

**ENEZ (AINOS) VE YAKIN ÇEVRESİNİN TURİZM
POTANSİYELİNİN SAPTANMASI**

VOLKAN PARLAYAN

**IŞIK ÜNİVERSİTESİ
EKİM, 2021**

ENEZ (AINOS) VE YAKIN ÇEVRESİNİN TURİZM
POTANSİYELİNİN SAPTANMASI

VOLKAN PARLAYAN

Işık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Yüksek Lisans
Programı, 2021

Bu tez, Işık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne Yüksek Lisans (MA)
derecesi için sunulmuştur

IŞIK ÜNİVERSİTESİ
EKİM, 2021

İŞIK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ENEZ (AİNOS) VE YAKIN ÇEVRESİNİN TURİZM
POTANSİYELİNİN SAPTANMASI

VOLKAN PARLAYAN

ONAYLAYANLAR:

Prof. Dr. Adnan UZUN Işık Üniversitesi
(Tez Danışmanı)

Prof. Dr. Eva ŞARLAK Işık Üniversitesi

Doç.Dr. Ayçim TÜNER İstanbul Teknik Üniversitesi

ONAY TARİHİ: 09/09/2021

DETERMINING THE TOURISM POTENTIAL IN ENEZ AND IT'S SURROUNDINGS

ABSTRACT

In the 21st century, tourism is an important sector in economic terms in the world and in our country. The fact that traveling has become easier and faster with the developing technology and developments experienced in this century has made it easier for people to reach tourist activities.

Thanks to the constantly developing and growing tourism sector, people can get away from their daily lives and relax.

Different types of tourism offer this opportunity. Enez district of Edirne province, which constitutes the scope of this study, creates tourism potential thanks to its natural beauties and historical and cultural locations, as well as the presence of a long coastline. In this master's thesis, it is investigated whether the field uses its potential as a result of literature research, summer and winter use surveys, interviews with the executives of official institutions, and SWOT analysis. Besides, the problems hindering this potential will be identified and it is aimed to present suggestions to ensure that the potential of the area will be fully exploited, where appropriate solutions will be provided to these problems.

Key words: Enez tourism potential, Survey Study, SWOT Analysis

ENEZ (AİNOS) VE YAKIN ÇEVRESİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN SAPTANMASI

ÖZET

Günümüzde turizm, ülkemizde ve dünya genelinde ekonomik açıdan önemli bir yere sahip olan sektörlerden biridir. İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda gelişen teknoloji ve yaşanan gelişmeler, seyahat etmenin kolaylaşması ve hızlı hale gelmesi insanların turistik aktivitelere ulaşmasını kolaylaştırmıştır.

Sürekli gelişmekte ve büyümekte olan turizm sektörü insanlara günlük hayatlarından uzaklaşabilecekleri ve rahatlayabilecekleri farklı turizm türleri ile imkanlar sunmaktadır.

Bu çalışma kapsamında seçilen Edirne ilinin Enez ilçesi gerek doğal güzellikleri gerek tarihi ve kültürel alanların gerekse uzun sahil şeridinin varlığından dolayı turizm potansiyeli oluşturmaktadır. Bu yüksek lisans tezinde literatür araştırmaları, yaz ve kış kullanımı anketleri, resmi kurum yöneticileri ile yapılan söyleşilerle ve SWOT analizi sonucunda alanın potansiyelini kullanıp kullanmadığı ve bu potansiyele engel olan sorunlar belirlenecek olup bu sorunlara uygun çözümler sunularak alanın potansiyelinin tam anlamda kullanılmasının sağlanması için öneriler sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Enez turizm potansiyeli, Anket Çalışması, SWOT Analiz

TEŞEKKÜR

Tez sürecimde, tezimin oluŐumuna bilgi ve tecrübe katkıları ile yön veren kıymetli danışman hocam Sayın Prof. Dr. Adnan UZUN'a ve bilgi tecrübelerini aktaran hocalarım Sayın Prof. Dr.Sait BAŞARAN'a ve Sayın Dr. Gökhan BALIK'a, tezimin yazım sürecinde desteklerini esirgemeyen Sayın müdürüm ve meslektaşım Azem DURSUN'a, yorum ve katkıları ile destek veren Meslektaşlarım Sayın Cansu YEL ELİAÇIK'a, Sayın Gülperi PEKGÖZ'e, anket çalışmalarına destek veren stajyer arkadaşlarım Sayın Seda ÇELİK'e, Sayın Hakan TATAR'a, Sayın İlyas Şahan ŞAHİNBAY 'a teşekkürlerimi sunarım. Tüm eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi destekleri hiç eksik etmeyen Sayın Meliha ve İbrahim Haligür'e, Sayın Nazmiye ve Şefika PARLAYAN'a ve eşim Semra PARLAYAN'a teşekkür ederim.

Volkan PARLAYAN

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT	ii
ÖZET	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
BÖLÜM 1	1
1. GİRİŞ	1
1.1 Kuramsal Kavramlar	1
1.2 Turizm Kavramı	1
1.3 Turistin Tanımı.....	2
1.3.1 Turistin Temel Özellikleri.....	2
1.3.2 Turist Kabul Edilenler	3
1.3.3 Turist Olarak Kabul Edilmeyenler	3
1.4 Turizm Arzı	3
1.4.1 Turizm Arzı Sınıflandırması	3
1.4.2 Turizm Arzının Özellikleri.....	4
1.4.3 Turizm Arzını Etkileyen Unsurlar.....	4
1.4.3.1 Altyapı İle Üstyapı	4
1.4.3.2 İklim Faktörü ve Coğrafi Çekicilik.....	5
1.4.3.3 Tarihsel ve Kültürel Faktörler.....	6
1.4.4 Turizm Talebi.....	6
1.4.4.1 Turizm Talebinin Özellikleri	6
1.4.4.2 Turizm Talebini Etkileyen Faktörler.....	7
1.4.4.2.1 Ekonomik Faktörler.....	7
1.4.4.2.2 Sosyal Faktörler.....	7
1.4.4.2.3 Politik Faktörler.....	7
1.4.4.2.4 Psikolojik Faktörler	7

1.5 Turizm İşletmeleri	7
1.5.1 Konaklama İşletmeleri	8
1.5.2 Yiyecek – İçecek İşletmeleri	8
1.5.3 Ulaştırma İşletmeleri	8
1.5.4 Diğer İşletmeler	8
1.6 Milli Park Kavramı	8
1.6.1 Tabiat Parkı	9
1.6.2 Milli Parklar Kanunu	9
BÖLÜM 2.....	11
2. ARAŞTIRMA BULGULARI	11
2.1 Enez Yöresine İlişkin Bilgiler	11
2.1.1 Tarihi ve Coğrafi Özellikleri	11
2.1.1.1 Tarihi Özellikleri	11
2.1.1.2 Coğrafi Konum	13
2.1.1.3 İklim	14
2.1.1.3.1 Sıcaklık	14
2.1.1.3.2 Yağış	16
2.1.1.3.3 Açık/Kapalı Gün Durumu	18
2.1.1.3.4 Güneşlenme Süresi	19
2.1.1.4 Flora (Bitki Örtüsü)	20
2.1.1.5 Fauna (Hayvan Türleri)	21
2.1.1.6 Demografik ve Sosyal-Ekonomik Yapı	23
2.1.1.6.1 Demografik Yapı	23
2.1.1.6.2 Sosyo – Ekonomik Yapı	25
2.1.1.7 Jeolojik Yapı	26
2.1.1.8 Ulaşım	26
2.1.2 Enez Yöresinde Turizmin Gelişimi	28
2.1.2.1 Doğal Turistik Değerler	30
2.1.2.1.1 Deniz	30
2.1.2.1.2 Göller	33
2.1.2.2 Tarihi Turistik Değerler	41
2.1.2.2.1 Enez Kalesi	41
2.1.2.2.2 Ayasofya Kilisesi (Fatih Cami)	43
2.1.2.2.3 Enez Fatih Has Yunus Bey Türbesi	44
2.1.2.2.4 Bazilika Kral Kızı	44

2.1.2.2.5 Köprüler.....	45
2.1.2.2.6 Pan Mağarası Mezar Şapel.....	45
2.1.2.2.7 Sahil Kervansarayı	46
2.1.2.2.8 Küçük Saray Kalıntısı	46
2.1.2.2.9 I Numaralı Şapel.....	46
2.1.2.2.10 II Numaralı Şapel	47
2.1.2.2.11 Roma Yolu.....	47
BÖLÜM 3	48
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	48
3.1 Materyal.....	48
3.2 Yöntem	49
3.3 Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	49
3.4 Araştırmada Elde Edilen Bulgular.....	50
3.4.1 Anket Çalışmaları	50
3.4.2 Söyleşiler	65
3.5 Enez ve Çevresinde Turizm Potansiyelinin Saptanmasına Yönelik Durum (SWOT) Analizi.....	69
3.5.1 SWOT Analizi Kavramı ve Özellikleri	70
3.5.2 Enez ve Çevresi Turizm Potansiyeli SWOT Analizi.....	71
BÖLÜM 4	76
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	76
KAYNAKÇA	80
EKLER.....	83
EK:A ENEZ VE ÇEVRESİ TURİZM POTANSİYELİNİN SAPTANMASI ANKETİ.....	83
EK:B GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI PLAN HÜKÜMLERİ	87
ÖZGEÇMİŞ.....	93

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1 Enez İlçesi Sıcaklık Değerleri (°C) (https://www.meteoblue.com/ , 2020)	15
Tablo 2.2 Enez’de Aylık Ortalama Yağış Değerleri (mm)	16
Tablo 2.3 Enez’de Ortalama Yağışın Mevsimlere Göre (mm) ve Pay (%) Olarak Dağılımı (https://www.meteoblue.com/ , 2020)	17
Tablo 2.4 Enez’de Aylık Ortalama Yağışlı Günler Sayısı (https://www.meteoblue.com/ , 2020).....	18
Tablo 2.5 Enez İlçesinin Aylara Göre Ortalama Açık Gün Sayısı , Bulutlu ve Kapalı Gün Sayıları (https://www.meteoblue.com/ , 2020)	19
Tablo 2.6 Enez’de Aylık Ortalama Güneşlenme Süresi (Saat, dakika) (https://www.meteoblue.com/ , 2020).....	20
Tablo 2.7 Edirne İli 2005 Yılı Orman Alanları Dağılımı (Çekmez, 2009).....	22
Tablo 2.8 Trakya Bölgesi Fauna ve Endemik Hayvan Türleri (Çekmez, 2009) .	23
Tablo 2.9 Enez İlçesi Nüfus Verileri (https://www.tuik.gov.tr/ , 2020)	24
Tablo 2.10 Enez İlçesinde Sayım Devirlerine ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi	24
Tablo 2.11 Enez İlçesinde Tesis Türlerine Göre Belediye Tarafında Belgelendirilen Konaklama Tesisi, Oda, Yatak Sayısı (2006) (Arda, 2015)	29
Tablo 2.12 Enez’de Faaliyette Olan Konaklama Tesisi ve Yatak Sayıları (2011) (Arda, 2015)	30
Tablo 3.1 SWOT Analizi.....	72
Tablo 3.2 (devamı) SWOT Analizi	73
Tablo 3.3 (devamı) SWOT Analizi	74
Tablo 3.4 (devamı) SWOT Analizi	75

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.2 Gala Gölü Milli Parkı (Orjinal).....	10
Şekil 2.1 Edirne İli Türkiye Haritasında konumu (https://tr.wikipedia.org/wiki/Anasayfa , 2020)	13
Şekil 2.2 Enez İlçesinin Coğrafi Konum (https://edirne.ktb.gov.tr/ , 2020)	13
Şekil 2.3 Enez ve Çevresi Topografik Haritası (Akova, 2008)	14
Şekil 2.4 Enez Aylık Ortalama Sıcaklık Değerlerinin Değişimi (https://www.meteoblue.com/ , 2020).....	15
Şekil 2.5 Enez’de Aylık Ortalama Yağış Değerlerinin Değişimi (https://www.meteoblue.com/ , 2020).....	16
Şekil 2.6 Enez’de Ortalama Yağışların Mevsimlere Göre Dağılımı (https://www.meteoblue.com/ , 2020).....	17
Şekil 2.7 Enez’de Ortalama Yağışlı Günler Sayısının Aylara Göre Dağılımı.....	18
Şekil 2.8 Enez’de Aylara Göre Ortalama Açık, Bulutlu ve Kapalı Gün Sayıları (https://www.meteoblue.com/ , 2020).....	19
Şekil 2.9 Gala Gölü (Orjinal).....	21
Şekil 2.10 Enez İlçesinde Sayım Devirlerine ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına Göre Nüfusun Seyri (1935–2014) (Arda, 2015)	25
Şekil 2.11 Enez İlçesi Girişi (Orjinal).....	27
Şekil 2.12 Enez Kent İçi Yolu (Orjinal).....	27
Şekil 2.13 Altinkum Plajı (Orjinal).....	31
Şekil 2.14 Sultanice Plajı (https://www.cnnturk.com/ , 2020).....	31
Şekil 2.15 Gülçavuş Plajı (https://www.koylerim.com/ , 2020)	32
Şekil 2.16 Büyükevren Plajı (https://tr.foursquare.com/ , 2020)	32
Şekil 2.17 Edirne ili ve Çevresi Hidrografik yapısı (Kocaman, Edirne İlinin Turizm Coğrafyası Doktora Tezi, 2011).....	34
Şekil 2.18 Enez Kalesi’nden Dalyan (Tekke) Gölü ve Hemen Gerisindeki Bücür-	

mene (Işık) Gölü'nün Görünümü (Kocaman, Edirne İlinin Turizm Coğrafyası Doktora Tezi, 2011)	35
Şekil 2.19 Gala Gölünde Doğal Yaşam (https://www.trakyaagezi.com/ , 2020)	36
Şekil 2.20 Gala Gölü (Orjinal)	36
Şekil 2.21 Gala Gölü Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı (Edirne Valiliği İl Çevre ve Tarım Müdürlüğü , 2008)	38
Şekil 2.22 Gala Gölü Çevre Durum Planı (Edirne Valiliği İl Çevre ve Tarım Müdürlüğü , 2008)	39
Şekil 2.23 Enez Kent İçi Ormanı (Orjinal)	40
Şekil 2.24 Enez Kalesinden Bir Görünüm (Orjinal)	42
Şekil 2.25 Enez Kalesinden Bir Görünüm (Orjinal)	42
Şekil 2.26 Ayasofya Kilisesi Planı (Başaran S. , 1998)	43
Şekil 2.27 Ayasofya Kilisesi (Fatih Cami) (Orjinal)	44
Şekil 2.28 Kral Kızı Bazilikası Planı (Başaran S. , 1998).....	45
Şekil 3.1 İşletme Tiplerinin Dağılım Grafiği	50
Şekil 3.2 Enez ilçesinde yaşayan insanların oturma sürelerine göre dağılım grafiği. 51	
Şekil 3.3 Enez turizminin mevsimlik ve dört mevsimlik Oranları	52
Şekil 3.4 Turizm sezonun işletmelere maddi katkısı	53
Şekil 3.5 Turizm Sezonunda Gelen Yerli Turist ve Yabancı Turist Oranı	54
Şekil 3.6 Bölgelere Göre Turist Dağılımı	55
Şekil 3.7 Enez Yöresinde ki Turizm İşletmeleri Yeterlilik Durumu	56
Şekil 3.8 Enez Yöresi Turizm İşletmeleri Temizlik Yeterlilik Durumu	57
Şekil 3.9 Enez Yöresindeki Turistlerin Alanı tercih etmelerindeki turizm çeşitliliklerinin oranı	58
Şekil 3.10 Enez Yöresindeki Turistlerin Hangi Turizm Özelliği için Geldiğinin Oransal Dağılımı	59
Şekil 3.11 Enez Yöresinde Turizmi Kötü Yönden Etkileyen Faktörlerin Oransal Dağılımı	60
Şekil 3.12 Enez Yöresindeki Tarihi Alanların Turizme Katkısı	61
Şekil 3.13 Enez Yöresinde ki Sulak Alanların Turizme Katkısı.....	62
Şekil 3.14 Gala Gölü Milli Parkının Turizme Olan Katkı Oranı	63
Şekil 3.15 Enez Yöresi Taş Ocaklarının Turizme Olumsuz Etkisi Olup Olmadığının Oransal Dağılımı	64
Şekil 3.16 Enez Yöresinin Potansiyelinin Tam Olarak Kullanılıp Kullanılmadığının	

Oransal Dağılımı	65
Şekil 3.17 Enez Enez İlçesi Kaymakamı Sayın Şükrü Alperen GÖKTAŞ ile Yapılan Söyleşiden bir kare	67
Şekil 3.18 Enez İlçesi Belediye Başkanı Sayın Özkan GÜNENÇ ile Yapılan Söy- leşiden bir kare	69
Şekil 3.19 SWOT Analizinin İç ve Dış Çevresiyle Olan Etkileşimi (https://silo.tips/ , 2020)	70

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

1.1 Kuramsal Kavramlar

Turizm kavramı ve turizm olgusunun oturması için ilk olarak turizm ile ilgili kavramlara ve bu kavramların tanımlarına değinilecektir.

1.2 Turizm Kavramı

Dünya Turizm Örgütüne göre turizm tanımı (WTO) : Sürekli kalışa dönüşmemek ve gelir getirici hiçbir uğraşta bulunmamak şartı ile bireylerin geçici süre konaklamalarından doğan olay ilişkilerinin tümüdür (Anadolu Üniversitesi, 2002)

Turizm tanımlanmasında “seyahat” kavramı önem arz etmektedir. İnsanların yaptıkları tüm seyahatler turizm olayı olarak nitelendirilemez, seyahatin amacına göre karar verilmektedir (Anadolu Üniversitesi, 2002)

Turizm olayının şekillenmesinde gerekli ikinci unsur “konaklama” dır.

AIEST (Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği) tarafından 1980’li yıllarda turizm terimi tekrar düzenlenmiştir. Buna göre; *“İnsanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına seyahatleri ve buralardaki, genellikle turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri talep ederek, geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü”* olarak belirlenmiştir (Anadolu Üniversitesi, 2002)

Bu uluslararası tanımlamalara karşın T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı yayımladığı Turizm terimleri sözlüğünde turizmi, *“asıl ikametgâhı dışındaki*

başka bir yere eğlence, tatil, kültür, arkadaş veya akraba ziyareti, aktif spor, toplantı, görev, öğrenim, sağlık, transit geçiş Vb.amaçlarla seyahat etmenin doğurduğu olaylar bütünü” olarak tanımlanmaktadır (Turizm Bakanlığı, 1999)

1.3 Turistin Tanımı

Tarihsel açıdan Turist kelimesinin kökeni XVII. yüzyıla kadar gitmektedir (Anadolu Üniversitesi, 2002) (S.Smith, 1989)

"Turist" kavramı ilk kez 1800'lü yıllarda seyahat eden kimselere verilen bir isim olarak kullanılmaya başlanmış ve bu kavrama yazılı tarihte ilk kez İngiltere'de yayınlanan "Sporting Magazine" dergisinde yer verilmiştir (S.Smith, 1989)

Ülkemizde 1996 tarih ve "22747 sayılı Seyahat Acentaları Yönetmeliğinde, turistin tanımı aşağıdaki metinde belirtildiği gibi tanımlanmıştır.

"Para kazanma amacı olmaksızın, dinlenmek ve eğlenmek için ya da kültürel, bilimsel, sportif, idari, diplomatik, dinsel sıhhi ve benzeri nedenlerle, oturduğu yer dışına geçici olarak çıkan ve tüketici olarak belirli bir süre seyahat edip kalan veyeniden ikametgahına dönen kimsedir" (Nazmi Kozak, Meryem A. Kozak, & Metin Kozak, 2017) (Yağcı, 2003)

1.3.1 Turistin Temel Özellikleri

- Turizm hareketlerini gerçekleştiren ve buna yön veren kişilerdir,
- Boş zaman, eğlence, sağlık vb. ticari olmayan nedenlerle sürekli yerleşme amacı olmaksızın seyahat eden kişilerdir,
- Resmi, akedemik, dini veya sportif sebepler için gerekli olan toplantılara katılmak amacıyla seyahat eden kişilerdir,
- Temel hedefi psikolojik doyum olan, seyahat ettikleri zaman diliminde eko-nomik tüketici olan, normal seviyede ekonomik güce sahip ve belirli bir zamanı olan insanlardır,
- Bir başka ülkeye yerleşme, çalışma, eğitim (uzun süreli) nedeniyle gidenler ile transit yolcular turist olarak kabul edilmemektedirler. Kişilerin turist olarak kabul edilebilmesi için en az bir gece konaklama yapmaları gerekmektedir (Yağcı, 2003).

1.3.2 Turist Kabul Edilenler

- Keyif, sağlık, hobi vb. nedenlerle seyahat edenler,
- Spor, akademik çalışmalar, yönetimsel toplantılar vb. amaçlar için yolculuk yapanlar,
- Yolculuklarının sebebi ticaret olanlar,
- Deniz yolu ile yolculuk yapıp seyahatleri 24 saatten az olanlar turist sayılmaktadırlar (Anadolu Üniversitesi, 2002)

1.3.3 Turist Olarak Kabul Edilmeyenler

- Başka ülkede ticaret yapmak ve çalışmak isteyenler,
- Başka ülkeye resmi görev amacıyla gidenler (diplomatlar vb.),
- Ülkede sürekli kalmak amacıyla yerleşenler,
- Öğrenciler,
- Bir sınır alanında konaklayanlar ve farklı bir ülkede yaşayıp çalışmak için komşu ülkelere gidenler,
- Bir ülkeden transit geçiş yapanlar 24 saatlik zaman dilimini geçirip ekstrakalsalar bile turist olarak kabul edilmezler (Anadolu Üniversitesi, 2002).

Turistler ‘Yerli Turist’ ve ‘Yabancı Turist’ olarak iki kategoriye ayrılmıştır.

1.4 Turizm Arzı

Arz; satılmak istenen hizmet ve mal miktarıdır.

Turizm Arzı; Koşulları ve fiyatı belli olan bir destinasyonun (gidilen ülke/bölge) turistik işletmeler yoluyla turistlere sunulan ve satılan zenginliklerin tümüdür (Orhan İçöz & Metin Kozak, 1998).

1.4.1 Turizm Arzı Sınıflandırması

1. **Doğal evre Kaynakları:** Bir bölgenin naturel zenginliklerinin ziyaret edenler tarafınca beğenilmesi gezim arzının temel değerlendirme kıstaslarını oluşturmaktadır. Bu kategoriye bir bölgenin; fiziki coğrafya koşulları ,iklim, flora ve fauna varlığı , nehir ve ırmakları, plajları, içme suları, naturel güzellikleri vb. zellikleri dahil edilebilmektedir (Arda,

2015).

- 2. İnsan Yapımı Çevre Kaynakları:** Bu kaynaklar doğal çevresinin üzerine insan eliyle yapılan alt yapı ve üst yapı öğelerinin birleşmesinden oluşmaktadır. Alt yapı öğeleri; haberleşme sistemleri, su dağıtım sistemleri, kanalizasyon ve gaz hatları, elektrik hatları vb. tesislerdir. Üst tesisleri ise birincil olarak ziyaretçi ve ziyaretçi aktivitelerini destekleyen; hava meydanları, otobanlar, marina ve limanlar, alışveriş merkezleri, tren ve otobüs istasyonları, parklar, oteller, restoranlar, müzeler, eğlence merkezleri, vb. yapılardan oluşmaktadır (Arda, 2015).
- 3. Turizm İşletmeleri:** Turizm endüstrisi içerisinde yer alan işletmeler, ulaşım hizmetlerini sağlayan araçlar, yeme-içme ve konaklama işletmeleri sayılabilir (Arda, 2015).
- 4. Konukseverlik ve Kültürel Kaynaklar:** Turistlerin bir bölgede en iyi biçimde ağırlanmalarına imkan veren o bölgenin halkı ve sahip olduğu kültürel zenginlikleridir (Arda, 2015).

1.4.2 Turizm Arzının Özellikleri

Günümüzde yeni turizm merkezlerinin oluşması ve yeni pazar ürünlerinin sağlanması turizm arzını oluşturmaktadır. Uluslararası turizm ürünlerinin farklılaşması ve turist sayısının artması turizm gelirlerinin o ülkedeki geliri arttırması yönünde değerlendirme yapılabilmektedir (Emir, 2015).

1.4.3 Turizm Arzını Etkileyen Unsurlar

Turistik arz potansiyelinin nitelik ve nicelik olarak durumu, turizme özendirici başlıca unsurdur. Kültürel, tarihsel, iklim, eğlence olanakları gibi unsurların kompozisyonu bir ülkedeki turizm arzı olarak belirlenebilmektedir (Oktayer, Susam, & Çak, 2007).

1.4.3.1 Altyapı İle Üstyapı

Altyapı hizmetleri ile açıklanmak istenen; gidilen ülkenin ulaşım olanakları, konforu, güvenlik, sağlık hizmetlerinin yeterli sayıda olması konaklama ve yeme içmekaliteli olarak sıralanabilir. Üstyapı denildiğinde ise turistlerin konaklama, beslenme ve eğlenme gibi gereksinimlerinin karşılanması, sinek, bulaşıcı

Şekil 1.1 Keşan-Enez Yolu (Orjinal)

hastalıklar gibi sorunların olmaması, sağlık ve sigorta sistemelerinin sorunsuz yürütülmesi hukuk sisteminin sağlam temellere oturması akla gelir (Oktayer, Susam, & Çak, 2007).

1.4.3.2 İklim Faktörü ve Coğrafi Çekicilik

İklim özellikleri ve coğrafi güzellikleri ülkenin doğal varlıkları içerisinde değerlendirilebilecek faktörlerdir. Bireylerin etkisi olmadan doğal olarak oluşan zenginliklerdir. Bu nedenle turistler için ilgi çeken fiziksel faktörlerden en önemlisi bir yerin kentsel ya da bölgesel ölçekte varolan coğrafi zenginlikleri ve iklimidir (Sezgin, 2001). İklim koşullarının bulunduğumuz bölge ile turist olarak gidilecek bölgenin iklim koşullarına benzer olması veya farklı olması önemli bir hususdur. Turist veren ülke ile turist alan ülke arasındaki iklimsel özellikler benzer

olduğunda tatil süreçlerinin ayarlanmasında önemli bir etki sunarken, farklı iklim özelliklerini taşıyan ülkelerde turistler tarafından ilgi görebilmektedir. Toplulukların genel isteklerine uyan iklim özelliklerine sahip bölgeler, güneşlenme süresinin uzun, sıcaklığın düzenli, yağış ve havasındaki nem oranının az olduğu yerler, turist hareketlerinden pozitif yönde etkilenmektedir (İçöz, 2005). Bir bölgenin doğal varlıkları coğrafi çekim faktörleri arasında sayılabilmektedir (Oktayer, Susam, & Çak, 2007).

1.4.3.3 Tarihsel ve Kültürel Faktörler

Çalışmalarda turizm arzını belirleyen sosyal unsurlar olarak da belirtilen tarihsel ve kültürel unsurlar, ülkelerin tarihleri ve kültürel varlıkları ile yakından ilgilidir. Bunlarla beraber arkeolojik ve sanatsal zenginlikleri de değerlendirilmektedir. Eski dönemlere ait kalıntılar oldukça fazla kişinin ilgisini görmekte ve çekim merkezi oluşturmaktadır. Şimdilerde bunun gibi zenginlikleri barındıran ülke ve bölgelere kültürel anlamda önemli turlar düzenlenmektedir. Bu gibi zenginliklere sahip olmayan ülkeler de kültürel anlamda yapay ortamlar yaratarak çekim merkezi oluşturmaktadır (Oktayer, Susam, & Çak, 2007).

1.4.4 Turizm Talebi

Turist gönderen merkezden turist çeken merkeze yönelik birakımdır (Yarcan, 1998). Ya da turistik gezi isteğinde bulunup aynı zamanda bu isteğini gerçekleştirebilecek gelire ve zamana sahip olan kişilerin sayısıdır. Ekonomik olarak turizm talebinin gerçekleşebilmesi için bireyin boş zaman, yeterli bir gelir ve seyahate çıkması gerekmektedir (Çeken, 2014).

Turizm talebi ülke içi ve ülke dışı olarak ayrılabilir.

Yurt içi turizm talebi; Kişilerin vatandaşı oldukları ülkede turistik ihtiyaçlarını gidermeleri durumudur (Nazmi, Meryem, & Metin, 2001).

Yurt dışı turizm talebi; Kişilerin vatandaşı oldukları ülke dışında turistik ihtiyaçlarını gidermeleri durumudur (Nazmi, Meryem, & Metin, 2001).

1.4.4.1 Turizm Talebinin Özellikleri

Turizm faaliyeti amacına göre bölgesel olarak farklı özellikler ile ortaya çıkmakta ve bunun yanında reklamlar, sosyal aktiviteler ve tanıtımlar ile turizm

faaliyetinin devamlılığını oluşturmaktadır. Turizm talebi, ekonomik hayattaki diğer mal ve hizmetlere göre değişiklikler ve farklılıklar gösterir (Akyurt, 2008).

1.4.4.2 Turizm Talebini Etkileyen Faktörler

Turizm talebi dört ana başlık altında değerlendirilmektedir. Bunlar (İçöz, 2005),

1.4.4.2.1 Ekonomik Faktörler

Turizm talebine etki eden faktörlerden olan turistlerin ekonomik durumları, gidilecek ülkenin yatak ve tesis kapasite , konforu, ulaşım olanakları ve hepsinin ücretleri gibi unsurlar sayılabilmektedir (Akyurt, 2008).

1.4.4.2.2 Sosyal Faktörler

Turizm talebinde sosyal faktörler olarak; kişilerin özel zaman dilimlerinde olan değişiklikler, senelik izinlerin varlığı ve süresi, nüfusun yapısı, çalışanların haftalık çalışma saatlerindeki değişiklikler, çalışanların haftasonu tatilleri, eğitim seviyesi gibi sosyal unsurlardan da bahsedilebilir (Oktayer, Susam, & Çak, 2007).

1.4.4.2.3 Politik Faktörler

Turist veren ve turist alan ülkelerin siyasal görüşleri ve istikrarı çok önemlidir. Gelişmekte olan ve turizm potansiyeline sahip ülkelerin siyasi olarak turizmi teşvik etmeleri ekonomik anlamda da olumlu geri dönüşler sağlanmasına imkan tanımaktadır (Oktayer, Susam, & Çak, 2007).

1.4.4.2.4 Psikolojik Faktörler

Psikolojik faktörler; dini inançlar, moda, reklam ve tanıtım faaliyetleri, insanların doğaya olan özlemi olarak sıralanabilmektedir (Öztaş, 2002).

1.5 Turizm İşletmeleri

Konaklama işletmeleri olarak (tatil köyleri, oteller, moteller, kampingler, pansiyonlar, kaplıca ve sağlık turizmi tesisleri vb.), yeme-içme işletmeleri olarak (restoranlar, barlar, tavernalar, kafeteryalar ve diğer perakende yiyecek satan

mağazalar), seyahat işletmeleri olarak (tur operatörleri, seyahat acenteleri (A, B ve C grubu) ile diğer işletmeler (turizm tanıtma ve reklamcılık, turizme bağımlı işletmeler, turistik özel hizmet işletmeleri vb.) şeklinde bir gruplandırma yapılmaktadır (Küçüktopuzlu, 1992).

1.5.1 Konaklama İşletmeleri

Konaklama işletmeleri; teknik donanımı, yapısı, bakım koşulları ve konforu, personelin hizmet kalitesi, sosyal değeri ve moral elemanlarıyla, insanın istediği özellikte geçici konaklama ve barınma ile kısmen beslenme ihtiyaçlarını, belli bir ücret karşılığında hizmet vermeyi meslek olarak kabul eden ekonomik ve sosyal disiplin altına alınmış işletmeler olarak bahsedilebilir (Hasanolalı & Korzay, 1993).

1.5.2 Yiyecek – İçecek İşletmeleri

Bu işlevin temel amacı, işletme amaç ve hedefleri doğrultusunda gerek işletme bünyesinde konaklayan gerekse dışarıdan gelen müşterilerin yeme-içme ihtiyaçlarını karşılamaktır (Bolat, 2006)

1.5.3 Ulaştırma İşletmeleri

Turistik bölgelere ulaşımın rahat olması gelen turistler için büyük önem taşımaktadır. Taksiler, gemiler, metrolar, uçaklar vb. gibi taşıma araçları ulaşım kapsamı içerisinde değerlendirilmektedir (Akyurt, 2008).

1.5.4 Diğer İşletmeler

Çeşitli perakende işletmeleri, binicilik, çevirmenlik, tenis, rehberlik, kayak, yüzme dallarında öğretmenlik yapan insanlar bu gruba örnek olarak verilebilmektedir (Nazmi, Meryem, & Metin, Genel Turizm, 2008).

1.6 Milli Park Kavramı

Ülkemizde Milli Park kavramı 1983 yılında çıkarılan 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu ile düzenlenmektedir. Milli Parklar kanununda ulusal ve uluslararası düzeyde öneme sahip olan milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiatı

koruma alanlarının seçilmesi, karakterlerinin olduğu gibi korunması, alanların yönetilmesi ve geliştirilmesi ile ilgili konular düzenlenmektedir. Milli park kavramı; ulusal ve uluslararası öneme sahip doğal ve kültürel kaynak değerleriyle korunan, turizm ve dinlenme alanlarına sahip olan tabiat alanları olarak tanımlanmaktadır (T.B.M.M., 1983).

1.6.1 Tabiat Parkı

2873 sayılı Milli Park Kanunu ve Milli Parklar Yönetmeliğinde tanımlanmış olup; korunması, yönetilmesi, planlanması ve tanıtılması ile ilgili kriterleri içermektedir.

Kanundaki tanımı; flora ve fauna çeşitliliğine sahip, çevresi ile uyumlu ve manzaradeğerleri olan, tabiat parçaları olarak tanımlanmıştır (T.B.M.M., 1983).

Milli Parklar Yönetmeliğinde hangi alanların Tabiat parkı olacağına ilişkin kriterler belirlenmiştir. Bunlar:

- Ülkesel veya bölgesel ölçekte yaban hayatı özelliklerine, üstün doğal fiziksel yapıya, bitki örtüsüne, manzara ile rekreasyonel potansiyele sahip olmalıdır,
- Manzara ve kaynak bütünlüğünü sağlayacak düzeyde olmalıdır,
- Zengin açık hava rekreasyonu potansiyeline sahip olmalıdır,
- Öncelikli olarak örf ve adetlerin, geleneksel arazi kullanma düzenliliğinin ve kültürel manzaraların merak uyandıran örneklerini kapsamalıdır,
- Alanın mülkiyetinin Devlette olması gerektiği şeklinde belirlenmiştir.

1.6.2 Milli Parklar Kanunu

Orman Kanununun 25. Maddesi ile uygulama alanı bulmuş olan Milli Park çalışmaları Milli Parklar Kanunu (2873) ile hukuki bir temele oturmaktadır.

Milli parklar kanunu 09.08.1983 tarihinde kabul edilmiş olup, 11.08.1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Doğa koruma hareketleri ile ilgili en etkin hukuki düzenleme 2873 sayılı Milli Parklar Kanunudur (T.B.M.M., 1983). Bu kanunun amacı 1. maddesinde yer alan Yurdumuzdaki ulusal ve uluslararası düzeyde değere sahip milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarının seçilip belirlenmesine, özellikleri ve karakterleri bozulmaksızın korunmasına, geliştirilmesine ve yönetilmesine ilişkin esasları düzenlemektir. Doğa koruma

alanlarını dört ayrı maddede incelenmiştir. Kanununun 2. Maddesinde;

- a) **Milli Parklar:** ‘Bilimsel ve estetik açıdan, ulusal ve uluslararası nadir görülen kültürel ve doğal kaynakları dinlenme, koruma ve turizm alanlarına sahip tabiat parçası’
- b) **Tabiat Parkı;** ‘Yaban hayatı ve bitki örtüsü özelliğine sahip manzara bütün-lüğü içinde halkın eğlenmesine ve dinlenmesine uygun tabiat parçası’,
- c) **Tabiat Anıtı;** ‘Tabiat ve tabiat olaylarının oluşturduğu bilimsel değere ve özelliklere sahip ve milli park esasları dahilinde korunan tabiat parçası,’
- d) **Tabiatı Koruma Alanı;** ‘Eğitim ve bilim bakımından önem taşıyan nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri ihtiva eden ve mutlak korunması gerekli olup sadece bilim ve eğitim amaçlarıyla kullanılmak üzere ayrılmış tabiat parçası,’ şeklinde düzenlenmiştir.

Kanununun 3. Maddesinde;

‘Millî park karakterine sahip olduğu tespit edilmiş alanlar, Millî Savunma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile diğer ilgili bakanlıkların görüşü de alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile millî park olarak belirlenmektedir.’

Şekil 1.1 Gala Gölü Milli Parkı (Orjinal)

BÖLÜM 2

2. ARAŞTIRMA BULGULARI

2.1 Enez Yöresine İlişkin Bilgiler

Enez (Ainos); Ege denizinin kuzey kıyısında, Meriç Nehri'nin denize döküldüğü alanda yer almaktadır. Enez eski çağlarda Ainos adıyla anılmaktaydı. İ.Ö.7. yüzyılda Balkanları, Ege ve Anadolu'ya bağlayan kara, deniz ve nehir yollarının keşistikleri noktada kurulmuş döneminin önemli ticari ve kültürel faaliyetlerin yer aldığı bir yerleşim merkezi idi.

Enez ve yakın çevresinin Neolitik çağdan itibaren oluşan ve gittikçe gelişen uygarlıkların merkezinde yer almasında; Balkanları Anadolu'ya bağlayan zorunlu geçiş yollarının ortasında olması, ayrıca iki limanlı bir kent olmasının rolü büyüktür (Başaran, 1996).

2.1.1 Tarihi ve Coğrafi Özellikleri

Bu bölümde Enez ile ilgili tarihi, coğrafi, etnik, sosyo-ekonomik, toplumsal, iklimsel vb. konular ile ilgili bilgiler verilmektedir. Bu veriler sayesinde Enez'in turizm potansiyeli saptanacak ve bu bilgiler ışığında bu potansiyelin nasıl artırılıp geliştirilebileceği anlaşılacaktır.

2.1.1.1 Tarihi Özellikleri

Eski bir yerleşim yeri olan Enez, Meriç Nehri'nin Türkiye-Yunanistan sınırlarını oluşturarak Saroz'a kavuştuğu noktada kurulmuştur. Edirne ilinin bir ilçesi olan Enez uzun kumsallara, Sulak alanlara, Gala Gölü Milli Parkı'na ve çok

zengin flora ve fauna yapısına sahip bakir bir yerdir.

Eski Çağ'da Ainos olarak adlandırılan Enez; Meriç Nehri'nin denize döküldüğü bölgede denizden 25 m yükseklikte kalker bir yarımadanın üzerinde yer almaktadır. Ainos, bölge şehirleri arasındaki ticaret yollarına ve Ege denizine kıyı korunaklı limanlara sahip olması nedeniyle farklı dönemlere ait yapı kalıntılarına ev sahipliği yapmaktadır (Başaran, Ainos Kazıları, 2002).

1953 yılına gelene kadar Keşan ilçesine bağlı bir Bucak merkezi (Nahiye) olan Enez, 1950'li yıllarda Bulgaristan'dan gelen yaklaşık 1500 kadar göçmen nüfusla birlikte ilçe ünvanına kavuşmuştur, Ancak Enez'in 1927-2004 yılları arasında askeri yasaklı bölge olarak kalması, komşumuz Yunanistan ile her dönemde sorunlu ve kasvetli geçen ilişkilerin olumsuz etkileri ve hinterlandının dar olması nedeniyle Anadolu'da birçok benzeri gibi iktisaden gelişmemiş bir yerleşim olarak kalmıştır. Oysa Enez, gelişimine katkıda bulunacak önemli doğal ve beşeri turistik özelliklere ve ilgi görülecek alanlara sahiptir. Bunlardan biri de deniz turizmi (kıyı turizmi)'dir. Özellikle doksanlı yıllardan sonra Enez, deniz turizmi ile tercih edilen bir yerleşim yeri durumuna gelmiştir (Ceylan, 2009)

Kentin Akropolü (çekirdek bölgesini) olan bugünkü kale içinde yapılan arkeolojik kazılarda M.Ö. 4. ve 3. bin yıla ait olduğu belirlenen kültürel kalıntıların bulunması, buradaki iskanın gerçekten Kalkolitik çağa (Bakır-Taş Çağı) kadar gittiğini kanıtlamaktadır (Tunca, 2001).

Enez 1456 yılında karadan ve denizden kuşatılarak Fatih Sultan Mehmet'in komutanı Has Yunus Bey tarafından zapt edilmiş ve Osmanlı Devleti sınırlarına katılmıştır. Enez 19.yy'da değerini kaybetmeye başlamış olup 1953 yılına kadar bucak olarak kalmış, 1953 yılında 668 sayılı Kanunla ilçe statüsüne gelmiştir (Enez Kaymakamlığı, 2020).

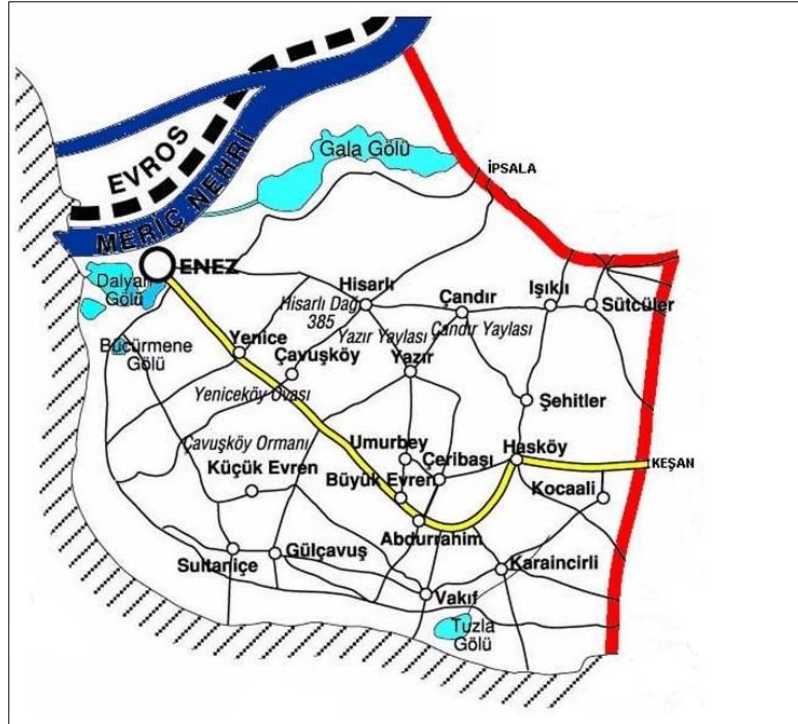
Enez, M.Ö.5300'lerden başlayarak günümüze kadar yaklaşık 7300 yıllık bir süre yerleşime şahit olmuştur. Zengin bir tarihi potansiyele sahip Enez; Roma Dönemi kanalizasyon sistemi , Roma dönemi yol kalıntıları (Via Egnatia), Hoca çeşme höyüğü, Enez kalesi ve surları, Nekropol, Fatih camii (Ayasofya kilisesi), Has Yunus Bey Türbesi, Roma dönemi su terazisi, Küçük aile kiliseleri (Şapel), Roma dönemi villası,, Sahil Kervansarayı gibi bir bölümü gün ışına çıkarılmış ve daha çıkarılmayı bekleyen bir çok tarihi kalıntılara ev sahipliği yapmaktadır (Ceylan, 2009).

2.1.1.2 Coğrafi Konum

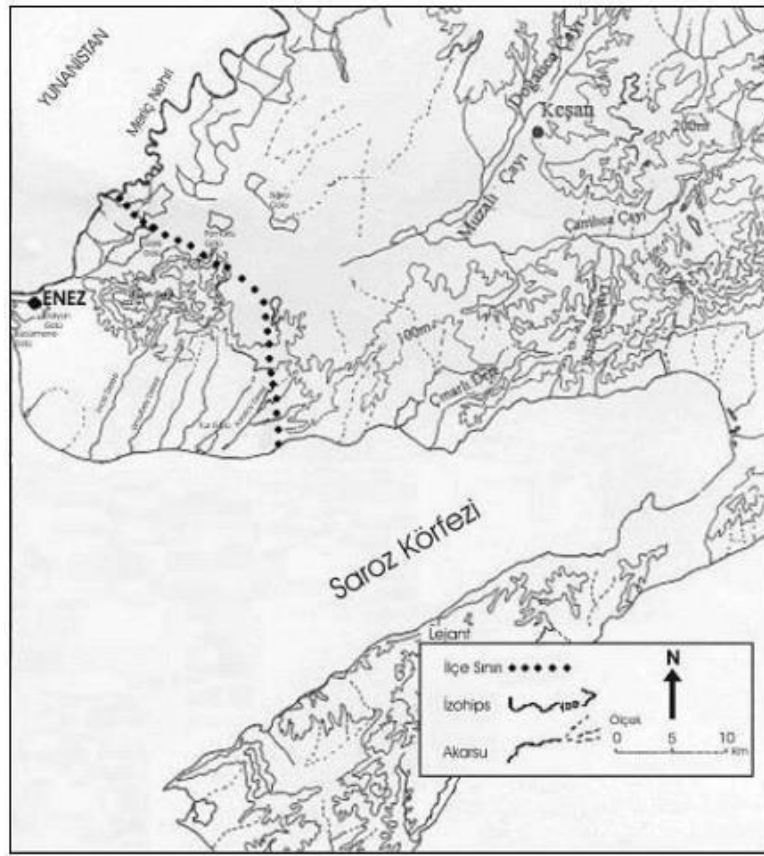
Enez ilçesi 458 km² (Enez merkez belediye sınırları 118 km²'dir.) yüzölçümüne sahiptir. İlçe toprakları; kuzeyden İpsala ilçesi ve Yunanistan, doğudan Keşan ilçesi, güneyden Ege Denizi (Saroz Körfezi) ve batıdan da Yunanistan ve Ege Denizi (kendi adını aldığı Enez –Ainos Körfezi) ile çevrilidir (Ceylan, 2009).

Şekil 2.1 Edirne İli Türkiye Haritasında konumu
(<https://tr.wikipedia.org/wiki/Anasayfa>, 2020)

Şekil 2.2 Enez İlçesinin Coğrafi Konum
(<https://edirne.ktb.gov.tr/>, 2020)

Şekil 2.3 Enez ve Çevresi Topografik Haritası (Akova, 2008)

2.1.1.3 İklim

Enez'in iklimi, Akdeniz ikliminin Marmara Tipi alanındadır. Kuzey yönlerden rüzgârlar orta şiddette eserler. Yazlar sıcak ve çok kurak, kışlar serin ve yağışlı geçmektedir (<https://edirne.ktb.gov.tr/>, 2020).

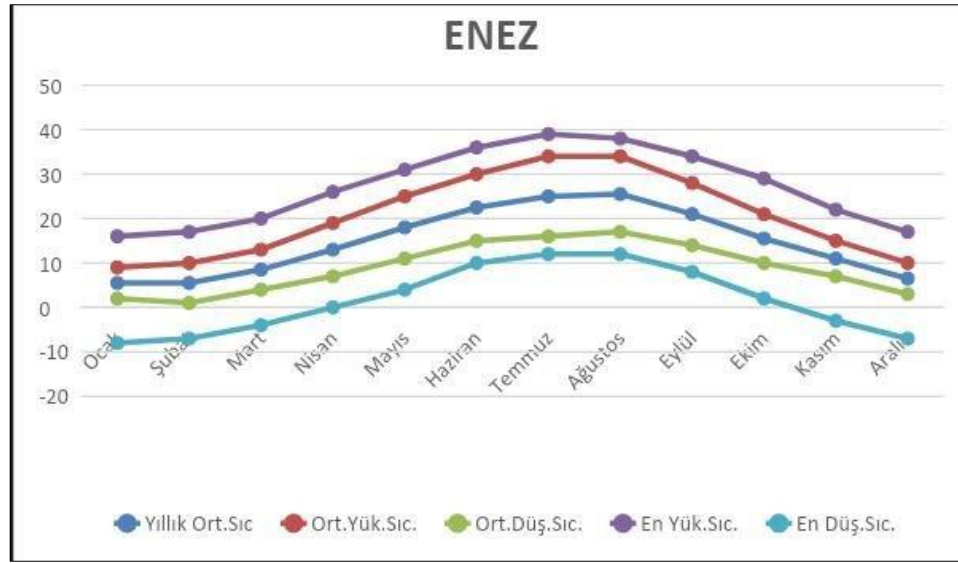
Enez ilçesindeki yağışlı mevsimler ilkbahar ve sonbahardır. Sıcaklığın en yüksek olduğu aylar Temmuz ve Ağustos aylarıdır (Karadağ, 2000).

2.1.1.3.1 Sıcaklık

Turizm için sıcaklık en önemli etkenlerdendir. Enez'de aylık ortalama sıcaklık değerleri 5,5°C ile 25°C arasında değişmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 14,8°C'dir. Ortalama sıcaklıklarda en düşük değerler yılın birinci ayı olarak bilinen Ocak ayında, en yüksek değerler ise yılın sekizinci ayı olarak bilinen Ağustos ayında görülmektedir (<https://www.meteoblue.com/>, 2020).

1976-2006 Yılı Aylık Ortalama Sıcaklık Değerleri (°C)					
Sıcaklık Değerleri	Yıllık Ort.Sıc	Ort.Yük.Sıc.	Ort.Düş.Sıc.	En Yük.Sıc.	En Düş.Sıc.
Ocak Ayı	5,5	9	2	16	-8
Şubat Ayı	5.5	10	1	17	-7
Mart Ayı	8.5	13	4	20	-4
Nisan Ayı	13	19	7	26	0
Mayıs Ayı	18	25	11	31	4
Haziran Ayı	22.5	30	15	36	10
Temmuz Ayı	25	34	16	39	12
Ağustos Ayı	25.5	34	17	38	12
Eylül Ayı	21	28	14	34	8
Ekim Ayı	15.5	21	10	29	2
Kasım Ayı	11	15	7	22	-3
Aralık Ayı	6.5	10	3	17	-7

Şekil 2.4 Enez Aylık Ortalama Sıcaklık Değerlerinin Değişimi (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

Tablo 2.1 Enez İlçesi Sıcaklık Değerleri (°C) (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

Enez'de meteoroloji istasyonu bulunmaması nedeni ile Enez'e yakın konumda yer alan ve deniz seviyesinden 10 metre yükseltide kurulmuş olan İpsala Meteoroloji istasyonunun 1976-2006 yıllarını kapsayan verileri kullanılmıştır.

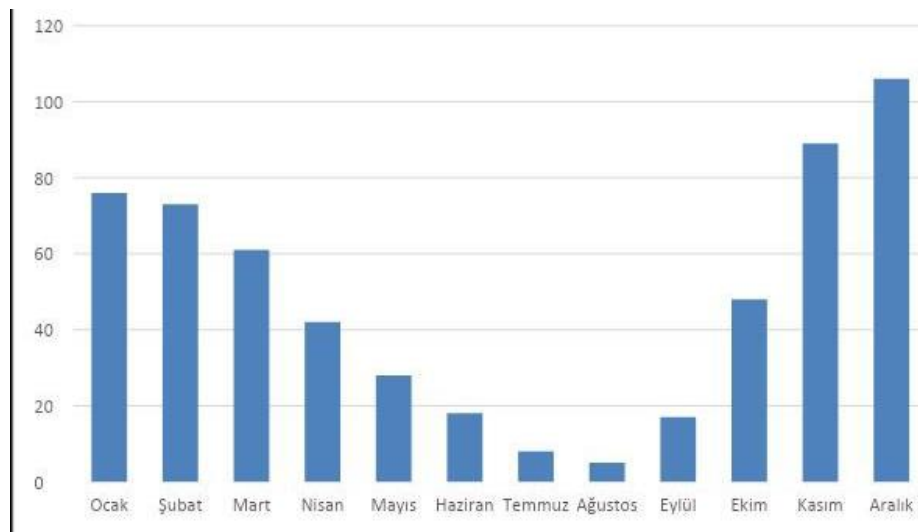
Sıcaklık şartları turizm açısından önemli bir değere sahip olmakla birlikte ekoturizm ve deniz turizmi dışındaki turizm faaliyetleri için sıcaklık değerleri her mevsim uygundur (Akova, 2008).

2.1.1.3.2 Yağış

30 yıllık verilere göre Enez'de yıllık ortalama yağış 571 mm kadardır. En yüksek aylık ortalama yağış değerine 106 mm ile Aralık ayında ulaşılırken, en düşük değer 5 mm ile Ağustos ayında gerçekleşmektedir (<https://www.meteoblue.com/>, 2020).

1976-2006 YILI ORTALAMA YAĞIŞ DEĞERLERİ (mm)	
Ocak	76
Şubat	73
Mart	61
Nisan	42
Mayıs	28
Haziran	18
Temmuz	8
Ağustos	5
Eylül	17
Ekim	48
Kasım	89
Aralık	106

Tablo 2.2 Enez'de Aylık Ortalama Yağış Değerleri (mm)
(<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

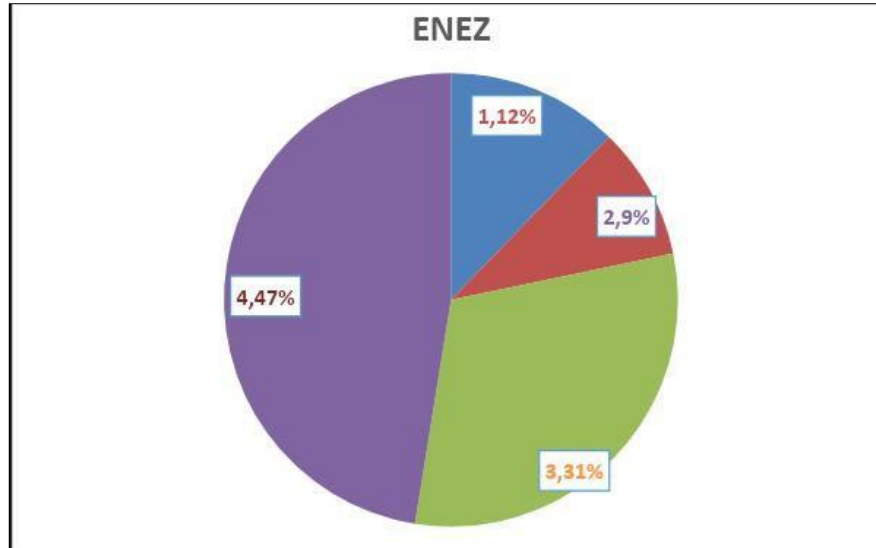

Şekil 2.5 Enez'de Aylık Ortalama Yağış Değerlerinin Değişimi
(<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

Yağışın mevsimlere göre dağılımı incelendiğinde; Enez’de yıllık ortalama yağışın yaklaşık yarısı kış mevsiminde (271 mm, %47,46) toplanmaktadır. İkinci en yağışlı mevsim ise 176 mm ortalama yağış değeri (%30,82) ile ilkbahar mevsimidir. Yaz mevsimi 54 mm yağış ortalaması (%9,46) ile en az yağışlı mevsimi oluşturmaktadır (<https://www.meteoblue.com/>, 2020).

Sonbahar		Yaz		İlkbahar		Kış		Toplam	
Yağış (mm)	%	Yağış (mm)	%	Yağış (mm)	%	Yağış (mm)	%	Yağış (mm)	%
70	12,26	54	9,46	176	30,82	271	47,46	571	100

Tablo 2.3 Enez’de Ortalama Yağışın Mevsimlere Göre (mm) ve Pay (%) Olarak Dağılımı (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

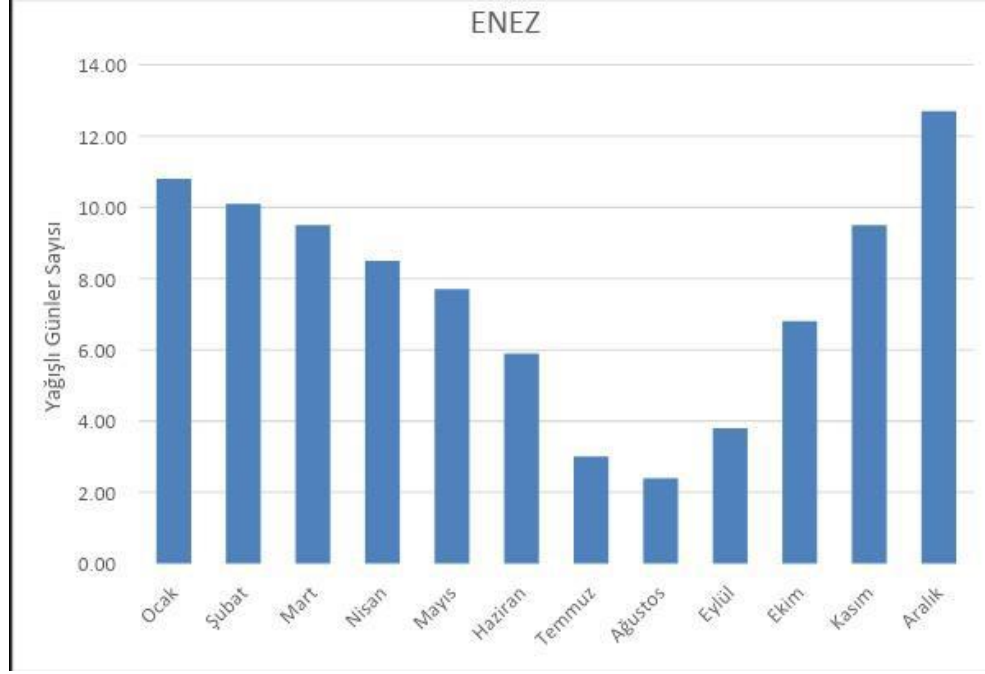

Şekil 2.6 Enez’de Ortalama Yağışların Mevsimlere Göre Dağılımı (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

1976-2006 Yılları Ortalama yağışlı gün sayısı (gün)	
Ocak Ayı	10.80
Şubat Ayı	10.10
Mart Ayı	9.50
Nisan Ayı	8.50
Mayıs Ayı	7.70
Haziran Ayı	5.90
Temmuz Ayı	3.00
Ağustos Ayı	2.40
Eylül Ayı	3.80
Ekim Ayı	6.80

Kasım Ayı	9.50
Aralık Ayı	12.70

Tablo 2.4 Enez’de Aylık Ortalama Yağışlı Günler Sayısı
(<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

Şekil 2.7 Enez’de Ortalama Yağışlı Günler Sayısının Aylara Göre Dağılımı
(<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

Yağış turizm faaliyetleri açısından önemli bir etkidir. Turistler genellikle havanın yağışlı olmasını tercih etmemektedirler. Genel olarak yağış miktarı tablodan da görülebileceği üzere turizmi olumsuz etkileyecek düzeyde değildir (Akova, 2008).

2.1.1.3.3 Açık/Kapalı Gün Durumu

Havanın açık ya da bulutlu olması, gün boyunca alınan ısı değerlerini, güneşlenme süresini ve yağış şartlarını etkilemesi bakımından önem taşımaktadır. Meteoblue’nun son 30 yıllık değerlerine göre yıllık ortalama bulutluluk gün sayısı değeri 4,71 kadardır. En düşük değerler yaz aylarında ve sonbahar mevsimi başlarında görülürken, en yüksek değerler ise kış mevsiminde görülmektedir (Ceylan, 2009).

Tablo 2.5 Enez İlçesinin Aylara Göre Ortalama Açık Gün Sayısı , Bulutlu ve Kapalı Gün Sayıları (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

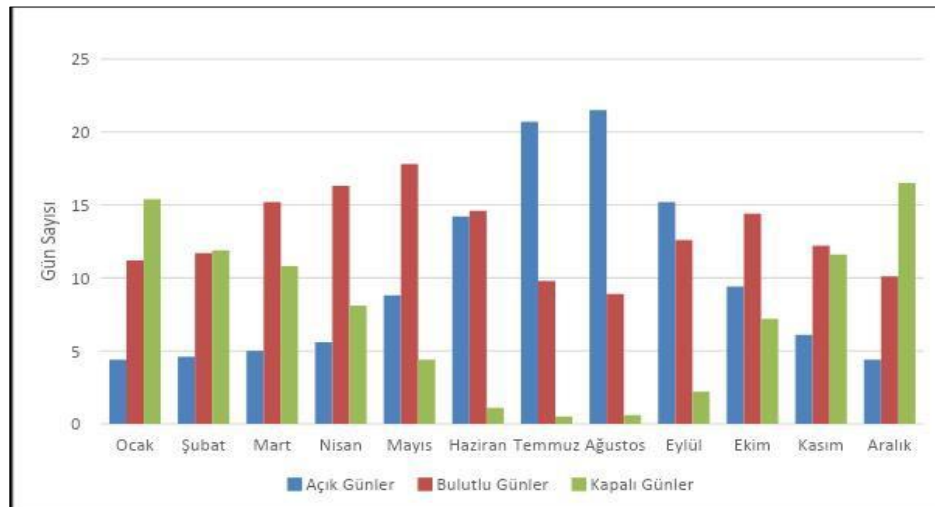
	Açık Günler Sayısı	Bulutlu Günler Sayısı	Kapalı Günler Sayısı
Ocak	4.4	11.2	15.4
Şubat	4.6	11.7	11.9
Mart	5	15.2	10.8
Nisan	5.6	16.3	8.1
Mayıs	8.8	17.8	4.4
Haziran	14.2	14.6	1.1
Temmuz	20.7	9.8	0.5
Ağustos	21.5	8.9	0.6
Eylül	15.2	12.6	2.2
Ekim	9.4	14.4	7.2
Kasım	6.1	12.2	11.6
Aralık	4.4	10.1	16.5
Yıllık	119.9	154.8	90.3

Bir bölgede turizm etkinlikleri açısından açık ve kapalı günler sayısı büyük önem taşımaktadır. Açık gün sayısının fazla olması turizm etkinliklerini ve etkinliklerin süresini olumlu yönde arttırmaktadır. Tursitler gerek deniz odaklı gerekse deniz dışındaki faaliyetlerini daha rahat yapmaktadırlar (Akova, 2008).

2.1.1.3.4 Güneşlenme Süresi

Turizm etkinliklerinde önemli olan başka bir iklim faktörü güneşlenme süresidir. Özellikle deniz odaklı turizmde güneşlenme süresi oldukça

Şekil 2.8 Enez’de Aylara Göre Ortalama Açık, Bulutlu ve Kapalı Gün Sayıları (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

önemlidir. Enez ilçesinde güneşlenme süreleri incelendiğinde yaz mevsiminde Haziran, Temmuz, Ağustos aylarında en yüksek değere ulaştığı, Mayıs ve Eylül aylarında da kısmen yüksek olduğu ancak özellikle kış ayları olmak üzere diğer aylarda güneşlenme süresinin düştüğü anlaşılmaktadır. Enez (Temmuz; 10,57)'de güneşlenme süresi yaz aylarında 10 saatin üzerindedir (Akova, 2008).

Tablo 2.6 Enez'de Aylık Ortalama Güneşlenme Süresi (Saat, dakika) (<https://www.meteoblue.com/>, 2020)

Aylık ortalama güneşlenme süresi (saat,dakika)	
Ocak	2.5
Şubat	3.45
Mart	5.05
Nisan	6.49
Mayıs	8.28
Haziran	10.03
Temmuz	10.57
Ağustos	10.24
Eylül	8.37
Ekim	5.4
Kasım	3.24
Aralık	2.33
Yıllık	6.33

2.1.1.4 Flora (Bitki Örtüsü)

Sınırları belli bir bölgedeki veya canlı yaşam alanındaki bitki topluluklarına flora denir. Bakterilerin oluşturduğu topluluklara da flora denmektedir.

Ülkemizin flora ve fauna zenginliğini korumak bütüncül bir yaklaşım ile mümkündür. Hızla artan nüfus ve kentleşme oranının artışı kısa zaman içerisinde yeryüzünün doğal haliyle kalamayacağını göstermektedir (Göney, 2005).

Edirne bölgesi yarı nemli orman sahası, kuru orman sahası, maki (çalı) sahası, kıyı (kumrul) sahası, su ve bataklık sahası olarak beş başlık altında toplanmıştır. Yarı nemli orman sahası, Hisarlı Dağı (423 m) ve Çandır Dağı'nın (361 m) kuzey ve kuzeydoğu kesimleri ile sahanın doğusunda yer alan Sütçüler, Hasköy ve Kocaali köylerinin doğusundaki sahaları kapsamaktadır. Bu sahanın hakim bitki örtüsünü geniş bir yayılış alanına sahip meşe ormanları teşkil eder. *Quercus pubescens* (Tüylü meşe) ve *Quercus fraincto* (Macar meşesi), yükseklerde

az miktarda *Quercus infectoria* (Mazı meşesi), kızılmeşeler grubundan saçlı meşe, sidikli meşe (*Quercus cerris*), *Acer campestre* (akçaağaç) ve *Cornus mas* (kızılcık) oluşturmaktadır (Ceylan, 2009).

Şekil 2.9 Gala Gölü (Orjinal)

2.1.1.5 Fauna (Hayvan Türleri)

Fauna tanım olarak; belirli bir bölgede, biyosferde veya devirde yaşayan hayvanların tümünü ifade eder. Bir yaşam alanında bulunan hayvan türlerinin tamamını kapsar.

Edirne İlinin faunasını iç su balıkları, sürüngenler, semender, memeliler, kurbağalar ve kuşlar oluşturmaktadır. Faunistik çalışmalar Omurgasız Hayvanlarda; tayyare böcekleri, hap böcekleri, karıncalar, parazitoit arıcıklar; Omurgalı Hayvanlarda; kuyruklu ve kuyuksuz kurbağalar, kuşlar ve özellikle kemirici memelileri içermektedir. Trakya Bölgesi fauna ve endemik hayvan türlerine ait bilgiler Tablo 2.8 da verilmektedir. (Çekmez, 2009)

Tablo 2.7 Edirne İli 2005 Yılı Orman Alanları Dağılımı (Çekmez, 2009)

		Edirne (ha)	Uzunköprü (ha)	Lalapaşa (ha)	Çınarlıdere (ha)	Enez (ha)	Keşan (ha)
Koru	Normal	3056,0	4213,0	4765,0	12487,0	4978,5	4480,0
	Bozuk	754,5	1147,5	573,5	7723,5	4732,5	1481,5
Bataklık	Normal	528,0	6929,5	5699,0	2790,0	2807,0	1108,0
	Bozuk	2589,5	9198,5	3537,5	1534,0	5620,0	455,5
Ormanlık Alanlar		6928,0	21488,0	14575,0	24534,0	18138,0	7525,0
Açıklık Alan		165267,0	14299,5	33924,0	20302,5	24422,5	122538,5
Toplam Alan		172194,5	16678,0	48499,0	44837,0	42560,5	130063,5

Edirne ilinin ormanlarında göçmen kuşların yanı sıra tilki, yaban domuzu, kurt vb. yaban hayatı görülmektedir. Bu farklılıklar Edirne ilinde ve Enez ilçesinde avturizmi ve avcılık potansiyelinin olduğunun göstergesi sayılabilir (Trakya Kalkınma Ajansı, 2012).

Edirne ili ve Enez ilçesinin tatlı ve tuzlu sularında mevsimine göre değişmekle birlikte çipura, lüfer, barbun, mercan, karagöz, levrek, kefal, ahtapot ve ülkemizde sadece bu yörede bulunan yılan balığı bol miktarda bulunmaktadır. Son yıllarda aşırı ve bilinçsiz avlanmayla birlikte yılan balığı varlığında ciddi düşüşler yaşanmıştır. Edirne ilinin faunası Ornitoloji (Kuş Gözlemciliği) ve Ornitoloji Turizmi açısından zengin alternatiflerle doludur. Enez ilçesi kuş gözlemciliğinin önemli duraklarından biridir. Özellikle Saros Körfezi ve Enez çevresinde bulunan göllerde çeşitli kuş türleri yaşamaktadır. Bir araştırmaya göre yurdumuzdaki kuş türü sayısı tüm Avrupa'daki kuş türü sayısına denktir. Bu zenginliğin sebebi olarak sulak alanların çok olması ve ülkemizin kuş göç yolları üzerinde bulunması sayılabilir. Ekolojik koridor niteliğindeki Edirne il topraklarında akarsu, göl, gölet kenarı başta yaban ördeği, yaban kazı, kuğu gibi kuşlar için Avrupa-Afrika arası göç yolları üzerinde bir dinlenme noktasıdır. Sadece Gala Gölü Milli Parkı sınırlarında yaklaşık olarak 200 farklı kuş türü yaşamaktadır (Trakya Kalkınma Ajansı, 2012).

Tablo 2.8 Trakya Bölgesi Fauna ve Endemik Hayvan Türleri (Çekmez, 2009)

Canlı Kaynak	Türkiye'deki Tür Sayısı	Trakya Bölgesi Tür Sayısı	Trakya Bölgesi Yüzdesi
Bitkiler	10.000	2.500	25
İç Su Balıkları	192	40	21
Semenderler	18	7	39
Sürüngenler	79	25	32
Kuşlar	418	165	40
Memeliler	138	55	40

2.1.1.6 Demografik ve Sosyal-Ekonomik Yapı

Nüfusla ilgili bilgiler genellikle sayımlarla toplanmaktadır, oysa gelişmiş ülkelerde sayım yapılmadan “nüfus kayıtları” yoluyla, doğumlar ve ölümler, evlenme ve boşanmalar gibi önemli veriler günü gününe izlenebilmektedir. Nüfus olaylarının tümünün izlenemediği dünyanın çoğu ülkesinde ve ülkemizde 2000 yılı Genel Nüfus Sayımına kadar olan devre dahil birinci derecede başvurulan yöntem, genellikle “Nüfus Sayımları” olmuştur. Bu nedenle, nüfus miktarlarındaki değişimi ortaya koyabileceğimiz istatistiki veriler daha ziyade 1927 yılından başlamak üzere ve 1935 yılından itibaren de her sonu “0” ve “5” ile biten yıllarda periyodik olarak yapılan Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına dayanmaktadır (Tümertekin & Özgüç, 1998).

2.1.1.6.1 Demografik Yapı

Enez ilçesi nüfusunun 1935–2007 yılları arasında nüfusları incelendiğinde iki farklı dönem dikkati çekmektedir. Bu dönemlerden ilki; 1935– 1980 yılları arasında ilçe nüfusunun sürekli arttığı birinci dönem ile 1985–2007 yılları arasında ilçe nüfusunun sürekli azaldığı ikinci dönemdir. 1980 sayım dönemi ilçe nüfusunun en yüksek değere ulaştığı dönemdir. 1980 yılında 13.230 olan nüfus, 1990’da 12.700’e, 2000 yılında 11.920’ye, 2007 yılında ise 10.714’e gerilemiştir. İlçe nüfusu 2008 yılından itibaren çok az da olsa artış eğilimine geçmiştir. 2012 yılında da nüfus sayısında bir düşüş gözlenmiş olsa da 2014 yılında bu düşüş telafi edilmiştir (Arda, 2015).

Tablo 2.9 Enez İlçesi Nüfus Verileri (<https://www.tuik.gov.tr/>, 2020)

Yıl	Enez Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2019	10.583	5.395	5.188
2018	10.886	5.525	5.361
2017	10.434	5.297	5.137
2016	10.494	5.305	5.189
2015	10.580	5.346	5.234
2014	11.203	5.596	5.607
2013	10.497	5.289	5.208
2012	10.516	5.301	5.215
2011	11.066	5.772	5.294
2010	10.818	5.516	5.302
2009	10.816	5.503	5.313
2008	10.723	5.428	5.295
2007	10.714	5.439	5.275

Tablo 2.10 Enez İlçesinde Sayım Devirlerine ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

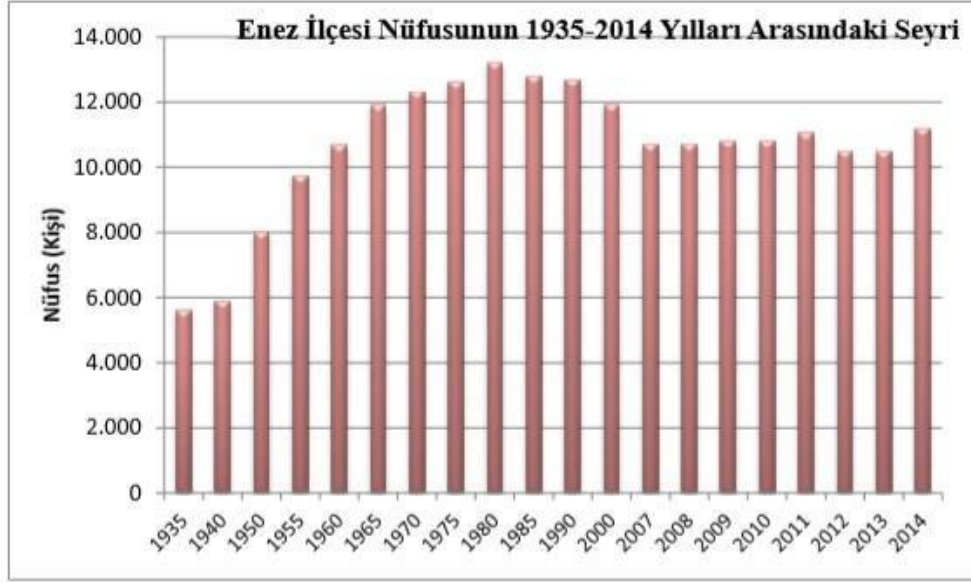
Yıl	Toplam	Şehir	Kır
1950	8.042	791	7251
1955	9.746	1.731	8.015
1960	10.688	1.478	9.210
1965	11.930	1.808	10.122
1970	12.334	2.239	10.095
1975	12.624	2.486	10.138
1980	13.230	2.878	10.352
1985	12.306	2.864	9.942
1990	12.700	3.509	9.191
2000	11.920	3.946	7.979
2007	10.714	3.752	6.962

Sonuçlarına Göre Nüfusun Seyri (1950–2007) (<https://www.tuik.gov.tr/>, 2020)

2019 yılı itibari ile 10.583 yaşadığı Enez’de nüfusun 5.188’ni kadınlar, 5.395’ni ise erkekler oluşturmaktadır (Tablo 2.9).

Tablo 2.10 incelendiği zaman Enez ilçesinin kırsal nüfusunda önemli azalmalar söz konusu iken şehir nüfusunda ise artmalar görülmektedir. Kırsal

nüfusunun bir kısmı şehir merkezine göç ederken bir kısmı ise ilçe dışına gitmiştir.

Şekil 2.10 Enez İlçesinde Sayım Devirlerine ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına Göre Nüfusun Seyri (1935–2014) (Arda, 2015)

2.1.1.6.2 Sosyo – Ekonomik Yapı

Bir bölgenin sosyo-ekonomik yapısı, ticari hayatın içinde geliştiği ortamı belirleme açısından önemlidir. Enez ilçesine bu açıdan bakıldığında tarım ve hayvancılıkta ağırlıklı bir sosyo-ekonomik yapı olduğu görülmektedir Enez’de tarımsal faaliyetler önem arz etmektedir. Tarımsal ürünler arasında çeltik olmak üzere, buğday, ayçiçeği, çeşitli sebzeler ve meyvelerden bahsetmek mümkündür. Yörede büyük alanlarda buğday yetiştirilir (70.000 dekar). Buğdayı, 38.500 dekarla ayçiçeği yetiştirilen tarlalar izlemektedir. Bölge de çeltik üretimi nin de önemli bir yeri olup (6.550 dekar), çeltik üretimi halkın en önemli bir geçim kaynaklarından biridir (Akova, 2008).

Yörede büyük ve küçükbaş hayvancılık, kümes hayvancılığı ve arıcılık yapılmaktadır. Avcılık yöre halkının geçim kaynağı olmamakla birlikte tavşan, bıldırcın, yabani ördek, kaz, üveyik yöre halkı tarafından avlanan türler arasındadır. Merkez ve sahil köylerinde balıkçılık ile de uğraşılmaktadır (Yılmaz, 2008).

İlçenin önemli sanayi tesisleri olarak ketçap, bezelye ve ton balığı konservesi

üretimini gerçekleştirilen bir konserve fabrikası, domates salçası, domates türevi ürünler işleyen bir fabrika, süt ürünleri fabrikası, un fabrikası, bentonit işleyen ve kedi kumu üretiminde yoğunlaşmış bir bentonit işleme tesisi, yağ sektörü tarafından kullanılan ağartma toprağı, sondaj sektörü tarafından kullanılan sondaj bentonitleri, boya sektöründe kullanılan organik killer gibi bentonit bazlı üretimde bulunan bir işletme bulunmaktadır (Edirne Ticaret ve Sanayi Odası , 2008).

2.1.1.7 Jeolojik Yapı

Enez'deki toprakların %38'i tarım arazisi, %4'ü çayır ve meralık alanlar olup, %60'lık büyük kısmını orman arazisi oluşturmaktadır. Bu nedenle yapılan toprak sınıflamasında arazinin büyük bölümü kırmızı ve kahverengi orman toprakları olarak sınıflandırılmıştır. Enez arazisinin zemin yapısını, plaj kumu, alüvyonlar, miocene ait kil, kum, çakıl, kalkerli volkanik kayalar meydana getirmektedir. Enez yöresi 3. Derece deprem kuşağında yer almaktadır (Tunca, 2001).

2.1.1.8 Ulaşım

Enez, deniz yolu ulaşımı bakımından da Taşoz adasından Çanakkale'ye kadar bölgenin tek doğal limanı olma özelliğı ile tarihin her döneminde önemli bir liman kenti olmuştur (Tunca, 2001).

Enez limanı Meriç Nehri'nin denize döküldüğü deltanın hemen yanı başında yer almaktadır. 840 metre uzunluğunda rıhtıma sahiptir. Liman, 400 ila 600 yat kapasiteli olup, ağılıkla balıkçı gemileri tarafından kullanılmaktadır.

Enez'de liman fonksiyonunun tekrar canlandırılması gerekliliğı kaçınılmazdır. Ayrıca Yunanistan'ın Dedeağaç kenti ile Enez arasında feribot seferlerinin düzenlenmesinde çok faydalı olacağı açık olarak görülmektedir. Liman fonksiyonunun tekrar canlandırılmasıyla ticaret, turizm, ve tarımsal faaliyetler daha iyi gelişecektir. Enez ilçesinin etki alanı daha genişleyecek ve canlanacaktır.

Şekil 2.11 Enez İlçesi Girişi (Orjinal)

Enez ulaşım seçenekleri itibariyle çok elverişli bir konuma sahip olmakla birlikte, günümüzde, kolay ulaşılamayan, Edirne ile bağlantısı Keşan üzerinden gerçekleşen, kenarda kalmış bir yer olarak sayılabilmektedir. Ulaşımaya dayalı olumsuzluklar Enez'in kalkınmasını önemli ve büyük ölçüde engellemektedir (Göney, 2005). Ulaşım sorununun acil çözülmesi turizm potansiyelinin gelişmesi açısından önem arz etmektedir.

Şekil 2.12 Enez Kent İçi Yolu (Orjinal)

2.1.2 Enez Yöresinde Turizmin Gelişimi

Yaklaşık 7300 yıllık bir geçmişe sahip olan Enez, tarihin erken dönemlerinden itibaren yerleşime sahne olmuştur. Adriyatik'ten başlayarak kıyı boyunca Balkanlara ulaşan ve işlek bir kara yolu (Via Egnatia) üzerinde yer alan Enez, deniz yolu ulaşımı bakımından da Taşoz adasından Çanakkale'ye kadar olan bölgenin tek doğal limanı olma özelliği ile tarihin her döneminde önemli bir liman kenti olmuştur. Eski çağ yazarları Enez'den iki limanlı kent olarak söz etmektedirler. Bu limanlardan doğu limanı, bugün Enez'in doğu kesiminde yer alan Taşaltı gölünde, diğeri ise Enez'in batısında yer alan Dalyan gölünün bulunduğu batı kesiminde yer almaktaydı ve Meriç Irmağı bu göle dökülürdü. Enez (Ainos) limanına gelen mallar Meriç Irmağı aracılığı ile Karadeniz'e kadar götürülebilirdi. Evliya Çelebi, Gelibolu ve İzmir gemilerinin Enez'den girip Edirne'ye gelerek yanaştıklarından söz etmektedir. Karadeniz ile Ege denizi arasında en kısa ve güvenli yol durumundaki Meriç Irmağında 300 kadar küçük çapta geminin Edirne'ye kadar sefer yaptığı birçok eserde belirtilmektedir. Aynı yol ters yönde de kullanılmış olup Bulgaristan'ın Burgaz limanından alınan ticaret mallarının önce karayolu ile Meriç vadisine, buradan gemilere yüklenerek Enez limanına ulaştırılmakta olduğu ve buradan da Ege adalarına gönderilmekte olduğu bilinmektedir. Bir başka liman ise gemilerin demirlemek için kullandığı iç limandı. İç liman kuzey ve güneyde kalan duvarlardan oluşan ve üzerinde kuleler bulunan mendirekle korunurdu (Tunca, 2001).

1980'li yılların ortasında başlayan turizm teşvikleri ve çıkarılan turizm yasalarına rağmen Enez'de gerek deniz turizmi gerekse diğer turizm türlerinde yaşanan önemli bir gelişme olmamıştır. Özellikle 1990'lı yılların ikinci yarısında deniz-güneş-kum üçlemesine dönük yoğun ilgi Enez'de özellikle de Kışla Altı mevkiinde deniz kıyısında hızlı bir yapılaşmaya yol açmıştır. Bu yapılaşma daha çok yazlık amacıyla kullanılan ikincil konut ve birkaç küçük otelden oluşurken Trapez' deki yapılaşma ise daha çok baraka tipi yapılaşma şeklinde olmuştur. Trapez' deki baraka tipi yapılaşma gerek önemli altyapı sorunlarına gerekse de görsel kirliliğe neden olmuş ve 1990'lı yıllarda bütünüyle ortadan kaldırılmıştır. İkinci derecede doğal sit alanı olan bu bölgede planlı bir yapılaşma sağlamak amacıyla 1996 yılında hazırlanan 1/5000 ölçekli "Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı" ve 1/1000 ölçekli "Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı" uygulanmıştır.

Böylece bu kesimlerde turizmi çekebilecek planlı bir yerleşim hedeflenmiş, ancak bölge yoğun bir şekilde yazlık konutların istilasına uğramıştır (Ceylan, 2009).

Enez bölgesi turizm açısından yeterli doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip olmasına rağmen belli bir dönem askeri ve yasak bölge ilan edilmesi, Ayrıca alana ulaşımın zor olması Enez'in gelişmesine engel olmuştur. 1970'li yıllardan itibaren İstanbul Üniversitesi bölgeye turizm ile ilgili yatırımlar yapsa da bölge istenilen turizm potansiyeline ulaşamamıştır.

Trapez ve Kışla Altı mevkiilerinde 1970'li yıllarda İstanbul Üniversitesinin 120 dönümlük arazi üzerine kurduğu Su Ürünleri Araştırma Tesisinin faaliyete geçmesi Enez'de deniz turizminin başlangıç tarihi olarak kabul edilir. Ancak Enez'e ulaşım olanaklarının zorluğu 1970'lerde başlayan deniz turizminin yavaş bir gelişme göstermesine neden olmuştur (Ceylan, 2009).

Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2006 ve 2011 verilerine göre; bölgede faaliyet gösteren Belediye Belgeli Konaklama tesisleri, işletmelerin ismi ve yatak kapasiteleri Enez Belediyesi'nden ve Kültür ve Turizm Müdürlüğünden alınarak Tablo 2.11 ve Tablo 2.12 de gösterilmiştir (Arda, 2015).

Tablodaki veriler incelendiği zaman 2006 ve 2011 yılları arasında Enez bölgesinde konaklama alanlarındaki artış gözlenmektedir. 2006 yılında 2 Otel ve 2 Motel olmak üzere toplamda 4 konaklama alanı var iken 2011 yılında bu sayı 2 Motelve 3 Otel olarak toplamda 5'e yükselmiştir. 2006 yılında toplam yatak sayısı 250 iken 2011 yılında toplam yatak sayısı 380'e yükselmiştir. Bu sayılar bize Enez'de turizmin çok yavaşta olsa geliştiğini göstermektedir. Enez de turizm genellikle yaz aylarında yazlıkçıların yoğun ilgisi ile karşılaşmaktadır (Arda, 2015).

Tablo 2.11 Enez İlçesinde Tesis Türlerine Göre Belediye Tarafında Belgelendirilen Konaklama Tesisleri, Oda, Yatak Sayısı (2006) (Arda, 2015)

İlçe	TOPLAM			OTEL-HOTEL			MOTEL		
	Tesis Say.	Oda Say.	Yatak Say.	Tesis Say.	Oda Say.	Yatak Say.	Tesis Say.	Oda Say.	Yatak Say.
ENEZ	4	117	250	2	25	60	2	92	190

Tablo 2.12 Enez’de Faaliyette Olan Konaklama Tesisi ve Yatak Sayıları (2011)
(Arda, 2015)

İlçe	TOPLAM		OTEL-HOTEL		MOTEL	
	Tesis Say.	Yatak Say.	Tesis Say.	Yatak Say.	Tesis Say.	Yatak Say.
ENEZ	5	380	3	150	2	230

2.1.2.1 Doğal Turistik Değerler

Enez ve çevresi göller; deltalar ve nehirler gibi doğal alanların varlığı ile doğal turizm açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Zengin bir fauna ve floraya sahip olan Enez, nesli tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan pek çok kuş ve memeli türünde ev sahipliği yapmaktadır. Bu da Enez’in doğal turizm açısından potansiyeli olduğunu göstermektedir. Bu bölümde de Enez ilçesinin sahip olduğu doğal değerler incelenecektir.

2.1.2.1.1 Deniz

Deniz özellikle yaz turizminin yoğunlukta olduğu bölgelerde vazgeçilmez bir değerdir. Enez ilçesi de sahip olduğu deniz ve uzun kıyı şeridi ve kumsalları ile bir cazibe alanı olmaktadır.

Yaklaşık 30 km kıyı uzunluğuna sahip Enez ilçesi, Keşan ilçesi ile birlikte Edirne İlinin denize kıyısı (Ege Denizi) olan iki ilçesinden biridir. Denize girme ve güneşlenme süresi yaz mevsiminde yaklaşık 2 aylık (15 Haziran- 15 Ağustos) bir süreyi kapsamına rağmen; bakir denizi, pırıl pırıl ve ince kumsallarıyla Enez, deniz turizmi için önemli bir potansiyele sahiptir. Enez’in yaklaşık 8 km uzunluğa sahip Altinkum plajı (Şekil 2.13) 4000’in üzerinde yazlık konut ile kamukurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesisler yaz mevsiminde yaklaşık 20 bin kişiye tatil olanağı sunmaktadır. İlçe merkezi dışında Sultaniçe (Şekil 2.14), Gülçavuş (Şekil 2.15), Büyükevren (Şekil 2.16), Vakıf ve Karaincirli köy sınırları içerisinde yer alan plajlar başta İstanbul olmak üzere Tekirdağ, Edirne, Kırklareli il ve ilçelerinden gelenlere tatil fırsatı sunmaktadır, Ancak gitgide yoğunlaşan kitlesel artış ve buna bağlı gelişen betonlaşma turizmin geleceği açısından olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu bağlamda turizm bölgesi kapsamında hazırlanacak planlı bir gelişme, yöre turizminin sağlıklı gelişimi bakımından büyük önem taşımaktadır

(Ceylan, 2009).

Şekil 2.13 Altinkum Plajı (Orjinal)

Şekil 2.14 Sultanice Plajı
(<https://www.cnnturk.com/>, 2020)

Şekil 2.16 Gülçavuş Plajı (<https://www.koylerim.com/>, 2020)

Şekil 2.15 Büyükevren Plajı (<https://tr.foursquare.com/>, 2020)

Enez en fazla yerli turistler tarafından ziyaret edilmektedir. Denize yakın konaklama bölgelerinde villalar ve turistik konaklama tesisleri görülmektedir. Siteler genellikle villalardan ve müstakil konutlardan oluşmaktadır. Enez’de

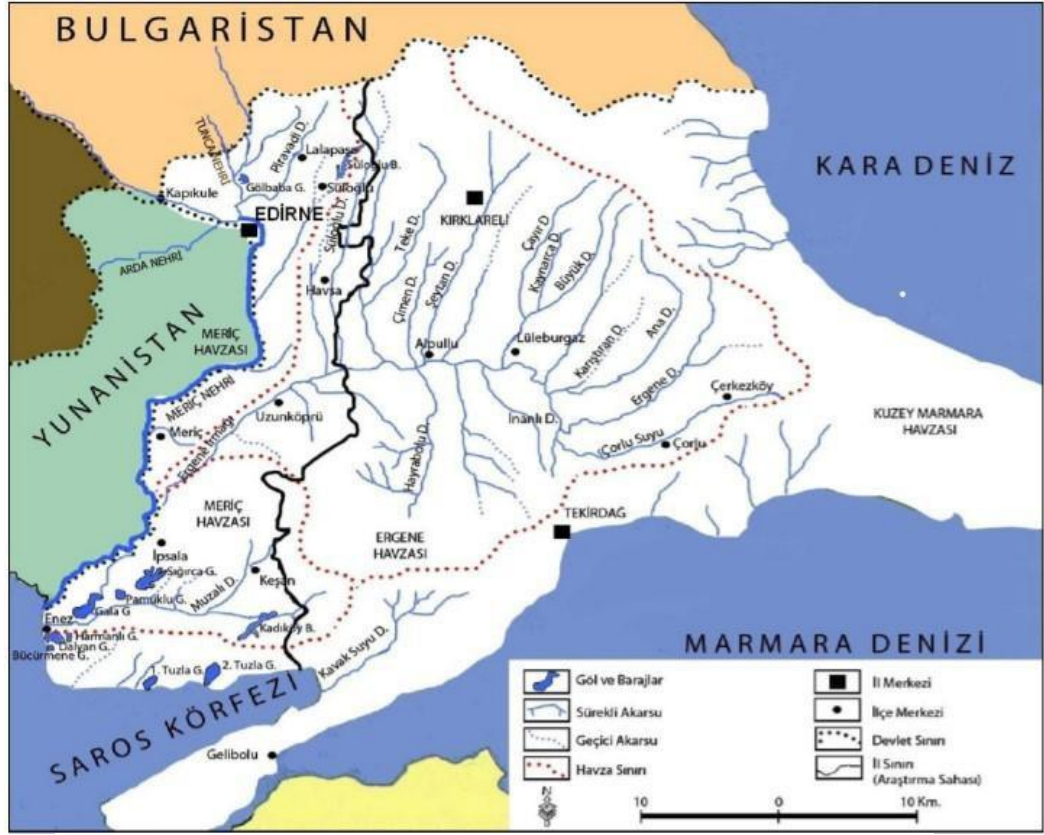
İstanbul Üniversitesi ve Trakya Üniversitelerinin dinlenme ve eğitim kampları bulunmaktadır. Enez’de deniz turizminin gelişmesinin engeli ulaşım sorunlarıdır (Arda, 2015).

2.1.2.1.2 Göller

Enez’de birçok doğal göl bulunmaktadır. Bu göller; Ayna Gölleri, Bücürmene Gölü, Dalyan Gölü, Gala Gölü, Karagöl, Küçük Gala Gölü, Pamuklu Gölü ve Tuzla Gölleridir.

Tüm bu göller ve Meriç Deltası, Türkiye’nin Uluslararası ölçütlere göre A sınıfı sulak alanlarından biridir. Sulak alanlar, doğal dengenin korunmasında ve biyolojik çeşitliliğin devamlılığının sağlanmasında yaşam ortamları içerisinde önemli ve farklı bir yere sahiptirler. Nadir görülen ya da endemik olan çok sayıda bitki ve hayvan türünün yetişmesine ve barınmasına olanak tanıyan bu sahalarda, yeryüzünün en önemli genetik rezervuarlarıdır. Kıtalar arası göç yolları üzerinde bulunan sulak alanlar, kuşların barınma, dinlenme, beslenme vb. ihtiyaçlarını giderdikleri yerler olup, su kuşları açısından hayati öneme sahiptirler (Ceylan, 2009).

Bu sahalardan biri de Meriç deltası dâhilinde yer alan Gala gölüdür (Foto 3). Edirne iline bağlı, İpsala ve Enez ilçeleri sınırları içerisinde yer alan Gala gölü, Enez’e 10 km, İpsala’ya ise 22 km mesafede yer alır. Gala gölü, Küçük Gala gölü, Pamuklu gölü ve çevresindeki 6090 ha’lık bir saha 28.02.2005 tarih ve 8547 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Milli Park ilan edilmiştir. 3090 hektarı sulak, 3000 hektarı da ormanlık alandan oluşan Gala Gölü Milli Parkı, Türkiye’nin belli başlı ekolojik sistemleri içerisinde yer alan en önemli sulak alanlardan biridir (Ceylan, 2009).

Şekil 2.17 Edirne ili ve Çevresi Hidrografik yapısı (Kocaman, Edirne İlinin Turizm Coğrafyası Doktora Tezi, 2011)

Bücürmene Gölü: Alanı yaklaşık 76 hektar olan Bücürme Gölü, Dalyan Gölü'nün güneyinde kalmaktadır. Ortalama derinliği 50-80 cm arasında değişmektedir. Suyu tuz ve sodyum ihtiva ettiği için kullanma suyu olarak kullanılamamaktadır (<https://edirne.web.tr/>, 2020).

Dalyan Gölü: Yaklaşık 3,4 km² alana sahip göl Enez ilçesinin güneyinde yer almaktadır (Akova, 2008). En sığ noktası 10-20 cm arasında, en derin noktası ise 1,50 cm' ye yaklaşmaktadır. Göl suları tuzlu ve sodyumlu olup, kullanma suyu ve tarımsal faaliyetlerde kullanılamamaktadır. Kaptan-ı Derya Yunus'un Türbesi göl kenarındadır. Türbe çevresinde tekke bulunduğu için Dalyan Gölü bazı kaynaklarda

Tekke Gölü olarak yer almaktadır (Korkut, 1972). Şekil 2.18 'de Dalyan (Tekke) gölü görü-nümü belirtilmiştir.

Şekil 2.18 Enez Kalesi'nden Dalyan (Tekke) Gölü ve Hemen Gerisindeki Bücür- mene (Işık) Gölü'nün Görünümü (Kocaman, Edirne İlinin Turizm Coğrafyası Doktora Tezi, 2011)

Gala Gölü ve Gala Gölü Milli Parkı (Büyük Gala ve Küçük Gala Gölü):

Turistik açıdan Edirne ilinde yer alan göllerin en önemlisidir. Enez İpsala ilçeleri arasında, Enez ilçe merkezi'nin yaklaşık olarak 10 km kuzeydoğusunda yer alır. Alüvyon set gölü olup, kenarları sazlık, ortası göldür. Alanı yaklaşık olarak 8 km² olup, derinliği 10 m kadardır. Gölün Meriç ile bağlantısı vardır. Göl bu bağlantısıyla fazla suyunu Meriç Nehri'ne aktarmaktadır. Suları kışın tatlı, yazın tuzludur. Yaz mevsiminde sıcaklık ve buharlaşmanın etkisiyle tuzlu, kışın ise Meriç Nehrinin taşkınlar yaparak yayılması nedeniyle büyük ölçüde tatlı olmaktadır. Gala gölü 28.02.2005 tarihinde Milli Park olarak ilan edilmiştir (Saraçoğlu, 1990).

Enez-İpsala arasında Tabiat Koruma alanı durumunda olup, yaklaşık 20 balık, 40 bitki ve 200 kuş türünü barındırmaktadır. Bunlar arasında Küçük Ak Balıkçıl, Karabatak, Gece Balıkçılı, Küçük Orman Kartalı, Alaca Balıkçıl, Erguvani Balıkçıl, Çeltikçi, Kılıç Kalkan, Uzun Bacak, Karasumru, Kaşıkçı ve Bıyıklı, Sumru, Meriç Deltası'nda kuluçkaya yatan önemli kuş türleri olup, Tepeli Pelikan Kuğu, Küçük Karabatak, Ak Kuyruklu Kartal ve Saz Delicesi gibi türler

aynı alandayoğun bir biçimde görülmektedirler (Kocaman, 2011).

Şekil 2.19 Gala Gölünde Doğal Yaşam (<https://www.trakyaagezi.com/>, 2020)

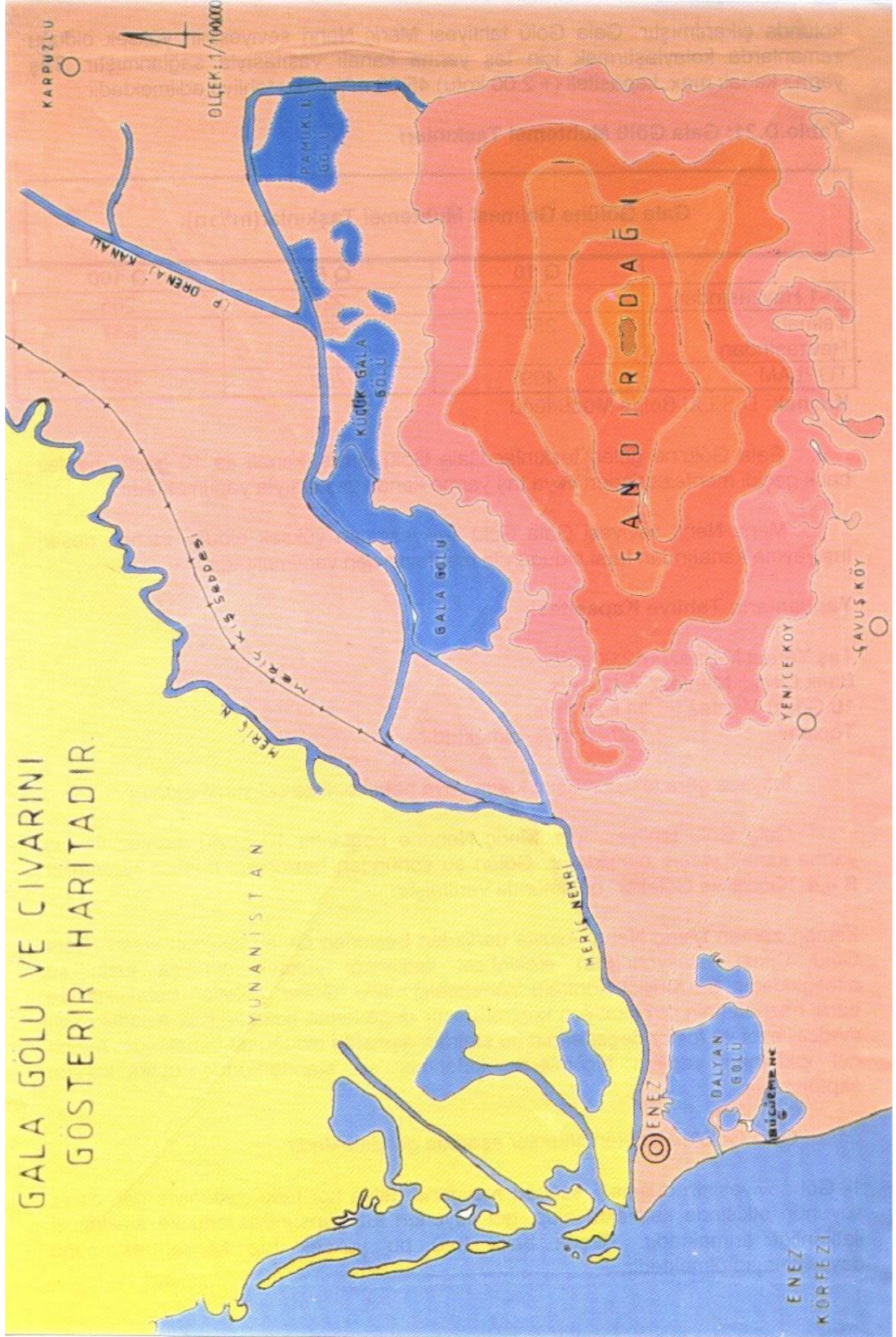
Şekil 2.20 Gala Gölü (Orjinal)

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 3. Bölge Müdürlüğü 2013 Yılı Edirne Doğa Turizmi Master Planında Gala Gölü Milli Parkının bilinirlik seviyesinin M

(Milletlerarası) olduğu belirtilmektedir (Orman ve Su İşleri Bakanlığı 3. Bölge Müdürlüğü, 2013).

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne Gala Gölü Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı (Şekil 2.21) hazırlanmış olup bu Planın uygulanması için aşağıdaki plan hükümleri (Ek:B) ortaya konmuştur.

Şekil 2.22 Gala Gölü Çevre Durum Planı (Edirne Valiliği İl Çevre ve Tarım Müdürlüğü , 2008)

Pamuklu Gölü: Yeni Karpuzlu Kasabası'nın 4 km kadar güneyindedir. Edirne İlinin üç büyük gölünden biri olup, alüvyal set gölüdür. Derinliği ortalama 70 cm olan gölün suları tatlıdır (Korkut, 1972).

Taşaltı Gölü: Dalyan Gölünün doğusunda yer almakta olan taşaltı gölünün yüzölçümü yaklaşık 70 hektar olup gölün yüzey alanı mevsimlere göre değişmektedir (Akova, 2008).

Tuzla Gölleri:

1.Tuzla Gölü: Güneyinde Saros körfezi, Kuzeyinde Vakıf Gölü ve Doğuda İrik tepesi ile çevrili, mevsime göre değişen yüzey alanına sahip suyunun çok tuzlu olması sebebiyle suyu kullanılmayan bir göldür (<https://edirne.web.tr/>, 2020).

2.Tuzla Gölü: Sığ bir göl olan II. Tuzla Gölü Saros Körfezi'nin kuzeyinde yer almaktadır, suyu tuzludur ve kullanılmaz (<https://edirne.ktb.gov.tr/>, 2020).

Meriç Deltası: 2369 hektarlık alanı içine alan Küçük Gala ve Pamuklu göllerini içerisinde bulunduran alan 1991 yılında Tabiatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir. 1992 yılında alan sit alanı ilan edilmiş, 2005 yılında ise Bakanlar Kurulu kararıyla Milli Park statüsüne dönüştürülmüş, 02 Mart 2005 tarihinde yürürlüğe giren "Gala Gölü Milli Parkı" statüsüyle sınırları daha da genişletilmiş ve sınırlar revize edilerek alan 6090 hektara çıkarılmıştır (Akova, 2008).

Meriç deltası, ülkemizin en önemli sulak alanlarından biridir. Enez ilçesi, balık ve su kuşları bakımından uluslararası öneme sahip bir sulak alandır. Gala Gölü uluslararası kriterlere göre 25 binden fazla kuşu barındırabilen ve besleyebilen I. Sınıf (A Sınıfı) sulak alanlar kapsamındadır (Akova, 2008).

Şekil 2.23 Enez Kent İçi Ormanı (Orjinal)

2.1.2.2 Tarihi Turistik Değerler

Yaklaşık 7300 yıllık bir geçmişe sahip olan Enez coğrafi konumundan dolayı kuruluşundan itibaren birçok devlet ve kavmin istilasına uğramıştır. Birçok farklı uygarlığa yerleşim imkânı sunmuş ve ev sahipliği yapmıştır. Antik Roma, Bizans ve Osmanlı gibi devletlere ev sahipliği yapan Enez’de birçok tarihi ve arkeolojik kalıntı bulunmaktadır. Enez’de bulunan kalıntılar ve özellikleri şu şekildedir.

2.1.2.2.1 Enez Kalesi

Kalenin yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Duvarlarındaki devşirme yapı malzemeleri Bizans dönemi öncesi yapıldığına işaret etmektedir. Ana giriş kapısı doğuda olan kaleye ayrıca kuzey ve doğudan olmak üzere iki kapıdan daha girilmesine olanak sağlanmıştır. Kale etrafında birbirinden farklı biçimde ve boyutta 15 adet kule bulunmaktadır. Bu kuleler birbirlerine yer yer 3 metre genişliğinde 25 m yüksekliğinde surlar ile bağlanmıştır. 12. yüzyılda onarılan kalenin yapı malzemesini kesme taş, tuğla ve antik mimari parçalar meydana getirmiştir. Ainos kentinin akropolünü oluşturan bugünkü kale sınırları içinde yapılan arkeolojik kazılarda ele geçen ve M.Ö. 4. ve 3. bin yıla tarihlenen çömlek kalıntıları, buradaki yerleşimin kalkolitik çağa kadar gittiğini kanıtlamaktadır (Erzen, 1990), (Tunca, 2001).

M.Ö. 4 bin yıllarına kadar uzanan kale kalıntılarında halen kazı çalışmaları devam etmektedir. Kale içerisinde Ayios Konstantinos Kilisesi’nden dönüştürülmüş Fatih adını taşıyan cami kalıntıları bulunmaktadır. Enez Kalesi; kültür, tarih ve arkeoloji turizmi açısından önemli bir nokta olup; bulunan kalıntılar Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesinde sergilenmektedir (Tunca, 2001).

Kalenin antik ve mimari parçaları, günümüzde Enezde bulunan evlerde ve bahçelerinde görülmektedir. Kalenin içinde Enez’in simgesi olan Enez Ayasofyası, mozaik döşemeli küçük bir kilise ve bir de şapel olarak kullanılmış bir mağara vardır. Burada bulunan Pan ve dans eden su perilerini tasvir eden bir kabartma Edirne Müzesi’ne götürülmüştür. Kale içerisindeki sivri Osmanlı kemeri de yapının Türkler tarafından kullanıldığını belli etmektedir (<https://www.trakyaagezi.com/>, 2020).

Şekil 2.24 Enez Kalesinden Bir Görünüm (Orjinal)

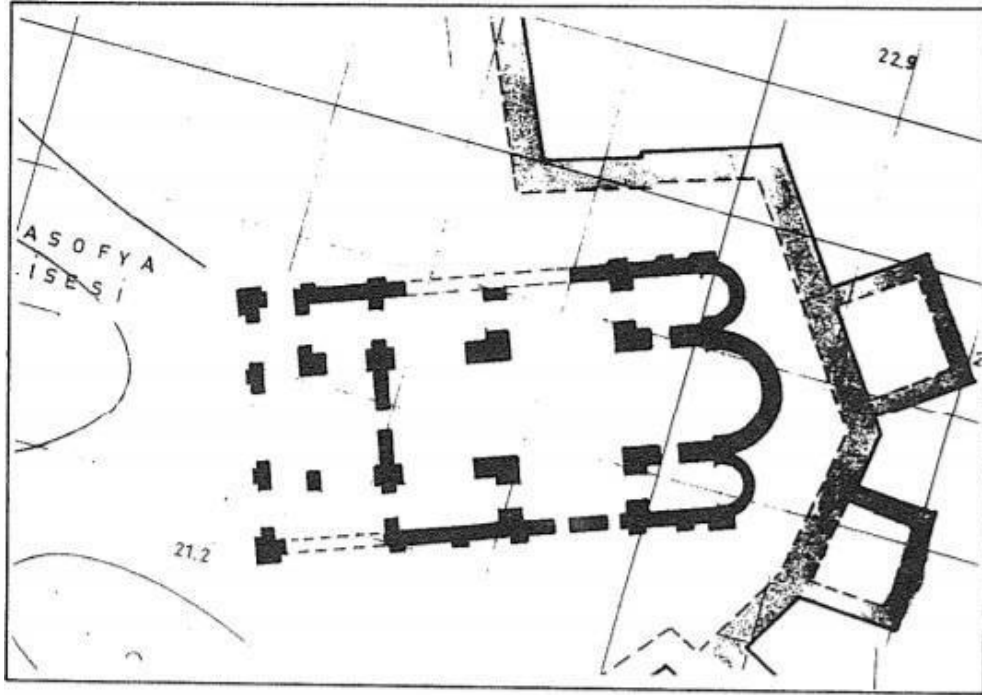

Şekil 2.25 Enez Kalesinden Bir Görünüm (Orjinal)

2.1.2.2.2 Ayasofya Kilisesi (Fatih Cami)

Enez’de 1456 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından kiliseden camiye çevrilmiştir. Dıştan dışa ölçüleri: orta nef, 35x20 m olup Yunan Haçı planlıdır. Fetihden sonra kuzeydeki kolun içine kapı açılmış, güney kolun içine de minber ve mihrap ilave edilerek camiye çevrilmiştir. 19. Yüzyılın kalem işi süslemeleri iç duvarların sıvaları üzerinde bulunmaktadır. Bizans çağına tarihlenen aziz resimleri ve diğer resim kalıntıları dökülen son dönem sıvaların altından ortaya çıkmaktadır (Başaran, Orta Çağda Enez (Ainos), 1998).

Osmanlılar döneminde de birkaç kez tamir edildiği anlaşılan yapının 1965 yılında olan bir deprem ile büyük bir kısmı tahrip olmuş olup kullanılamaz hale gelmiştir (Başaran, Orta Çağda Enez (Ainos), 1998). Günümüzde restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

Şekil 2.26 Ayasofya Kilisesi Planı (Başaran S. , 1998)

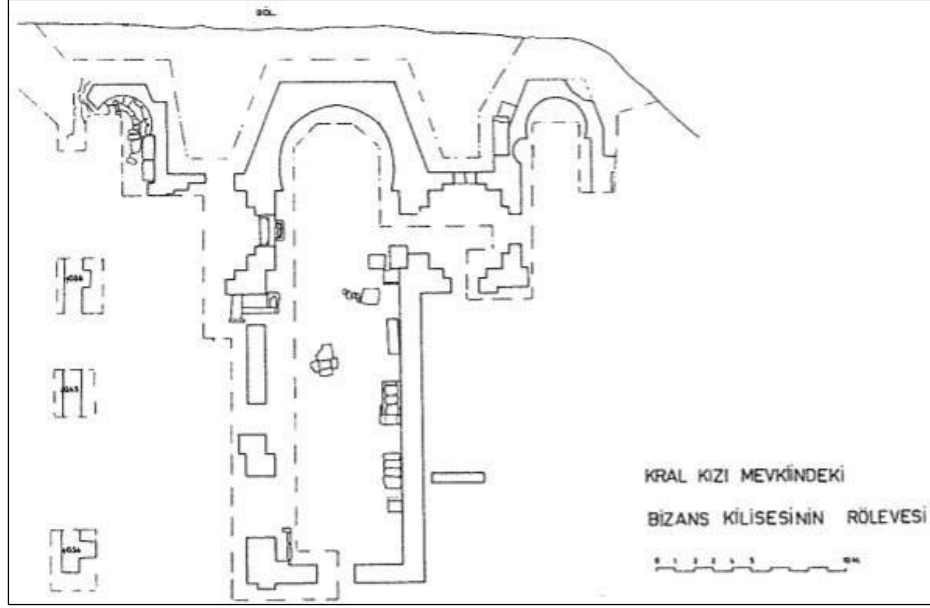
Şekil 2.27 Ayasofya Kilisesi (Fatih Cami) (Orjinal)

2.1.2.2.3 Enez Fatih Has Yunus Bey Türbesi

Bütün aksamlarıyla bir kilise mimarisi geleneğinin hâkim olduğu anlaşılan bu şapelin içi, dört kolu hemen hemen eşit ölçülerde yapılmış bir haç biçimindedir. Enez'in güney yönünde, Osmanlı dönemine tarihlenen mezarlık alanı içinde bulunan halk arasında Enez'in fatihi Has Yunus Bey'in türbesi olarak bilinen bir türbe yer almaktadır (Başaran, Orta Çağda Enez (Ainos), 1998). Şapel daha sonra türbeye dönüştürülmüştür.

2.1.2.2.4 Bazilika Kral Kızı

Enez ilçesinin güneydoğusunda, bugünkü Taşaltı Gölü'nün batı yamacında, Kral Kızı olarak adlandırılan mevkide yer almaktadır. Son yıllarda yapılan kazılar ve araştırmalar yapının tarihinin Roma dönemine gittiğini ve bu döneme kadar 7 yapı safhası geçirdiğini göstermektedir. Temellerinden ele geçen 10 altın sikkeden dolayı bazilikanın son evresinin 12.yüzyıla ait olduğu anlaşılmaktadır. Bazilika yapısını oluşturan mermer bloklar, Marmara Adası ile Semadirek'ten getirilmiştir (Enez Kaymakamlığı, 2020).

Şekil 2.28 Kral Kızı Bazilikası Planı (Başaran S. , 1998)

2.1.2.2.5 Köprüler

Deveci Dere, Boyun Dere ve Kayalık Dere'nin birleşmesiyle oluşan Manastır Deresi üzerinde inşa edilen köprüler halk arasında "Manastır Köprüleri" olarak bilinmektedir. Bugün metruk bir durumda olan saha, 21.11.1991 tarihinde 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak kabul edilerek koruma altına alınmıştır. Tespit edilen diğer köprülerden biri Kocaeli köyünde olup Kocaeli Deresi üzerinde inşa edilmiştir. Bugün halen kullanılan bu köprünün yapılış tarihi bilinmemektedir. Bir diğer kemer köprü de Işıklı köyünde ve köy çeşmesi yakınında yer almaktadır. Yapım tarihi bilinmeyen köprünün büyük bölümü tahrip olmuştur (Ceylan, 2009).

2.1.2.2.6 Pan Mağarası Mezar Şapel

Enez kalesi'nin dışında, güney mendireği üzerinde yer alan ve iç limana giriş sağlayan kemerli kapının güneydoğusunda yer almaktadır. Mağaranın adı; girişinin batı duvarına yapılmış bir niş içinde bulunan ve üzerinde Pan ile birlikte dans eden iki Nympe'nin betimlediği Helenistik döneme tarihlenen mermer kabartmadan dolayı Pan Mağarası olarak adlandırılmıştır (Başaran, Orta Çağda Enez (Ainos), 1998).

2.1.2.2.7 Sahil Kervansarayı

İlçe merkezine 7 kilometre uzaklıkta yer alan sahil kervansarayı, Enez'in önemli tarihi kalıntılarında biridir. İngiliz kışlası olarak da anılan yapı, Osmanlı dönemine ait olup (16. yüzyıl) yaklaşık 11 metre genişliğe, 107 metre uzunluğa sahip olup birbirinden kemerlerle ayrılmış 6 bölümden oluşmaktadır. Enez'in ticaret yolları üzerinde olduğunun önemli bir belgesi durumunda olan dar ve uzun bu yapı, Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 1992 yılında koruma altına alınmış ve Restorasyonu Trakya Üniversitesince yapılmıştır. Üç girişi bulunan kervansaray Enez-Sultaniçe sahil yolunun 7. Kilometresinde yol üzerinde yer almakta olup bugün denizden yaklaşık 500 metre içeride kalmıştır (Ceylan, 2009).

2.1.2.2.8 Küçük Saray Kalıntısı

Kale girişinin kuzeyinde sur duvarına yakın alanda yapılan kazıda, küçük bir saray veya zengin evinin bodrumuna ait temel kalıntılarının yer aldığı görülmüştür (Erzen, 1990).

Yapıya ait çöp veya fosseptik çukuru araştırmacılara, tarihi ve içinde oturanların sosyo-ekonomik durumlarını yansıtan önemli buluntular vermiştir. Bunların arasında yer alan keramik buluntular, genellikle 11. ve 12. yüzyıllara tarihlendirilmiştir (Erzen, 1990). Elde edilen eserlerin çeşitliliği ve kalitesi, Enezlilerin maddi refah düzeylerini yansıtmaktadır (Başaran, Orta Çağda Enez (Ainos), 1998).

2.1.2.2.9 I Numaralı Şapel

Enez kalesinin orta yerinde, halen kullanılmakta olan özel mülkiyetli evlerin kuzeyinde tek apsisli küçük bir şapel yer almaktadır. Bugünkü toprak seviyesinden 1.5 m derinlikte kalan şapel, önleri çift sütunlu tek nefli olarak yapılmış, Ancak zamanla ihtiyacı karşılamadığı için 14. yüzyılda batı tarafına bir hol ilave edilerek genişletilmiştir. (Başaran, Ainos Kazıları, 2002).

2.1.2.2.10 II Numaralı Şapel

Kalenin kuzeybatısında, batı suruna çok yakın yerde, içten içe 7.6m x 16.5m boyutlarında, tek nefli bir plan gösteren ve kuzey duvarının büyük bir bölümü halen ayakta olan bir şapel kalıntısı yer alır (Eyice, 2020).

2.1.2.2.11 Roma Yolu

Enez'in önemi yalnızca bu limanlardan kaynaklanmıyordu; o dönem için karayolları da oldukça önem taşıyordu. M.Ö. 2. yüzyılda Romalılar tarafından yapılmış olan "Via Egnatia" askeri ve ticaret yolu, İtalya'da Brindizi'den başlar ve İstanbul'da Beyazıt'ta son bulur. Anık yol Ainos'un yaklaşık 24 km kuzeyinden geçmektedir. Genişliği 3.50 m olan iri blok taşlarla döşenmiş ara bir yol ile bağlı bulunmaktadır (Başaran S. , 1998).

BÖLÜM 3

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında, Enez ve çevresinde turizm potansiyelinin belirlenmesi ve bu potansiyelin turizmin hangi dalına yönelik olduğunu belirlemek için yapılan araştırmaların, SWOT analizinin ve anket verilerinin değerlendirilmesi yer almaktadır. Yaz ve kış mevsimlerinde iki kez 100'er kişi ile yapılan anket çalışmaları ile yerleşim bölgesindeki farklı insan gruplarına ulaşılmış, sonrasında yerel yöneticiler ile söyleşiler yapılmıştır. Literatür taraması, saha ziyaretleri, anket çalışmaları ile tespit edilen sorunlar ve faydalar swot analizi ile bir sistem halinde sonuçlandırılmıştır.

3.1 Materyal

Araştırma alanı olan Enez; Edirne ilinin bir ilçesidir. İpsala ilçesinin 21 km kuzeyinde, Keşan ilçesinin 60 km doğusunda bulunmaktadır. Güneyde ve batıda Ege Denizi ve Yunanistan ile mülki ve milli sınır ile çevrilmiştir. Ege'nin Kuzey kıyısında yarımada üzerinde yer almaktadır. İlçe, toplam olarak 30 km deniz, 44 km mülki sınıra sahiptir. Enez bölgesinin toplam nüfusu 2020 nüfus sayımına göre 10.667 olup bunların %51,40 erkek %48,60 kadınlardan oluşmaktadır. Enez'in yüzölçümü 473 km² dir. İklimi Akdeniz iklimine yakındır.

Araştırma alanının seçiminde yakın iller ile olan bağlantıları ve 30 km kıyı sınırına sahip olması turizm potansiyeline uygun olabileceği düşüncesinde etkili olmuştur.

Trakya bölgesinde tarih, deniz, sulak alanlar vb. çeşitliliğe sahip önemli noktalardan olan Enez ilçesinin potansiyeli bu çalışma ile tespit edilmektedir.

3.2 Yöntem

Araştırmada ilk olarak alan ile ilgili literatür araştırması yapılarak alanın turizm potansiyeli için uygun kullanım alanlarının varlığı tespit edilmiştir. Alan dört sefer tarafımda ziyaret edilmiştir. İkinci olarak çalışma alanındaki yerel halk ve işletme sahipleri ile anketler yapılmıştır. Bu anketler yaz ve kış nüfusları arasında farklılık bulunması sebebi ile yaz ve kış mevsimlerinde birer kez olmak üzere aynı sorular sorularak toplamda iki kez yapılarak değerlendirilmiştir. 2020 yılı Ekim ayında ve 2021 yılının Temmuz ayında yüz yüze iki dönem halinde toplam 200 katılımcı ve 6 anketör ile çalışma tamamlanmıştır.

Üçüncü olarak Enez Kaymakamı Sayın Şükrü Alperen Göktaş ve Enez ilçesi Belediye Başkanı sayın Özkan Güneç ile yapılan söyleşiler değerlendirilmiştir. Dördüncü olarak ise yapılan literatür çalışmaları ve anket sonuçlarının değerlendirilmesi doğrultusunda SWOT analizi ölçütleri belirlenmiş ve ardından SWOT matrisi kullanarak ölçütler birbiriyle ilişkilendirilerek irdelenmiştir.

SWOT analizinde Strength: güçlü yanlar, Weakness: zayıf yanlar, Opportunity: fırsatlar, Threat: tehdit ve tehlikeler belirlenerek, mevcut durum göz önünde bulundurularak, gelecek duruma yönelik bir analiz yapılmakta ve bu ölçütlere bağlı olarak yapılan analizlerin irdelenmesi ile Enez' in turizm potansiyeli hakkında stratejik bir görüş ortaya sunulabilmektedir.

3.3 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın yapılmasının temel amacı Enez ilçesinin turizm potansiyelinin belirlenmesi, bu potansiyelin mevcut durum analizinin yapılması ve potansiyelinin tam olarak kullanılabilmesi için öneri getirmektir.

Araştırmadaki temel amaçlar kapsamında diğer alt amaçlar ise;

- Arz ve talep potansiyelinin belirlenmesi,
- Güçlü yanlarının belirlenmesi,
- Zayıf yanlarının belirlenmesi,
- Yörenin sahip olduğu fırsatların belirlenmesi,
- Yörenin karşı karşıya olduğu tehdit ve tehlikelerin belirlenmesi,
- Yörenin dört mevsim turizme kazandırılması ve sosyo-ekonomik,

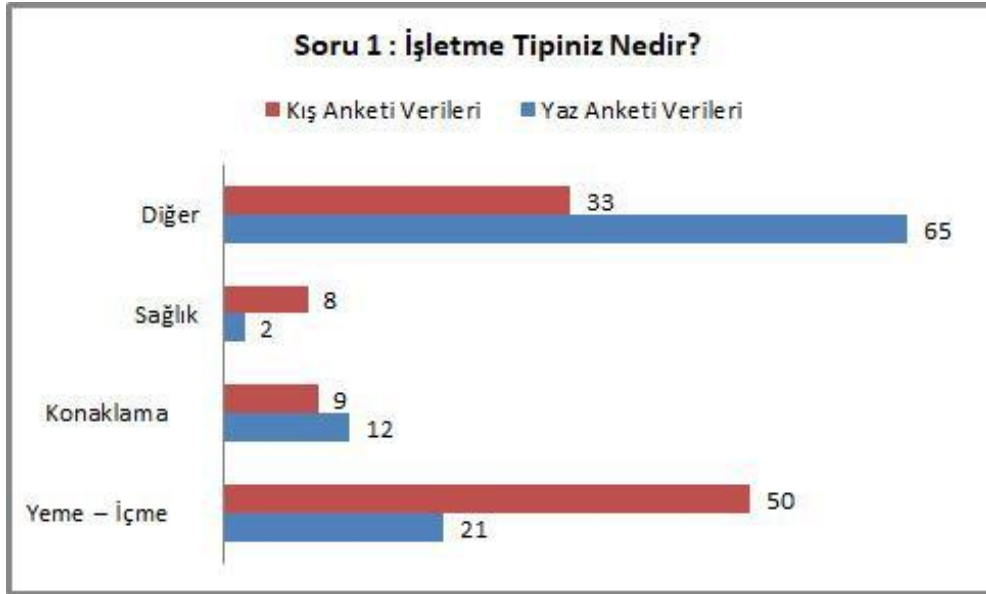
kalkınmanın sağlanması için önerilerin belirlenmesidir.

Yapılan çalışmalar sonucunda alanın turizm açısından mevcut durumu analiz edilecek, güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerin belirlenmesine yardımcı olacak diğer çalışmalar için kaynak sağlanacaktır.

3.4 Araştırmada Elde Edilen Bulgular

3.4.1 Anket Çalışmaları

Araştırma alanının turizm potansiyelinin belirlenmesi için yapılan anket çalışmasına yaz döneminde 100, kış döneminde 100 olmak üzere toplamda 200 kişi katılım göstermiştir. (Ek:A)

Şekil 3.1 İşletme Tiplerinin Dağılım Grafiği

- Yaz Anket çalışmasına katılan 100 kişinin Şekil 3.1’da gösterildiği gibi işletme tiplerinin dağılımına verdikleri cevapların %8’i sağlık, %9’u konaklama, %33’ü diğer ve %50’si yeme-içme olarak ayrılmaktadır.
- Kış Anket çalışmasına katılan 100 kişinin Şekil 3.1’da gösterildiği gibi işletme tiplerinin dağılımına verdikleri cevapların %2’si sağlık, %12’si konaklama, %65’i diğer ve %21’i yeme-içme olarak ayrılmaktadır.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; konaklama ve yeme-içme tipi işletmeler

ağırlıklı olarak yaz aylarında sezonluk olarak faaliyet göstermektedir.

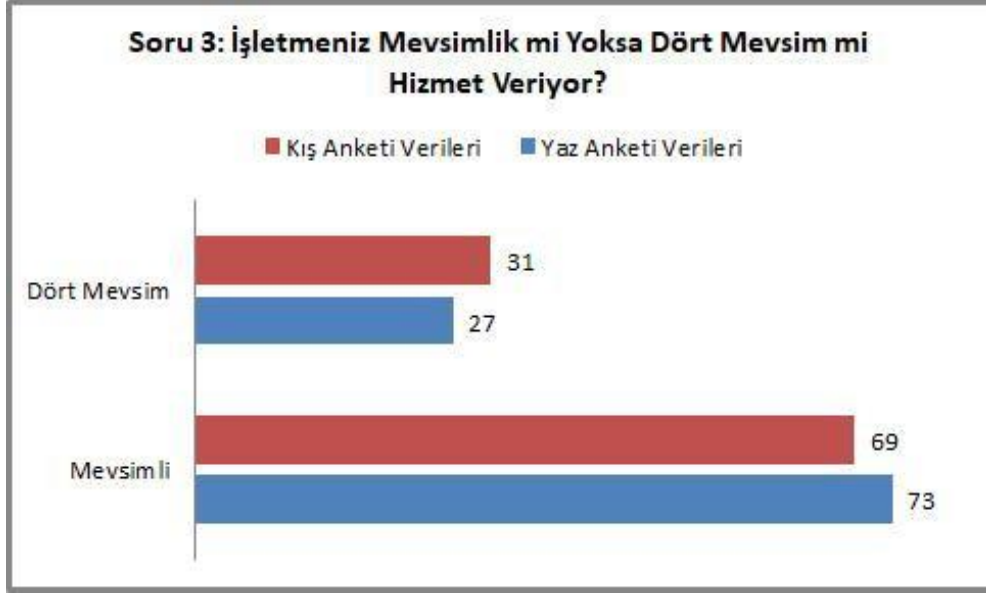

Şekil 3.2 Enez ilçesinde yaşayan insanların oturma sürelerine göre dağılım grafiği

- Kış Anket çalışmasına katılan kişilerin Şekil 3.2’ da gösterildiği gibi %7’sinin 5-10 yıldır, %13’ünün 0-5 yıldır ve %80’ninin 15 yıldan uzun bir süredir Enez ilçesinde yaşadığı belirlenmiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan kişilerin Şekil 3.2’ da gösterildiği gibi %27’sinin 5-10 yıldır, %30’unun 0-5 yıldır ve %37’ninin 15 yıldır %6’sının 6 yıldan uzun bir süredir Enez ilçesinde yaşadığı belirlenmiştir.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; ilçenin yaz aylarında nüfusu artmakta olup kışın ise yerel halk ağırlıklı olarak ikamet etmektedir.

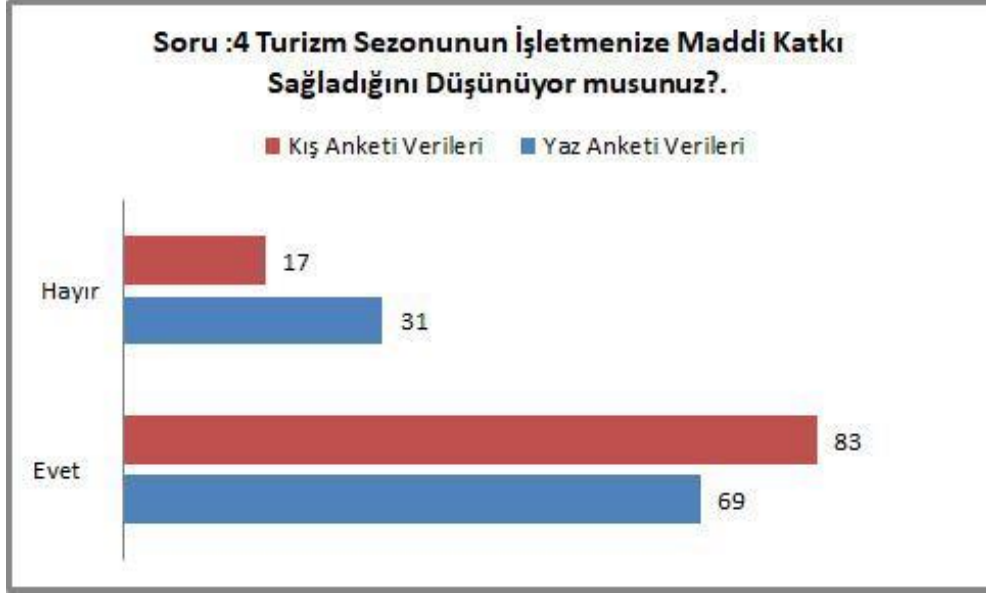

Şekil 3.3 Enez turizminin mevsimlik ve dört mevsimlik Oranları

- Kış Anket çalışmasına katılan kişilerin Şekil 3.3’de gösterildiği gibi turizmin %31’inin dört mevsim, %69’unun ise mevsimlik olduğunu düşünmektedirler.
- Yaz Anket çalışmasına katılan kişilerin Şekil 3.3’de gösterildiği gibi turizmin %27’sinin dört mevsim, %73’ünün ise mevsimlik olduğunu düşünmektedirler.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; işletmeler ağırlıklı olarak sezonluk hizmet verdiği anlaşılmaktadır.

Şekil 3.4 Turizm sezonun işletmelere maddi katkısı

- Kış Anket çalışmasına katılan işletmelere turizm sezonunun işletmelerine maddi katkı sağlayıp sağlamadığı sorulmuştur ve katılımcılardan Şekil 3.4’de de gösterildiği gibi %17’sinden hayır cevabı, %83’ünden ise evet cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan işletmelere turizm sezonunun işletmelerine maddi katkı sağlayıp sağlamadığı sorulmuştur ve katılımcılardan Şekil 3.4’de de gösterildiği gibi %31’inden hayır cevabı, %69’undan ise evet cevabı alınmıştır.

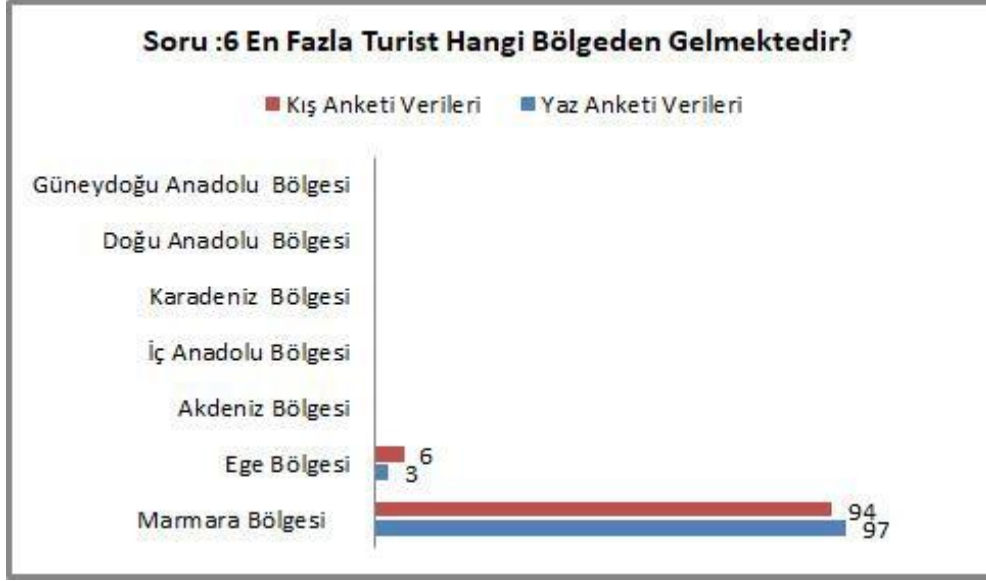
Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; turizm sezonun özellikle yaz aylarında işletmelere maddi katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

Şekil 3.5 Turizm Sezonunda Gelen Yerli Turist ve Yabancı Turist Oranı

- Kış Anket çalışmasına katılan işletme sahiplerine sezonda gelen turistlerin yerli turist mi yoksa yabancı turist mi olduğu sorulmuştur. Şekil 3.5’da görüldüğü gibi %100 yerli turist cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan işletme sahiplerine sezonda gelen turistlerin yerli turist mi yoksa yabancı turist mi olduğu sorulmuştur. Şekil 3.5’da görüldüğü gibi %100 yerli turist cevabı alınmıştır.

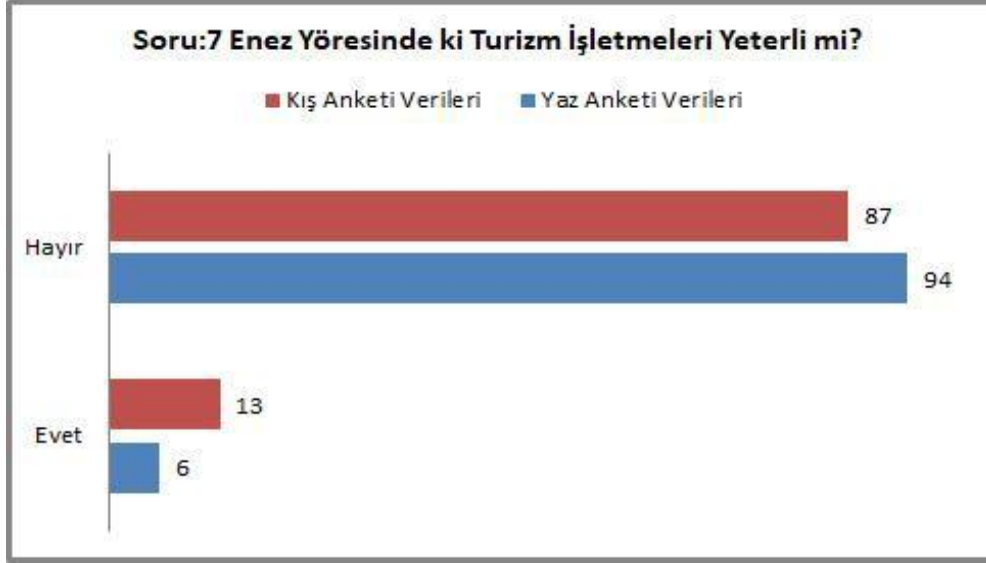
Anket sonucundan anlaşıldığı üzere ilçeye gelen turistlerin tamamı yerli turistir.

Şekil 3.6 Bölgelere Göre Turist Dağılımı

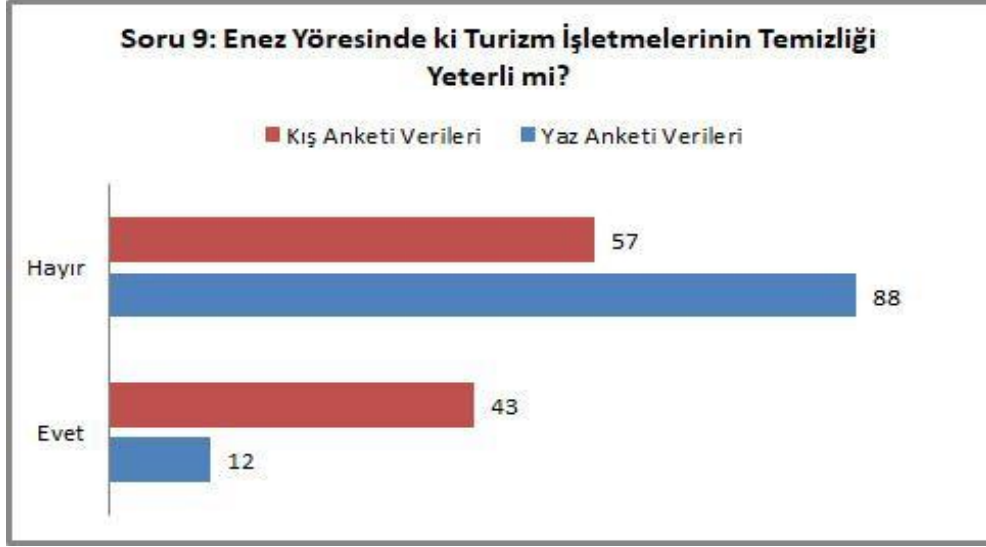
- Kış Anket çalışmasına katılan kişilere sezonda en çok turist hangi bölgeden geliyor diye sorulduğunda Şekil 3.6'de gösterildiği gibi %6'sının Ege Bölgesi'nden, %94'ünün ise Marmara Bölgesi'nden geldiği belirtilmiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan kişilere sezonda en çok turist hangi bölgeden geliyor diye sorulduğunda Şekil 3.6'de gösterildiği gibi %3'ünün Ege Bölgesi'nden, %97'sinin ise Marmara Bölgesi'nden geldiğini belirtilmiştir.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; ilçeye gelen turistler ağırlıklı olarak Marmara bölgesinden gelmektedir.

Şekil 3.7 Enez Yöresinde ki Turizm İşletmeleri Yeterlilik Durumu

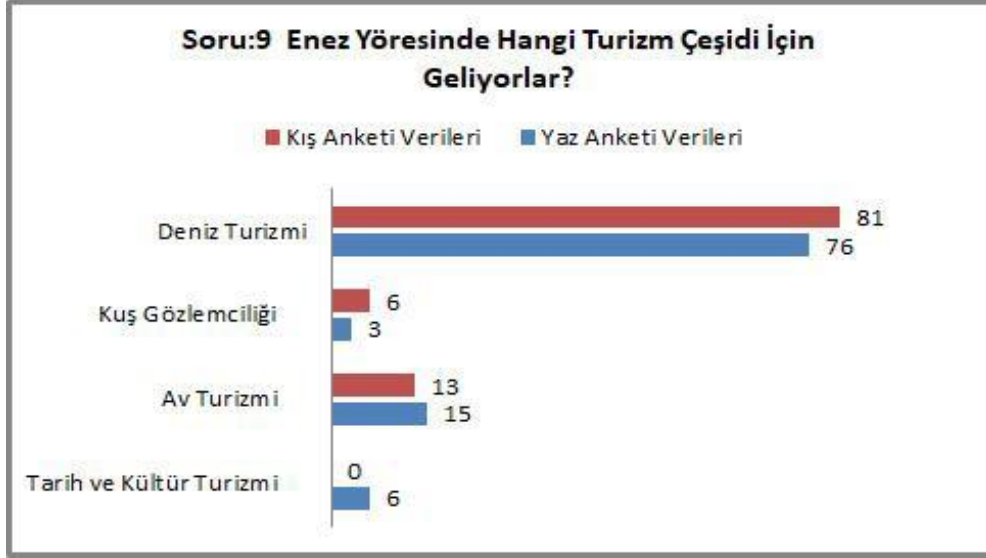
- Kış Anket çalışmasına katılan kişilere Enez Bölgesindeki Turizm için işletmelerin yeterli olup olmadığı sorulduğunda Şekil 3.7’de görüldüğü gibi %13 Evet, %87 Hayır cevabı vermiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan kişilere Enez Bölgesindeki Turizm için işletmelerin yeterli olup olmadığı sorulduğunda Şekil 3.7’de görüldüğü gibi %6 Evet, %94 Hayır cevabı vermiştir.
- Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar ilçedeki turizm işletmelerinin yetersiz bulmaktadırlar.

Şekil 3.8 Enez Yöresi Turizm İşletmeleri Temizlik Yeterlilik Durumu

- Kış Anket çalışmasına katılan kişilere Enez Yöresindeki Turizm işletmelerinin temizliğinin yeterli olup olmadığı sorulduğunda ise Şekil 3.8’de görüldüğü gibi %43 evet yeterli, %57 hayır yetersiz cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan kişilere Enez Yöresindeki Turizm işletmelerinin temizliğinin yeterli olup olmadığı sorulduğunda ise Şekil 3.8’de görüldüğü gibi %12 evet yeterli, %88 hayır yetersiz cevabını alınmıştır.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar işletmelerin ağırlıklı olarak temizlik ve hijyen açısından yetersiz olduğunu düşünmektedirler.

Şekil 3.9 Enez Yöresindeki Turistlerin Alanı tercih etmelerindeki turizm çeşitliliklerinin oranı

- Kış Anket çalışmasına katılan turizm çalışanları ve yerel halka sorulan Enez yöresine hangi turizm çeşidi için geliyorlar sorusuna Şekil 3.9’de görüldüğü gibi %6 Kuş Gözlemciliği, %13 Av Turizmi ve %81 Deniz Turizmi için geldiği belirtilmiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan turizm çalışanları ve yerel halka sorulan Enez yöresine hangi turizm çeşidi için geliyorlar sorusuna Şekil 3.9 de görüldüğü gibi %3 Kuş Gözlemciliği, %6 Tarih ve Kültür Turizmi, %15 Av Turizmi ve %76 Deniz Turizmi için geldiği belirtilmiştir.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar ilçeye ağırlıklı olarak deniz turizmi için gelmektedirler.

Şekil 3.10 Enez Yöresindeki Turistlerin Hangi Turizm Özelliği için Geldiğinin Oransal Dağılımı

- Kış Anket çalışmasına katılan işletme sahipleri ve yerel halka sezonda turistlerin Enez yöresinin hangi turizm özelliği için geldikleri sorulduğunda ise Şekil 3.10'de görüldüğü gibi %6 Kültürel özellikleri, %13 Doğal Güzellikleri, %81 Deniz-Sahil için geldikleri belirtilmiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan işletme sahipleri ve yerel halka sezonda turistlerin Enez yöresinin hangi turizm özelliği için geldikleri sorulduğunda ise Şekil 3.10'de görüldüğü gibi %8'inin Tarihi Alanlar, %4'ünün sulak alanlar, %6 Kültürel Özellikleri, % 82 Deniz-Sahil için geldikleri belirtilmiştir.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar ilçenin en önemli turizm özelliğinin deniz turizmi olduğunu düşünmektedirler.

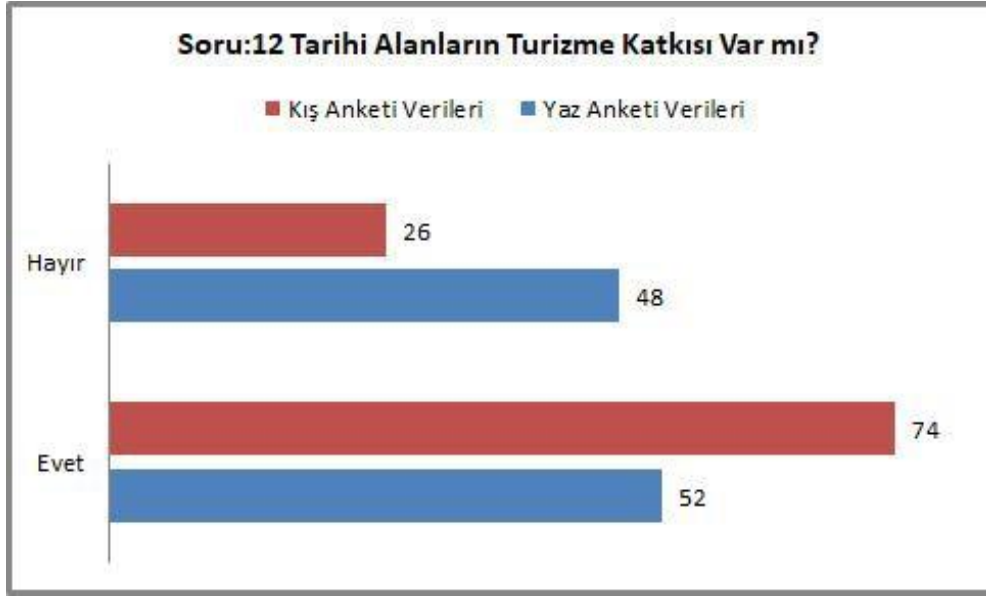

Şekil 3.11 Enez Yöresinde Turizmi Kötü Yönden Etkileyen Faktörlerin Oransal Dağılımı

- Kış Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Enez Yöresini turizm açısından kötü etkileyen nedir diye sorulduğunda Şekil 3.11'da gösterildiği gibi %7 Altyapı Yetersizliği, %14 Ulaşım Sıkıntısı, %21 Konaklama Alanlarının Yetersizliği, %58 Mevsimsel kısalık cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Enez yöresini turizm açısından kötü etkileyen nedir diye sorulduğunda Şekil 3.11'da gösterildiği gibi %20 Altyapı Yetersizliği, %56 Ulaşım Sıkıntısı, %20 Konaklama Alanlarının Yetersizliği, %4 Mevsimsel kısalık cevabı alınmıştır.

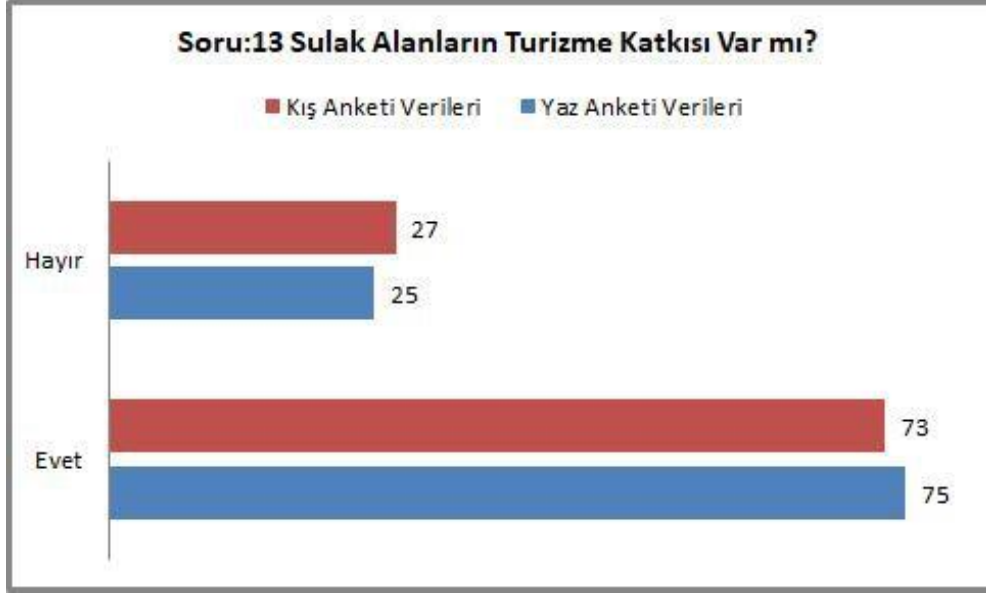
Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; kışın ilçede yaşayan yerel halk ulaşım sıkıntısının, yazın ilçeye gelen turistler ise mevsimsel kısalığın ilçe turizmini kötü yönde etkilediğini düşünmektedir.

Şekil 3.12 Enez Yöresindeki Tarihi Alanların Turizme Katkısı

- Kış Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Tarihi Alanların turizme olan katkısı sorulduğunda Şekil 3.12 de görüldüğü gibi %26 Hayır katkısı yok, %74 Evet katkısı var cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Tarihi Alan- ların turizme olan katkısı sorulduğunda Şekil 3.12’de görüldüğü gibi %48 Hayır katkısı yok, %52 Evet katkısı var cevabı alınmıştır.

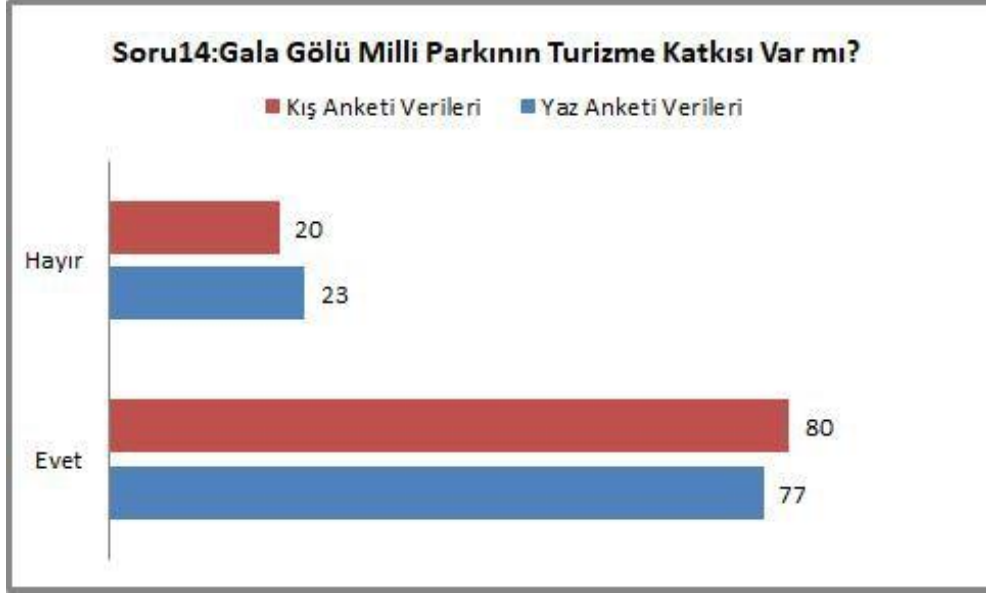
Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; kışın ilçede yaşayan yerel halka oranla yazın ilçeye gelen turistler tarihi alanların ilçe turizmine katkısının daha fazla olduğunu düşünmektedir.

Şekil 3.13 Enez Yöresinde ki Sulak Alanların Turizme Katkısı

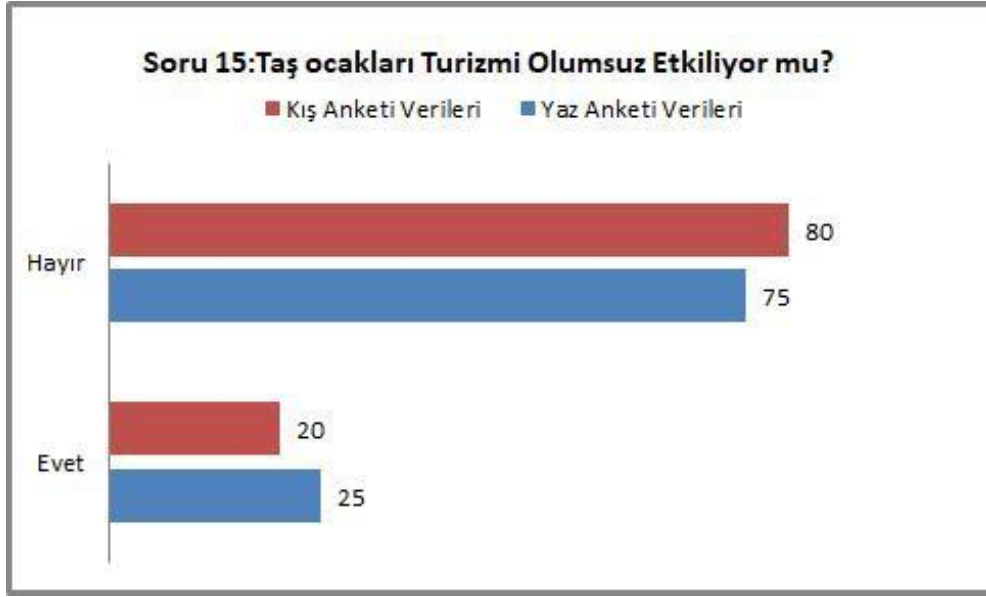
- Kış Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Sulak Alanların turizme olan katkısı sorulduğunda Şekil 3.13’de görüldüğü gibi %27 Hayır katkısı yok, %73 Evet katkısı var cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Sulak Alanların turizme olan katkısı sorulduğunda Şekil 3.13’de görüldüğü gibi %25 Hayır katkısı yok, %75 Evet katkısı var cevabı alınmıştır.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar İlçede bulunan sulak alanların turizme katkısının olduğunu düşünmektedirler.

Şekil 3.14 Gala Gölü Milli Parkının Turizme Olan Katkı Oranı

- Kış Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Gala Gölü Milli Parkı'nın turizme olan katkısı sorulduğunda Şekil 3.14'de görüldüğü gibi %20 Hayır katkısı yok, %80 Evet katkısı var cevabı alınmıştır.
- Yaz Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Gala Gölü Milli Parkı'nın turizme olan katkısı sorulduğunda Şekil 3.14'de görüldüğü gibi %23 Hayır katkısı yok, %77 Evet katkısı var cevabı alınmıştır.
- Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar İlçede bulunan Gala gölünün turizme katkısının olduğunu düşünmektedirler.

Şekil 3.15 Enez Yöresi Taş Ocaklarının Turizme Olumsuz Etkisi Olup Olmadığının Oransal Dağılımı

- Kış Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Taş Ocaklarının Turizmi olumsuz etkileyip etkilemediği sorulduğunda Şekil 3.15’de görüldüğü gibi %20 Evet olumsuz etkileri oluyor, %80 Hayır olumsuz etkileri olmuyor cevabı verilmiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Taş Ocaklarının Turizmi olumsuz etkileyip etkilemediği sorulduğunda Şekil 3.15’de görüldüğü gibi %25 Evet olumsuz etkileri oluyor, %75 Hayır olumsuz etkileri olmuyor cevabı verilmiştir.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar taş ocaklarının turizmi olumsuz etkilediğini düşünmemektedirler.

Şekil 3.16 Enez Yöresinin Potansiyelinin Tam Olarak Kullanılıp Kullanılmadığının Oransal Dağılımı

- Kış Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Enez yöresinin turizm potansiyeli tam olarak kullanılabilir mi diye sorduğumuzda Şekil 3.16 de görüldüğü gibi %13 Evet potansiyelini tam olarak kullanabilir, %87 Hayır potansiyeli tam olarak kullanılmıyor cevabını vermiştir.
- Yaz Anket çalışmasına katılan yerel halk ve işletme sahiplerine Enez yöresinin turizm potansiyeli tam olarak kullanılabilir mi diye sorduğumuzda Şekil 3.16'de görüldüğü gibi %20 Evet potansiyeli tam olarak kullanabilir, %80 Hayır potansiyeli tam olarak kullanılmıyor cevabını vermiştir.

Anket sonucundan anlaşıldığı üzere; katılımcılar İlçenin turizm potansiyelinin etkin kullanıldığını düşünmemektedirler.

Yapılan anket çalışmasında çoktan seçmeli sorular ile birlikte açık uçlu sorular sorularak yerel halkın ve işletme sahiplerinin Enez yöresindeki sorunlara değinilmesi ve çözüm önerilerinde bulunulması istenmiştir. Verilen cevaplar yüzdelik dilimler halinde grafiklere ayrılmıştır. Sonuç ve öneriler bölümü için kaynak oluşturmuştur.

3.4.2 Söyleşiler

Enez İlçesi Kaymakamı Sayın Şükrü Alperen GÖKTAŞ ile yapılan Söyleşi

Notları

Enez ilçesinin turizm potansiyeli hakkında ki düşünceleriniz nelerdir?

“Kamu Stratejik planında her ilçenin, her bölgenin turizm açısından değerlendirmesi mevcuttur. Enez ilçemizin yaz turizm potansiyeli yüksektir nüfusumuz yazın kışa göre 10 kat artmaktadır. Enez’in kış nüfusu çok düşüktür. Özellikle yazın çeşitli bölgelerden turist akını bulunmaktadır, bu durumun en büyük motivasyonu deniz. Bizim öncelikli hedefimiz turizmi 12 ay’a yaymak değil, buraya gelen turistleri ayrılırken mutlu gönderebilmektir. Tabi ki 12 ay turizm istemekteyiz. Bu yönde çalışmalarımız devam etmektedir. Bu anlamda birkaç projemizde bahsetmek isterim.”

Proje 1

“Enez yaz döneminde otelcilikten diğer parametrelere kadar belirli seviyeyi yakalayamamıştır. Son dönemlerde valiliğinde desteği ile hazine arazileri kiralanacak ve bu alanlar özel sektöre verilip aktif hale getirilecektir. Misafir kapasitesi ve standardı bu sayede artacaktır. Sahil bandında aralıklı olarak planmış projelendirilmiş işletmeler ön görmekteyiz. Kiralama yöntemi ile sahillerimizi aktif ve temizolarak kullanmak istemekteyiz. Enez ilçemizin bir Alanya örneğindeki gibi olması hedeflerimizdendir. Bu projedeki sıkıntı sahil şeridinde işletmeler için 1000’er m² alanlar tahsis edilmek istenmesidir. Bu büyüklük işletmeler tarafından bakım ve onarım için fazla gelmektedir. Bu yönde çalışmalar devam etmektedir.”

Proje 2

“Kamping ve Mesire alanlarının artırılması ve planlanması. Gelen misafirlerin her sene kümeleştiği belirli alanlar var. Çadır kültürü ile bu kişilere çeşitli hizmetler sunacağımız bir projemiz mevcuttur. Mesire alanı şu an kötü durumda maalesef bürokratik işleri aşamamaktayız.”

Enez yöresinin başlıca sorunları nelerdir?

“Benim kendi gözümde güçlü yanlarımız da var zayıf yanlarımız da. En zayıf yanımız, Özkan Bey’i ayrı tutuyorum benim burada gördüğüm, belediye zamanında kaliteli hizmet verememiştir. Belediyecilik hizmeti anlamında oldukça yetersiz. Gelir düşük, borcu çok, kış nüfusunun geliri ile yaz 10 katına çıkan insan sayısı hizmet vermek zor koşullar doğurmaktadır.”

“Haziran ortasına geldiğimiz zaman önümüzde 50-60 bin kişilik kitle var. Bu

kitleye alt yapı ve tesis olarak hizmet vermekte güçlükler yaşanmaktadır. Personel sayısı ve mevcut şartlarda güçlükler yaşanmaktadır. İnsanlar pandemiden sonra burada kalmak istiyor, fakat standartlara bakıyorlar. Doğal gaz vb. hizmetler vatandaşlarımızın burada kalış süresini arttıracaktır.”

Enez’e kışın gelinir mi?

“Enez şu anda sadece deniz turizmi ile cazip gelmektedir. Özellikle yerli ve yabancı çevreden turist almaktayız. Kışın av turizmi dışında cazip aktivitede sıkıntı yaşamaktayız. Projelerimizle bunları aşacağız.”

“Yunanistan ile deniz gümrük kapısının açılması gündemdedir. Bu açılış ile vatandaşlar ücret karşılığında günlük vize ile seyahat edebileceklerdir. Bu proje ile Enez’in çok hızlı bir şekilde kalkınacağını düşünüyorum. Vatandaşlar arabasını Enez’de bırakıp feribot ile Yunanistan’a gidip gelebileceklerdir.”

“Karayolumuzun iyileştirilmesi şarttır. Keşan yolunun iyileştirilmesi potansiyelimizi daha fazla arttıracaktır.”

İlginiz ve alakanız için teşekkür ederim sayın Kaymakam.

Şekil 3.17 Enez Enez İlçesi Kaymakamı Sayın Şükrü Alperen GÖKTAŞ ile Yapılan Söyleşiden bir kare

Enez İlçesi Belediye Başkanı Sayın Özkan GÜNENÇ ile yapılan Söyleşi Notları

Yaz – Kış nüfusu arasındaki farkın sebebi nedir?

“En önemli sebebi yazlıkçı turizmi, Enez’in bir sahil kasabası olmasıdır. 4 bin olan nüfus yazın 60-70 binlere kadar çıkmaktadır. İstanbul, Kırklareli, Edirne’den yoğun gelen vatandaşlar var.”

Enez’in sizce en büyük sorunu nedir?

“Enez’in ilk sorunu yol. Bunun içinde güçlü bir siyasi iradeye ihtiyaç var.”

“İkinci büyük sorunu sivri sineklerdir. Yunanistan’a sınır olmamız sebebiyle Yunan tarafında bulunan bataklıklar sivrisinek kaynağı oluşturmaktadır. İlçemizi sürekli olarak ilaçlamaktayız. Fakat Yunanistan tarafında herhangi bir ilaçlama yapılmamaktadır. Bu sebep sivri sinek ile etkili mücadele edilememektedir.”

Enez’de 12 ay turizm yapılabilir mi?

“Enez’de 12 ay turizm yapılabilir, çünkü avcılık var. Deniz çok temizdir. Yaz potansiyelimiz oldukça yüksek kıyı şeridinde projemiz bakanlıkça onaylandı. Kiralama yöntemi ile tesislerimize başlayacağız.”

“Sahilde 200 m ara ile büfe ve kafe yerleri kiraya verilecek, sahilin bütün temizliği işletmecilere bırakılacak, bu proje Eylül-Ekim aylarında hayata geçirilecek. Kışın şu anda sadece av turizminden bahsedebiliriz. Gala gölü milli parkı içinde kuş gözlem istasyonları ve seyir terasları oluşturuldu. Doğa ve kamp turizmine önem veriyoruz.”

“Enez’e gümrük açılacak, limana gümrük iskelesi yapılacak, sadece yolcu taşıma amacıyla bu sayede turizme katkı sağlayacağımı düşünüyorum, bunun için dealtyapı gerekli.” İlginiz ve alakanız için teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şekil 3.18 Enez İlçesi Belediye Başkanı Sayın Özkan GÜNENÇ ile Yapılan Söyleşiden bir kare

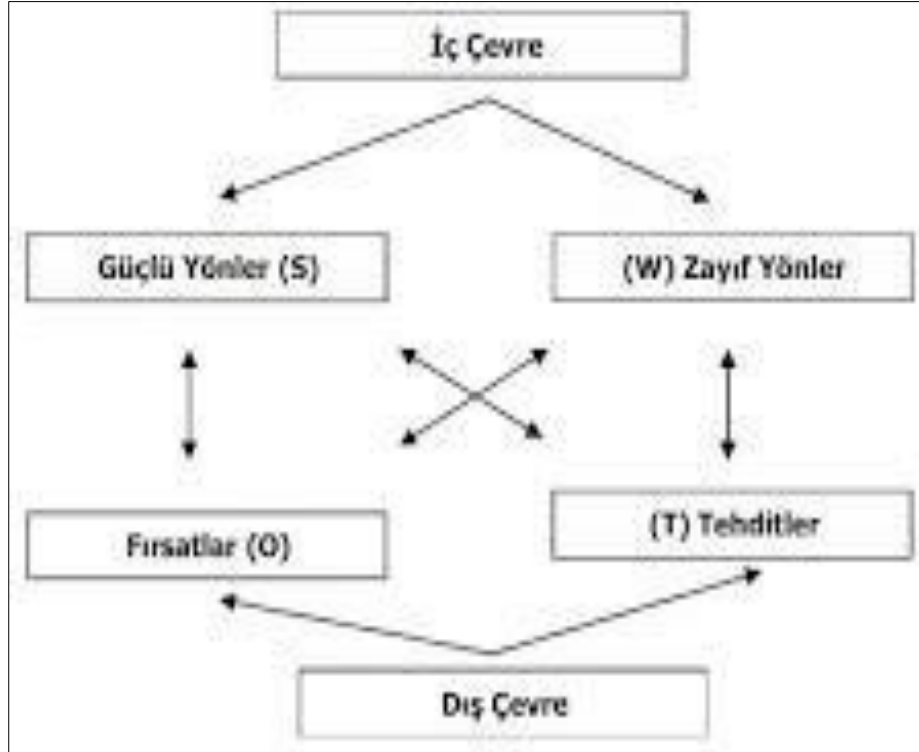
3.5 Enez ve Çevresinde Turizm Potansiyelinin Saptanmasına Yönelik Durum (SWOT) Analizi

SWOT analizi güçlü ve zayıf yönleri anlamamızı, fırsat ve tehditleri görmemize yardımcı olan faydalı bir tekniktir. Çalışmanın bu kısmında SWOT analizini kullanarak Enez ve çevresinin turizm potansiyelini belirlemek, bu potansiyele nelerin yardımcı olduğu, nelerin ise bu potansiyel üzerinde tehdit oluşturduğu belirtilmiştir. SWOT analizini oluştururken, alana yapılan gezilerden, akademik yayınlardan, internet kaynaklarından, gezi yazılarından, Enez Kaymakamlığı ve Enez Belediyesinin resmi web sitelerinden elde edilen bilgiler göz önünde bulundurulmuştur.

3.5.1 SWOT Analizi Kavramı ve Özellikleri

SWOT analizi amacı; analiz edilen olgunun güçlü ve zayıf yanlarını olası fırsatları ve tehditleri değerlendirmek, atılması gereken en doğru adımların belirlenmesine yardımcı olmaktır. SWOT kısaltmasının açılımı Strengths (üstünlükler), Weaknesses (zayıflıklar), Opportunities (fırsatlar), Threats (tehditler) olarak açıklanır. SWOT analizi ile analizi yapılan olgunun üstün ve zayıf noktaları, dış çevresinden kendisine yönelen fırsat ve tehditleri değerlendirilir (<https://www.yeniisfikirleri.net/>, 2020).SWOT analizinde güçlü ve zayıf yönler genellikle iç çevre faktörlerine bağlı iken fırsatlar ve tehditler ise dış çevre faktörlerine bağlıdır.

Güçlü Yönler; Turizmde güçlü yönler; Yeterli sayıda konaklama hizmeti sağlayabilecek işletmelerin varlığı, bu işletmelerde yeterli ve kalifiye personelin olması, ulaşım ağlarının çokluğu ve yakınlığı, altyapı sistemlerinin gelişmiş olması, iklimin uygunluğu, kültürel ve tarihi değerler ve bozulmamış çevre vb. faktörlerin varlığı turizm açısından güçlü yönlerdir.

Şekil 3.19 SWOT Analizinin İç ve Dış Çevresiyle Olan Etkileşimi (<https://silo.tips/>, 2020)

Zayıf Yönler; Turizmde zayıf yönler; zayıf ve yetersiz hizmet kalitesi, konaklama alanlarının yetersizliği ve temiz olmaması, pazarlama ve reklam stratejilerinin yanlış ve yetersiz olması, kumsalların ve denizlerin kirli olması, alanda bulunan çevresel ve tarihi değerlere sahip yerlerin yeterince korunmaması, bakımsız olması, rekreasyon faaliyetlerinin ve alanlarının azlığı ve etkin olmaması, yerel yönetimin ilgisiz olması, tur şirketlerinin olmaması, düzenli müşteri profilinin olmaması vb. faktörlerin varlığı turizm açısından zayıf yönlerdir.

Fırsatlar; Turizmde fırsatlar artan müşteri talepleri, ekonomik-sosyal trendler, yakın çevresinde turizm açısından yeterli alanların olmaması, büyük kentlere yakınlık ve kolay ulaşım gibi faktörler turizmde fırsatları oluşturur.

Tehditler; Turizmde tehditler ise ulaştırma hizmetlerinin yetersiz ve kötü olması, yöreye ilişkin turistik imajın zayıf olması, pazarlama faaliyetlerinin yetersiz ve kötü olması, müşteri istek ve taleplerinin karşılanmaması, değişken müşteri profili ve rakip işletmelerin ve bölgelerin artması tehditleri oluşturur.

3.5.2 Enez ve Çevresi Turizm Potansiyeli SWOT Analizi

SWOT analizi ile Enez bölgesinin güçlü ve zayıf yönleri, tehdit ve fırsatları belirlenecektir. Kaynak taramaları ile yapılan analiz sonucunda alanda turizm potansiyelinin olup olmadığı varsa nasıl geliştirileceğine yoksa neden olmadığı belirlenmeye çalışılacaktır.

Tablo 3.1 SWOT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLER (S)	ZAYIF YÖNLER (W)
<p>* Yunanistan'ın ve Bulgaristan'ın sınır komşusu olması Enez'e gelen kişi sayısını arttıracaktır.</p>	<p>*Karayollarının yeterli olmaması ulaşım için turistlere problem yaratmaktadır.</p>
<p>*Tarihi yapıların varlığı turistlerin gezinti yerleri içinde olabileceğinden turizme katkı sağlayacaktır.</p>	<p>*Edirne merkez ile arasında 171 km olması merkezde bulunan Se limiye Camii, Eski Camii, Ali Paşa Çarşısı gibi önemli mimari yapılardan ve aynı zamanda Tunca ile Meriç Nehrine uzaklığı turistlerin bu alanları görememesine neden olmaktadır.</p>
<p>* Ainos antik kentinin varlığı</p>	<p>*Büyük Şehirlere yakın konumda olmaması gelen turistin geri dön mek için acele etmesine neden olmaktadır.</p>
<p>*Arkeolojik kazılar sonucu elde edilen kalıntıların dünya basınında yer alması bilgisi olmayan kişiler için dikkat çekici olup bölgeye gezi amaçlı gelmelerini sağlamaktadır.</p>	<p>*Keşan-Enez-İpsala yolunun çok güvenilir olmaması, kaza riski taşınması</p>
<p>*Ayasofya kilisesi ve birçok tarihialana ev sahipliği yapması geçmişten günümüze belli tarihi izleri taşımasıyla turist çekebilme olanağı sağlamaktadır.</p>	<p>*Deniz ya da hava ulaşımının olmaması</p>
<p>*Turizm ve rekreasyon alanlarının çeşitli olması aktif ve pasif eylemlerini gerçekleştirmeleri açısından imkân sağlamaktadır.</p>	<p>*Yaz sezonunda şehir içi trafiğin taşıma kapasitesinin üstünde olması</p>
<p>*Kıyı şeridinin uzun ve temiz olması deniz için gelen turistlerin ilgisini çekmektedir.</p>	<p>*Toplu taşıma ile ulaşımın sınırlı olması</p>
<p>*Farklı alanlarda sahil şeritlerine sahip olması denize girilebilecek alanların çeşitlenmesini sağlar ve turistler için farklılık yaratmış olur.</p>	<p>*Sezonda konaklama alanlarının yetersizliği turistlerin kalacağı günü azaltmakta ve bu nedenle bölge halkı</p>

Tablo 3.2 (devamı) SWOT Analizi

---

*Denizin, su altı akıntılarından dolayı temiz kalması deniz turizmi için oldukça olumlu etki sağlamaktadır.	turistlerden elde edebileceği ekonomik kazancı tamamen karşılayamamaktadır.
*Gala gölü milli parkının varlığı özellikle kuş gözlemciliği yapan ve yapmak isteyen turistler için sıkça kullanılabilen bir mekân olabilmektedir.	*Sulak alanlarda kaçak avlanma yapılması mevcut kuşların ya da göç yapmak üzere olan kuşların yönlerini değiştirmelerine ve bunun sonucunda kuş gözlemciliği yapan turistlerin bölgeden uzaklaşmasına neden olmaktadır.
*Birçok yabancı hayvana ev sahipliği yapması	*İlçe sınırları içerisindeki taş ve kum ocaklarının varlığı
*Gala gölü milli parkının 111 kuştürüne sahip olması kuş gözlemi yapmak için turistlere fırsat sağlamaktadır bu sayede turist sayısı bölgede artmaktadır.	*Koruma alanlarının yeterli güvenliğe sahip olmaması
*Flora ve fauna çeşitliliğinin çok olması	*Doğal ve kültürel değerlerin yeterince korunmaması
*Geniş yeşil alanların varlığı	*Tarihi alanlara yeterince özen gösterilmemiş olması
*Alan içerisinde bulunan sulak alanların birçok endemik türü barındırması	*Tarihi alanlardaki kazılarda çıkarılan eserlere yeterli ilgi gösterilmemesi ve aynı zamanda korunamaması değerlerin yok olmasına sebep olmaktadır.
*Bölgenin deniz turizmi, kültürel turizm ve doğa turizmine aynı anda imkân sağlaması	*Çıkarılan kalıntıların sergileneceği bir alanın veya müzenin olmaması
*Su altı etkinliklerine olanak sağlaması	*Eneze turların düzenlenmemesi
*Dalış için ilgi çekici alanlara sahip olması	*Doğa turizmi için potansiyel taşınması ancak değerlendirilmemesi
*Çorlu havalimanına yakın olması ve havalimanının iç hatlar ve dış hatlar olarak hizmet vermesi	*Doğa turizminde konaklama yetersizliği
*Diğer ilçelere yakın konumda olması	*Kıyı şeridinin yeteri kadar değerlendirilmemesi, tanıtıcı etkinliklerin yapılmaması gelecek olan vatandaşın bilgi edinmemesi ile

---

Tablo 3.3 (devamı) SWOT Analizi

	sonuçlanacaktır. *Genel olarak yerli halk ve turistler arasında iletişimin gelişmemiş olması *Alanı tanıtan ve kültürünü gösteren ürünlerin çok olmaması ve bu ürünlerin satış ve sergileme için bir alanı olmaması *Tanıtım ve reklamların yetersiz olması
FIRSATLAR (O)	TEHDİTLER (T)
*Doğal ve coğrafi güzelliklerin varlığı doğa turizmi yapacak olan turistler için avantaj sağlamaktadır. *1. derecede sit alanı olduğu için korunması ve yapılaşmanın izin ile gerçekleştirilmesi bu sayede mevcutta ilgi gören ve turist çeken öğelerin kaldırılmayacak olması *Saroz körfezine olan ilginin artması *Sulak alanlarının çokluğu ve kuş varlığı kuş gözlemcilerinin Enez'e yönelmesini ve gözlemcilerin her geçen gün artmasını sağlamaktadır. *Turistlerin tarihi alanlara olan ilgilerinin çok olması *Ekoturizm potansiyelinin yüksek olması *Doğal ve kültür turizmine ilginin artması *Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan öncelikle Eylem Planı 2013, sonra da Türkiye Turizm Stratejisi 2023'de öngörülen çalışmalarda turizm ürününün çeşitlendirilmesi konusunda ciddi hassasiyet taşınması	*Altyapı ve üstyapı çalışmalarının yeterli olmaması bu çalışmalar sırasında alanda tahribata neden olunması *Ulaşımın yeterli olmaması ve ulaşım ağı tamamlanırken kültürel ve doğal yapıya zarar verilmesi *Atıklar için geri dönüşüm ve arıtma tesislerinin olmaması ve çevrenin kirlenmesi *Alan içerisindeki doğal alanların yeterli korunmaması ve doğal yaşamın olumsuz etkilenmesi *Altyapı ve üstyapı çalışmalarının yeterli olmaması bu çalışmalar sırasında alanda tahribata neden olunması *Ulaşımın yeterli olmaması ve ulaşım ağı tamamlanırken kültürel ve doğal yapıya zarar verilmesi *Atıklar için geri dönüşüm ve arıtma tesislerinin olmaması ve çevrenin kirlenmesi *Alan içerisindeki doğal alanların yeterli korunmaması ve doğal yaşamın olumsuz etkilenmesi

Tablo 3.4 (devamı) SWOT Analizi

---

*Çevresindeki büyükşehirlere hafta sonu tatili imkânı sunması	*Özellikle sezonda artan nüfusun taşıma kapasitesinin üstünde olması
*İstanbul üniversitesi ve Trakya üniversitesinin alanda sosyal tesislerinin olması	*Kazı çalışmalarının yeterli olmaması ve kazı çalışmalarında yaşanan finansal sorunlar
*Genç turist potansiyelinin artması nedeniyle tanıtımın olumlu etkilenmesi	*Taşıma kapasitesinin aşılması ile doğal alanlarda tahribata neden olması
	*Sürdürülebilir turizm kavramında yeterli çalışma olmaması
	*Tesis ve rehberlik hizmetlerinin yetersiz olması
	*Bölgede bulunan taş ve kum ocaklarının fauna ve florayı olumsuz etkilemesi

---

BÖLÜM 4

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan literatür taramaları, anket çalışmaları ve SWOT analizi doğrultusunda sorunlar belirlendi ve belirlenen sorunlar doğrultusunda çözüm önerileri geliştirildi. Enez yöresi gerek, doğal güzellikleri gerek, tarihi ve kültürel çekiciliği gerekse coğrafi konumu, diğer iller ile yakın oluşu nedeniyle önemli bir turizm potansiyeli taşımaktadır, ancak var olan bu potansiyel alandaki sorunlardan dolayı kullanılamamaktadır, Alanın yetersiz tanıtımı, insanlar tarafından bilinmiyor oluşu, alt yapı sorunları, ulaşım sıkıntısı ve alanda yeterli konaklama imkanının olmaması var olan potansiyelin kullanılamamasına ve yaz-kış nüfusu arasında orantısızlıklara neden olmaktadır.

Yapılan araştırmalar, anket sonuçları ve SWOT analizi doğrultusunda alandaki turizm potansiyelinin arttırılması ve sürdürülebilir turizm için yapılması gerekenleri şöyle sıralayabiliriz;

Enez yöresinin en büyük sorunlarından bir tanesi ulaşım problemidir. Alana ulaşım İpsala yolu ve Keşan bağlantı yolları ile sağlanmaktadır. Fakat her iki yolda aşırı derece riskli ve virajlıdır. Keşan ve İpsala bağlantı yollarının acilen iyileştirilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra alternatif yollar düşünülebilir.

Yörenin diğer öncelikli büyük sorununun ise konaklama sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Alan içerisinde yeterli kalite ve sayıda konaklama alanları bulunmamaktadır. Sezonda gidildiği zaman en büyük problem konaklama sorunu olmaktadır. Sahil bölgesinde genellikle yazın kullanılan villalar bulunmaktadır. Konaklama alanlarının kalitesinin ve yatak kapasitelerinin arttırılması gerekmektedir, ayrıca eski köy evleri restore edilerek konaklama alanlarına dönüştürülebilir. Yörede yeterli sayıda ve kalitede kamping alanı

bulunmamaktadır. Bu konaklama tipinin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Diğer bir sorun ise var olan konaklama alanlarında özellikle kamp alanı gibi rekreasyon alanlarının temizliğinin yetersiz olması ve kullanıcılar açısından hijyenik bulunmamasıdır. Kamp alanı gibi rekreasyon alanları ve diğer konaklama alanlarının (otel, motel, pansiyon gibi) gerekli kurum ve kuruluşlar tarafından denetimlerinin arttırılması gelen turistlerin memnuniyeti açısından önemli olacaktır.

İlçede mevcut olan yeme-içme mekanlarının yetersiz ve çeşitliliğin az oluşu büyük sorun oluşturmaktadır. Sahil bölgesinde bu türlü alanlara ihtiyaç bulunmaktadır. Yöre halkının ürettiği ürünlerin satılabileceği pazar veya alanlar oluşturulması gerekmektedir. Böylece yöre halkının ekonomik kalkınması da desteklenmiş olacaktır.

Belediye bütçesinin yetersiz oluşu özellikle yaz dönemlerinde alt yapı sorunlarının ve temizlik sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yazlık bölgelerinde yeterli çöp toplama gerçekleştirmediği için alan kirlenmekte ve kötü kokuya sebep olmaktadır. Aynı şekilde alt yapı çalışmalarının tam yapılmamış olması yoğun dönemlerde elektrik ve su kesintilerine neden olmaktadır.

Çalışma alanı içerisinde bulunan farklı dönemlere ve uygarlıklara ait birçok tarihi alan bulunmaktadır. Ayrıca Ainos Antik Kenti'nin varlığı ilçenin tarihi değerler açısından zenginliğini göstermektedir, ancak alanda bulunan tarihi alanlara yeteri kadar değer verilmediği ve gerekli çalışmalar yapılmadığı için söz konusu alanlar yok olma tehlikesi ile karşı karşıyalardır. Tarihi alanların gelişimi, korunması ve tanıtımı için bir planlama çalışması yapılmalı ve bu planlama çalışması doğrultusunda ilerlenmelidir.

Tarihi alanlarda yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan eserler için herhangi bir sergileme alanı olmadığı için eserler genellikle farklı illerdeki müzelere gönderilmektedir. Ainos Antik Kenti ve diğer tarihi alanlarda herhangi bir sınırlayıcı olmadığı ve herhangi bir önlem alınmadığı için alan vasıfsız kullanılmaktadır. Bu da alanın zarar görmesine neden olmaktadır. Tarihi alanlar koruma altına alınmalı ayrıca çıkarılan eserler için bir müze alanı oluşturulması gerekmektedir. Böylece Enez'e sadece deniz turizmi için değil kültürel turizm içinde turist gelmesi sağlanabilir.

Gala Gölü'nün Milli Park olması ve 111 kuş türüne ev sahipliği yapması Enez için çok güzel bir turizm fırsatıdır, Ancak Gala Gölü'nün bağlı olduğu sulak

alanlara çevredeki çeltik tarlalarından büyük oranda atık su karışmaktadır. Bu durum alan içerisinde bulunan kuş türleri ve ekosistemin devamlılığı açısından risk oluşturmaktadır. Alana gelen atık suların uzaklaştırılması ve engellenmesi için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Gala Gölü Milli parkı Enez için önemlidir, Ancak fazla ancak yetersiz tanıtım, alanı gösterecek tabelaların olmaması ve alana giden yolun kötü olması Gala gölünün hak ettiği değeri görmesine engel olmaktadır. Gala gölü milli parkına ulaşım için yolların düzeltilmesi ve alan içerisinde çevre düzenlemelerinin yapılması, rekreasyon alanlarının oluşturulması alana turist çekmek için güzel bir yol olabilir. Kuş gözlemciliğinin teşviki için organizasyonların desteklenmesi gerekmektedir. Çeşitli sivil toplum örgütleri ve okullar ile iş birliği sağlanabilir.

Enezde kaçak avcılık önemli sorunlardan biri halindedir. Denetimlerin artırılması gerekmektedir. Orman ve yaban hayatı varlığının korunması birinci öncelikli konular arasındadır.

Alanın özellikle dört mevsim kullanımına engel olan en büyük sorunlardan bir tanesi ise ısınma problemidir. Alanda doğalgaz olmadığı için yazlık sahipleri ısınmakta çok sorun yaşadıklarını bu nedenle sadece yaz dönemlerinde Enez'i tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Doğalgaz çalışmalarının yapılması alanın dört mevsim kullanımına imkân sağlar ve böylece esnafta sezonluk değil dört mevsim kazanç sağlamış olur. Böylelikle ekosistemin ve hava kalitesinin bozulmasının önüne geçilebilecektir.

Yapılan anket çalışmasında karşılaşılan ve yerel halkın rahatsızlığını dile getirdiği diğer bir konu ise büyükbaş hayvancılığın denetimlerinin yetersiz olması, büyükbaş hayvanların sahile çok fazla inmesi ve sahili çok fazla kirletmesidir. Sahil boyunca sınırlayıcı bitkiler ya da sınırlayıcı donatı elemanları kullanılarak hayvanların sahilden uzak durması sağlanabilir. Böylece sahili kullanan insanlar hayvanlardan ve hayvaların sahili kirletmesinden doğan sorunlardan kurtulmuş olacaklardır.

Uzun bir sahile sahip olan Enez'de sahilde yeterli donatı elemanının (WC, Kabin gibi) olmaması, var olan donatı elemanlarının pis ve kullanılamaz halde olması sahili ve denizi kullanmak isteyenler için büyük sorun teşkil etmektedir. Sahil alanının temizliğinin ve kontrollerinin artması, donatı elemanlarının sayılarının artırılması gerekmektedir.

Alanın yeterli tanıtımının yapılmaması Enez'in insanlar tarafından

bilinirliğini azaltmaktadır. Yaz dönemi etkinlikleri, festivaller ve konserler gibi aktivitelerle ve bunların gerekli mecralarda paylaşılması ile tanıtımı yapılabilir.

Mevcut limanın modernize edilmesi yurt içi ve yurtdışı yat turizminin desteklenmesi gerekmektedir.

Tarihi değerlerin restore edilip açıklayıcı bilgiler ile desteklenmesi, bir rota dahilinde turizme açılması ve korunması gerekmektedir.

Sosyal medya ve yayın organları vasıtası ile Enez'in turistik değerleri tanıtılmalıdır.

Enez doğa ve tarih fotoğrafçılığı için büyük zenginliğe sahiptir. Tanıtım ile geliştirilmesi gerekmektedir.

Tarihi kaynakların ortaya çıkarılması için kazıların devam etmesi ve çıkan eserlerin sergilenmesi için müze oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca kaçak definecilik ile mücadele arttırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- (2020). <https://edirne.web.tr/>. adresinden alındı
- (2020). <https://edirne.ktb.gov.tr/>. adresinden alındı
- (2020). <https://silo.tips/>. adresinden alındı
- (2020). <https://tr.foursquare.com/>. adresinden alındı
- (2020). <https://www.cnnturk.com/>. adresinden alındı
- (2020). <https://www.koylerim.com/>. adresinden alındı
- (2020). <https://www.trakyaagezi.com/>. adresinden alındı
- (2020). <https://www.tuik.gov.tr/>. adresinden alındı
- (2020). <https://www.yeniisfikirleri.net/>. adresinden alındı
- Akat, Ö. (2000). *Pazarlama Ağırlıklı Turizm İşletmeciliği*.
- Akova, S. B. (2008). Enez'in kalkınmasında coğrafi faktörlerin rolü (Doğal Faktörler). *İ.Ü. Coğrafya Dergisi*.
- Akyurt, H. (2008). Turizm Bölgesine Yönelik Talebi Etkileyen Faktörlerden İmaj ve Çeşme Örneği.
- Anadolu Üniversitesi. (2002). *Genel Turizm Bilgisi*.
- Arda, U. K. (2015). Enez Yöresinin Turizm İşletmeleri açısından gelişme perspektifleri.
- Başaran, S. (1996). Ainos Kazıları. *Anadolu Araştırmaları Dergisi*.
- Başaran, S. (1998). <https://dergipark.org.tr/tr/>. adresinden alındı
- Başaran, S. (1998). Orta Çağda Enez (Ainos). *Sanat Dergisi*.
- Başaran, S. (2002). Ainos Kazıları. *Anadolu Araştırmaları Dergisi*.
- Bolat, O. İ. (2006). Konaklama İşletmelerinde İş görenlerden yansıyan kurumsal imajın analizi ve bir uygulama.
- Ceylan, S. (2009). *Enez (Edirne) İlçesinin turistik çekicilikleri ve sürdürülebilir turizm açısından değerlendirilmesi*. <http://tucaum.ankara.edu.tr/>. adresinden alındı
- Çeken, H. (2014). *Turizm Ekonomisi*. Detay Yayıncılık.

- Çekmez, N. (2009). Kuzey Saroz bölgesinin ekonomik gelişmesinde ekoturizmden yararlanma olanakları.
- Edirne Ticaret ve Sanayi Odası . (2008). Edirnenin Yunanistana komşu İlçesi Enez. *Edirne Ticaret ve Sanayi Odası Dergisi*.
- Edirne Valiliği İl Çevre ve Tarım Müdürlüğü . (2008). *Edirne İl Çevre Durum Raporu 2008*.
- Emir, G. (2015). *Bartın Üniversitesi Turizm Ekonomisi Ders Notu*.
<https://acikerisim.bartın.edu.tr/>. adresinden alındı
- Enez Kaymakamlığı. (tarih yok). <http://enez.gov.tr/>.
- Erzen, A. (1990). *Enez Ainos Kazısı 1989 yılı çalışmaları 12. kazı sonuçları*. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü.
- Eyice, S. (2020, 08 31). *Trakya'da Bizans Devrine ait eserler*. <https://belleten.gov.tr/>. adresinden alındı
- Göney, S. (2005). Enez'in tarihi Arkeolojisi ve Çevre Toplantısı Kapanış Konuşması.
- Hasanolalı, M., & Korzay, M. (1993). *Otel İşletmeciliği*. Beta Basım Yayım Dağıtım.
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Anasayfa>. (2020). Wikipedia. adresinden alındı
<https://www.meteoblue.com/>. (2020).
- İçöz, O. (2005). *Turizm Ekonomisi*. Turhan Kitapevi.
- Karadağ, A. (2000). Enez'in kentsel gelişim süreci ve yeni gelişim alanları. *Ege Coğrafya Dergisi*.
- Kocaman, S. (2011). Edirne İlinin Turizm Coğrafyası Doktora Tezi.
- Kocaman, S. (2011). Edirne İlinin Turizm Coğrafyası Doktora Tezi.
- Korkut, A. (1972). *Edirne İli Yakın Çevre İncelemeleri*.
- Küçüktopuzlu, F. (1992). *Otel İşletmeleri Yönetimi*. Adü turizm işletmeciliği ve otelcilik yayınları.
- N. K., M. A., & M. K. (2001). *Genel Turizm İlkeler ve Kavramlar*. Detay Yayıncılık.
- N. K., M. A., & M. K. (2008). *Genel Turizm*. Detay Yayıncılık.
- Nazmi Kozak, Meryem A. Kozak, & Metin Kozak. (2017). *Genel Turizm-Kavramlar*.
- Oktayer, N., Susam, N., & Çak, M. (2007). *Türkiyede Turizm Ekonomisi*. İto yayınları.
- Orhan İçöz, & Metin Kozak. (1998). *Turizm Ekonomisi*.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı 3. Bölge Müdürlüğü. (2013). *2013 Yılı Edirne doğa turizmi master planı*.

- Öztaş, K. (2002). *Turizm Ekonomisi, Genel Turizm Bilgileri*. Nobel Yayın Dağıtım.
- S.Smith. (1989). *Turism analysis a handbook*.
- Saraçoğlu, H. (1990). *Bitki Örtüsü, Akarsu ve Göller*.
- Sezgin, O. M. (2001). *Genel Turizm ve Turizm Mevzuatı*. Detay Yayıncılık.
- T.B.M.M. (1983, 08 9). Milli Parklar Kanunu. Resmi Gazete .
- Trakya Kalkınma Ajansı. (2012). *Trakya Bölgesi Mevcut Durum Raporu*.
- Tunca, A. (2001). 7300 Yıllık ticaret kenti ve Balkanların kapısı Antik Ainostan Eneze. *Yöre Dergisi*.
- Turizm Bakanlığı. (1999). *Turizm Terimleri Sözlüğü*.
- Tümertekin, E., & Özgüç, N. (1998). *Beşeri Coğrafya/İnsan, Kültür, Mekan*. Çantay Kitapevi.
- Yağcı, Ö. (2003). *Turizm Ekonomisi*.
- Yarcan, Ş. (1998). *Turizm Endüstrisinin Yapısı*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Yılmaz, R. (2008). Saroz Körfezinin Turizm ve Rekreatyonel kullanım potansiyeli üzerine bir araştırma. *S.D.Üni. Orman Fakültesi Dergisi*.

EKLER

EK:A ENEZ VE ÇEVRESİ TURİZM POTANSİYELİNİN SAPTANMASI ANKETİ

1) İşletme tipiniz nedir?

A) Yeme – İçme B) Konaklama C) Sağlık D) Diğer

2) Kaç yıldır burada yaşıyor/çalışıyorsunuz?

A)0-5 yıl B)5-10 yıl C)10-15 yıl D)15+

3) İşletmeniz mevsimlik mi yoksa dört mevsim mi hizmet veriyor?

A) Mevsimli B) Dört mevsim

4) Turizm sezonunun işletmenize maddi katkı sağladığını düşünüyor musunuz?

A) Evet B) Hayır

5) Turizm sezonunda yerli turist sayısı mı fazla oluyor yabancı turist sayısı mı?

A) Yerli Turist B) Yabancı Turist

6) En fazla turist hangi bölgeden gelmektedir?

A) Marmara B)Ege C) Akdeniz D) İç Anadolu E) Karadeniz

F) Doğu Anadolu G) Güneydoğu Anadolu

7) Enez yöresindeki turizm işletmeleri yeterli mi?

A) Evet B) Hayır

8)Enez yöresindeki turizm işletmelerinin temizliği yeterli mi?

A) Evet B) Hayır

9) Enez yöresine hangi turizm çeşidi için geliyorlar?

A) Tarih ve Kültür Turizmi B) Av Turizmi C) Kuş Gözlemciliği D) Deniz Turizmi

10) Enez yöresinin en önemli turizm özelliği nedir?

A) Tarihi Alanları B) Deniz'i-Sahil'i C) Sulak Alanları D) Kültürel Özellikleri

E) Doğal Güzellikleri

11) Enez'in turizm mi kötü yönde etkileyen özelliği nedir?

A) Ulaşım sıkıntısı B) Konaklama alanlarının yetersizliği C) Mevsimsel kısalık

D) Altyapı yetersizliği

12) Tarihi Alanların turizme katkısı var mı?

A) Evet B) Hayır

13) Sulak Alanların turizme katkısı var mı?

A) Evet B) Hayır

14) Gala Gölü Milli Parkının turizme katkısı var mı?

A) Evet B) Hayır

15) Taş ocakları turizmi olumsuz etkiliyor mu?

A) Evet B) Hayır

16) Enez yöresinin turizm potansiyelinin tam olarak kullanıldığını düşünüyor musunuz?

A) Evet B) Hayır

17) Enez'in turistik çekicilik noktaları sizce nelerdir?

.....

18) Enez yöresinde turizmi dört mevsim yapılması için sizce neler yapılmalı?

.....

19) Enez yöresinin başlıca sorunları neler?

.....

20) Yaz nüfusu ile kış nüfusu arasında büyük farklar oluşmaması için neler yapılabilir?

.....

21) Yörede yaşadığınız en büyük sorun nedir?

.....

22) Turist sayısını arttırmak için sizce neler yapılmalı?

.....

23) Turizm sezonu kaç ay sürüyor bunlar hangi aylar?

.....

EK:B GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI PLAN HÜKÜMLERİ

1. KAPSAM

PLANLAMA ALANI, GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI SINIRLARI İÇERİSİNDE KALAN ALANLARI KAPSAMAKTADIR.

PLAN HÜKÜMLERİ VE UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI RAPORU, 1/25.000 ÖLÇEKLİ GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI'NIN EKİDİR.

GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI'NIN YASAL DAYANAĞINI 2873 SAYILI MİLLİ PARKLAR KANUNU'NUN 4. MADDESİ VE MİLLİ PARKLAR YÖNETMELİĞİ'NİN 11. MADDESİ OLUŞTURUR.

6.087 HA'LİK BİR ALAN SAHİP MİLLİ PARK ALANINDA, MİLLİ PARKLAR KANUNU'NA GÖRE UYGULAMANIN YAPILMASI VE DENETİMİN SAĞLANABİLMESİ İÇİN İLGİLİ BAKANLIK, KURUM VE KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARINDA KOORDINASYON, DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MİLLİ PARKLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NCA YÜRÜTÜLÜR.

2. AMAÇ

GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI'NIN AMACI: MİLLİ PARK ALANINI DÜNYACA KABUL GÖRMÜŞ STANDARTLAR VE UYGULAMALAR İLE KORUYARAK, SAHİP OLDUĞU KAYNAK DEĞERLERİN KORUMA KULLANMA DENGESİ İÇERİSİNDE DEVAMLILIĞINI VE GELECEK KUŞAKLARA AKTARILMASINI SAĞLAYACAK ARAZİ KULLANIM KARARLARININ OLUŞTURULMASI, UYGULAMA KOŞUL, ARAÇ VE YÖNTEMLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ/ TANIMLANMASIDIR.

3. GENEL HÜKÜMLER

1. BU PLAN VE PLAN NOTLARINDA YER ALMAYAN KONULARDA, "2873 SAYILI MİLLİ PARKLAR KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ İLE "3194 SAYILI İMAR KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ, "5491 SAYILI KANUN İLE DEĞİŞİK 2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ, "5226 KANUN İLE DEĞİŞİK 2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU", "4957 SAYILI KANUN İLE DEĞİŞİK 2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU", "6831 SAYILI ORMAN KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ, "3167 SAYILI KARA AVCILIĞI KANUNU", "4342 SAYILI MERA KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ, "3621 SAYILI KIYI KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ, "1380 SAYILI SU ÜRÜNLERİ KANUNU", "7269 SAYILI UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUN" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ "5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIM KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ, "167 SAYILI YERALTI SULARI HAKKINDA KANUN", "BİTKİ GENETİK KAYNAKLARININ TOPLANMASI MUHAFAZASI VE KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK" İLE DİĞER İLGİLİ KANUN VE YÖNETMELİKLERİN AYKIRI OLMAYAN HÜKÜMLERİ SAKLIDIR.

- 1.1. TÜRKİYE'NİN TARAF OLDUĞU ULUSLARARASI BELGELERİN ÜZERİNDE MUHALEFET ŞERHİMİZİN BULUNMADIĞI İLGİLİ HÜKÜMLERİ MİLLİ PARK ALANINDA YAPILACAK UYGULAMALARI BAĞLAR.
- 1.2. "644 SAYILI ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KHK" VE "KORUNAN ALANLARDA YAPILACAK PLANLARA DAİR YÖNETMELİK" HÜKÜMLERİ SAKLIDIR.
- 1.3. DOĞAL SİT ALANLARINDA YAPILACAK UYGULAMALARDA TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KOMİSYONUNDAN UYGUN GÖRÜŞ ALINMASI ZORUNLUDUR.
- 1.4. MİLLİ PARK SINIRLARI İÇİNDE SULAK ALANLARIN KORUNMASI YÖNETMELİĞİ ÇERÇEVESİNDE 2008 YILINDA BELİRLENMİŞ VE ULUSAL SULAK ALAN KOMİSYONUNCA ONAYLANMIŞ SULAK ALAN KORUMA BÖLGELERİ UYGULAMA ESASLARI İLE ANILAN YÖNETMELİĞİN PLANA AYKIRI OLMAYAN DİĞER İLGİLİ HÜKÜMLERİ UYGULANIR.

2. ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI TARAFINDAN ONAYLANAN 1/25.000 ÖLÇEKLİ GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI ONAMA SINIRLARI İÇİNDE ÖNGÖRÜLEN GELİŞMELERİN YAPILABİLMESİ İÇİN, ÖNCELİKLE BU PLAN HÜKÜMLERİNE GÖRE 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI VE/VEYA 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARI İLE SONRADAN GERÇEKLEŞTİRİLECEK UYGULAMA (DETAY) PROJELERİ (1/500, 1/200 ÖLÇEKLİ AÇIK ALAN DÜZENLEMESİ VE PEYZAJ PROJESİ, MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK PROJELERİ VB.) VE/VEYA UYGULAMA PROGRAMLARI YAPILACAKTIR. BU PLAN HÜKÜMLERİNDE YER ALMAYAN UYGULAMAYA DONUK ESASLAR 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI VE /VEYA 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANI, UYGULAMA PROJE VE PROGRAMLARINDA BELİRLENİR.

3. GALA GÖLÜ MİLLİ PARK ALANINDA, BU PLAN KARAR VE HÜKÜMLERİ DOĞRULTUSUNDA DİĞER KURUM VE KURULUŞLARCA YÜRÜTÜLECEK HER TÜRLÜ YATIRIM FAALİYETİ İÇİN DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN UYGUN GÖRÜŞÜNÜN ALINMASI ZORUNLUDUR.

4. PLANDA BELİRTİLEN KULLANIM ALANLARINDA, KULLANIM AMACI DIŞINDA HİÇBİR YAPI VE TESİS YAPILAMAZ. YAPILACAK YAPI VE TESİSLER SONRADAN HİÇBİR BİÇİMDE PLANDA GÖSTERİLEN AMAÇ DIŞINDA KULLANILAMAZ.

5. MİLLİ PARK ALANI İÇERİSİNDE YENİ YAPILACAK VEYA RESTORE EDİLECEK OLAN HER TÜRLÜ YAPI VE TESİSLERDE MİMARİ UYGULAMALAR, YÖRENİN TARİHİ VE DOĞAL ÇEVRESİYLE UYUMLU, YÖRESEL MİMARİSİ İLE BAĞLANTILI VE ONUN TAMAMLAYICISI NİTELİĞİNDE OLACAKTIR. UYGULAMALARDA YÖRESEL MİMARİ DOKU, TİPİ VE MALZEMESİ KULLANILACAKTIR. BU YAPI VE TESİSLER DOĞAYLA BÜTÜNLEŞECEK VE YEREL MİMARİYE TERS DÜŞMEYECEKLERDİR.

6. GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI İÇİNDE, GÜVENLİK NEDENİYLE KARAKOL, KONTROL NOKTASI VB. TESİSLER İÇİN İLGİLİ KURUMLARA,

- 6.1. HİZMET İHTİYACINDAN FAZLA ALAN TAHSİSİ YAPILAMAZ.
- 6.2. MİSAFİRHANE, LOKAL VB. KULLANIMLAR İÇİN İZİN VERİLMEZ.
- 6.3. ZORUNLU SABİT YAPILAR VE TESİSLER DIŞINDA KALAN ALANLARIN DOĞAL TOPOGRAFYASINA VE BİTKİ ÖRTÜSÜNE ZARAR VERİLEMEZ.
- 6.4. KARAKOL, KONTROL NOKTASI VB. TESİSLER İÇİN AĞAÇ RÖLEVESİ ÇIKARILARAK APLİKASYON PROJESİ ÇİZİLECEKTİR.

7. PLAN KARARLARINDA BELİRLENEN KULLANIM KARARLARI VE PLAN HÜKÜMLERİ ÜZERİNDE DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYI ALINMADAN DEĞİŞİKLİK VE İLAVE YAPILAMAZ.

8. MİLLİ PARK ALANI İÇİNDE UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI, PLAN KARAR VE HÜKÜMLERİNE AYKIRI OLMAYAN, ANCAK BU PLAN KARAR VE HÜKÜMLERİNDE YER VERİLMİYEN, SÜREKLİLİK TAŞIMAYAN, DOĞAL YAPIDA HİÇBİR DEĞİŞİKLİK YAPMAYAN VE YAPI GEREKTİRMİYEN AÇIK ALAN ETKİNLİKLERİNE, YAZ VE KIŞ TURİZMİNE YÖNELİK SPOR TİF FAALİYETLERE İZİN VERİLEBİLİR. BU TÜR FAALİYETLER, PLAN KARAR VE HÜKÜMLERİ DOĞRULTUSUNDA UYGULAMA PROGRAMLARININ HAZIRLANARAK, ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) İİİ. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN GEREKLİ İZİN ALINDIKTAN SONRA GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR.

9. MİLLİ PARK ALANINDA YAPILACAK ALTYAPI VE ÜSTYAPI UYGULAMALARINDA;

9.1 SIZDIRMASIZ FOSSEPTİK VEYA KANALİZASYON, İÇME SUYU, YOL, ARITMA TESİSİ (KANALİZASYON ŞEBEKESİ VAR İSE) VB. ALTYAPI TESİSLERİNİN PROJELERİ ONAYLANMADAN İNŞAAT RUHSATI, BUNLAR UYGULANMADAN DA İSKÂN RUHSATI VERİLEMEZ.

9.2 MİLLİ PARK SAHASI İÇERİSİNDEN GEÇİRİLECEK HAT GÜZERGAHLARINDA İLETİM HATTI PROJELERİNİN MUTLAK KORUMA BÖLGESİ DIŞINDAN GEÇİRİLMESİ ESASTIR. TEKNİK ZORUNLULUK OLMASI HALİNDE MİLLİ PARK ALANI İÇERİSİNDE MUTLAK KORUMA BÖLGESİ DIŞINDAKİ ALANLARDA ENERJİ NAKİL HATTI, HABERLEŞME HATTI, SU İŞALE HATTI DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYI İLE GEÇİRİLEBİLİR. HATTIN YERALTINDAN VEYA YER ÜSTÜNDEN GEÇİRİLMESİ DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN KARARI İLE BELİRLENİR. YERALTINDAN GEÇİRİLECEK HAT GÜZERGAHININ DOĞAL KAYNAK DEĞERLERİNE ZARAR VERMEYECEK BİÇİMDE GEÇİRİLMESİ VE DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN GÖRÜŞ ALINMASI VE İLGİLİ İDARE TARAFINDAN PERİYODİK BAKIM VE ONARIMININ YAPILMASI ZORUNLUDUR.

9.3 MİLLİ PARK ALANI İÇİNDE ÇÖP DEPOLAMA ALANI YAPILAMAZ. SADECE KULLANIM ÖNGÖRÜLEN ALANLARDA MİLLİ PARK İDARESİNCE YETERLİ SAYIDA ÇÖP AKTARMA NOKTASI TESİS EDİLEBİLİR.

9.4 TANITIM BİRİMİ VE MOLA NOKTALARINDA YER ALACAK TUALETLER İÇİN SIZDIRMASIZ FOSSEPTİK YAPILMASI ZORUNLUDUR. TOPLANAN ATIK SULAR İLGİLİ ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN VEYA PROTOKOL YAPILMASI HALİNDE İLGİLİ YEREL YÖNETİMLER TARAFINDAN MİLLİ PARK'TAN ALINARAK MİLLİ PARK DIŞINA ÇIKARILACAKTIR.

9.5 MİLLİ PARK ALANININ TAMAMINDA YENİ YOL AÇILMAMASI ESASTIR. ANCAK YANGIN VE KORUMA AMACIYLA MUTLAK KORUMA BÖLGESİ DIŞINDA OGM VE DKMP GENEL MÜDÜRLÜKLERİNCE HAZIRLANACAK RAPOR VE PLAN-PROJE DAHİLİNDE YOL AÇILABİLİR. TEKNİK ZORUNLULUKLAR NEDENİYLE MİLLİ PARKLAR İDARESİNDEN UYGUN GÖRÜŞ ALINMASI HALİNDE BAKIM, ONARIM VE GENİŞLETME ÇALIŞMASI YAPILABİLİR.

9.6 MEVCUT VE İNŞAATI TAMAMLANAN YAPI VE TESİSLER ÇEVRESİNDE İHTİYAÇA CEVAP VEREBİLECEK ÖLÇEKTE VE SAĞLIK KURALLARINA UYGUN KANALİZASYON ŞEBEKESİ VAR İSE, TESİSİN ATIK SULARI BU AĞA BAĞLANIR. EĞER MEVCUT KANALİZASYON ŞEBEKESİ YOK İSE "LAĞİM MECRASI İNŞAATI MÜMKÜN OLMAYAN YERLERDE YAPILACAK ÇUKURLARA AİT YÖNETMELİK'TE BELİRTİLEN BOYUT, NİTELİK VE ŞARTLARA UYGUN OLACAK BİÇİMDE GENEL VEYA HER YAPI VE TESİS İÇİN BAĞIMSIZ SIZDIRMASIZ FOSSEPTİK YAPILIP, ATIK SULAR BURADA TOPLANIR. TOPLANAN ATIK SULAR İLGİLİ ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN VEYA PROTOKOL YAPILMASI HALİNDE İLGİLİ YEREL YÖNETİMLER TARAFINDAN MİLLİ PARK'TAN, ALINARAK MİLLİ PARK DIŞINA ÇIKARILACAKTIR.

- i. FOSSEPTİKLER KESİNLİKLE SU ORTAMLARINA BAĞLANAMAZ, BOŞALTILAMAZ. KANALİZASYON ŞEBEKESİNİN YERALTINDAN GEÇİRİLMESİ ZORUNLUDUR.
- ii. MEVCUT KULLANIMLARIN ATIK SULARI İÇİN BİYOLOJİK ATIK SU ARITMA SİSTEMİ KURULMASI ZORUNLUDUR.
- iii. ATIK SULAR, SU ÜRÜNLERİ YÖNETMELİĞİ'NİN EK.5 VE EK.6 LİSTELERİNDE VE SU KİRLİLİĞİ KONTROL YÖNETMELİĞİ'NDEKİ TABLO 21'DE BELİRTİLEN SINIRLARA İNDİRİLMEDEN ALICI ORTAMA DEŞARJ EDİLEMEZ.

9.7 SOSYAL ALTYAPI TESİSLERİNDE (EĞİTİM, SAĞLIK, İDARİ VB.) TİP PROJE UYGULANAMAZ.

10. HAVA KALİTESİNİ TEHDİT EDİCİ İŞ, DUMAN, TOZ, GAZ, BUHAR VE AEROSOL HALİNDEKİ EMİSYONLARIN ISINMADAN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİNİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ, SANAYİ KAYNAKLI HAVA KİRLİLİĞİNİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ'NİN HÜKÜMLERİNE GÖRE KONTROL ALTINA ALINMASI ZORUNLUDUR.

11. MİLLİ PARK ALANINDA CANLILARIN HUZUR VE SÜKUNETİNİ BOZACAK GÜRÜLTÜLERİN ÇEVRESEL GÜRÜLTÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİNE GÖRE KONTROL ALTINA ALINMASI ZORUNLUDUR.

12. MİLLİ PARK ALANI İÇİNDE HER TÜRLÜ KARA AVCILIĞI FAALİYETLERİ YASAKTIR.

13. MİLLİ PARK İÇİNDE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM TESİSLERİNE İZİN VERİLMEZ.

14. DOĞAL TÜRLERİN DIŞINDA HİÇBİR ŞEKİLDE BÜYÜK GALA, KÜÇÜK GALA VE PAMUKLU GÖLLERİ'NE YABANCI TÜR BALIĞIN SALINMASI YASAKTIR. GÖLLERİN DOĞAL SİSTEMİNİN DEVAM ETMESİ AMACIYLA ZORUNLU HALLERDE BALIK SALINMASI VB. FAALİYETLERİN YAPILABİLMESİ İÇİN DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYININ ALINMASI GEREKMEKTEDİR.

15. BÜYÜK GALA GÖLÜ'NÜN GÜNEY VE DOĞUSUNDAKİ SAZLIK ALANLAR İLE KÜÇÜK GALA VE PAMUKLU GÖLLERİ ÇEVRESİNDEKİ SAZLIK ALANLARDA KAYIK BAKIMI YAPILAMAZ. AĞ VE BOYALAR SAZLIK ALANLARA BIRAKILAMAZ.

16. GECE İŞIK VE ZİPKİN İLE SU ALTI AVCILIĞI YASAKTIR.

17. MİLLİ PARK SINIRLARI İÇİNDE HER TÜRLÜ SU ALTI FİLMİ, FOTOĞRAF ÇEKİMİ VE ARAŞTIRMA YAPMAK İÇİN DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN İZİN ALINMASI ZORUNLUDUR.

18. MİLLİ PARK SINIRLARI İÇİNDE BULUNAN HER TÜRLÜ FAUNA UNSURUNUN BİLİMSSEL AMAÇLI YAKALANMASI, TOPLANMASI VE YUMURTALARININ ALINMASI İÇİN DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN İZİN ALINMASI ZORUNLUDUR. FAUNA UNSURLARI İLE İLGİLİ YAPILACAK BİLİMSSEL ÇALIŞMALARDA; 24.10.2005 TARİHİNDE 25976 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN; "AV VE YABAN HAYVANLARININ VE YAŞAM ALANLARININ KORUNMASI, ZARARLILARIYLA MÜCADELE USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK" HÜKÜMLERİNE UYULACAKTIR.

19. MİLLİ PARK ALANINDA HER TÜRLÜ YABANIL FLORA ÜYELERİNDEN BİLİMSSEL AMAÇLI ÖRNEK TOPLANMASI İÇİN DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN İZİN ALINMASI ZORUNLUDUR. MUTLAK KORUMA BÖLGESİ DIŞINDA, EKONOMİK DEĞERE SAHİP ODUN DIŞI ÜRÜNLERİN TOPLANMASI ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NCE UYGULAMA PROGRAMI İLE BELİRLENİR.

20. HER TÜRLÜ SU ORTAMINDA, SUYUN KALİTESİNİ DEĞİŞTİRECEK VE HER TÜRLÜ KİRLENMEYE YOL AÇACAK FAALİYET YASAKTIR. SU KAYNAKLARINDA (MEVSİMLİK DERELERDE) SUYU KİRLETİCİ, DOĞAL YAPISINI DEĞİŞTİRİCİ VE SU MİKTARINI AZALTICI, DRENAJ, KAPTAJ GİBİ TESİSLER, YATAK DEĞİŞTİRME VB. FAALİYETLER YAPILAMAZ. YERLEŞİM BİRİMLERİNİN İÇME SUYU İHTİYACINI KARŞILAMAK ÜZERE YAPILACAK HER TÜRLÜ FAALİYETİN, SU KAYNAKLARI YÖNETİMİ ALT PLANI ÇERÇEVESİNDE, DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN UYGUN GÖRÜŞÜ DOĞRULTUSUNDA YAPILACAK MÜHENDİSLİK PROJELERİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ ZORUNLUDUR.

21. MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ GÖLLER SULAMA AMAÇLI OLARAK KULLANILAMAZ.

22. MİLLİ PARK İÇİNDE, EKOSİSTEMİ VE JEOMORFOLOJİK YAPISI TEHDİT EDİCİ TAŞ OCAĞI, KUM OCAĞI, MADEN İŞLETMESİ GİBİ FAALİYETLER HİÇBİR SURETLE YAPILAMAZ. MOLOZ, CÜRUF, ÇÖP, PASA MALZEMESİ GİBİ ATIKLAR ATILAMAZ VE DÖKÜLEMEZ. ARAZİNİN DOĞAL TOPOĞRAFİK YAPISINI DEĞİŞTİRECEK HİÇBİR KAZI-DOLGU YAPILAMAZ. BU PLANDAN ÖNCE VERİLMİŞ İZİNLER, İZİN SÜRESİ SONUNA KADAR GEÇERLİ OLUP UZATILAMAZ.

23. MİLLİ PARK ALANI İÇİNDE AMACI NE OLURSA OLSUN HER TÜRLÜ PATLAYICI, PARLAYICI, YANICI MADDE KULLANIMI YASAKTIR.

24. GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI İÇİNDE HER TÜRLÜ FİLM VEYA FOTOĞRAF ÇEKİMİ ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ÖZEL İZİNE BAĞLIDIR.

25. GALA GÖLÜ MİLLİ PARKI İÇİNDE, ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NCE PLAN KARARLARI DOĞRULTUSUNDA TANITIM, BİLGİLENDİRME, YÖNLENDİRME VE UYARI AMAÇLARI İÇİN BİLGİLENDİRME VE UYARI LEVHALARI KONULUR.

26. SAHADA YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN GİRİŞ KULÜBESİ GİBİ TEMELSİZ YAPILAR HARİCİNDE KALAN ÜST YAPI (TEMEL GEREKTİRECEK HER TÜRLÜ YOL VB.) VE ALT YAPI PROJELERİNDE "DOĞAL AFETLER" (DEPREM, KÜTLE HAREKETLERİ, SU BASKINI, ÇİĞ, ÇÖKME, GİBİ) GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK BU KISIMLARDA MÜHENDİSLİK JEOLJİSİ ÇALIŞMALARI, ZEMİN ETÜTLERİ TAMAMLANMADAN YAPILAŞMA İZİNİ VERİLMEZ. ANA ULAŞIM BAĞLANTISI NİTELİĞİ TAŞIMAYAN HER TÜRLÜ TALİ YOL, YAYA PATİKALARI VE TUR GÜZERGAHLARININ BELİRLENMESİNDE, TEMELSİZ YAPILAR İÇİN YER SEÇİMİNDE JEOLJİK SAKİNCALIK ALANLARIN GÖZ ÖNÜNDE TUTULMASI VE BU VERİLERE GÖRE GÜZERGAH TESPİTİNİN YAPILMASI ZORUNLUDUR.

27. PLANDA BELİRTİLEN KULLANIM ALANLARINDA YER ALACAK FONKSİYONLARA İLİŞKİN İHTİYAÇ PROGRAMI BELİRLENEREK YER SEÇİMİ YAPILDIKTAN SONRA UYGULAMA YAPILIR.

28. MİLLİ PARK ORMANLARINDA YAPILACAK HER TÜRLÜ İŞ VE İŞLEM ÜRETİM AMAÇLI OLMAMAK KAYDIYLA MUTLAK KORUMA BÖLGESİ DIŞINDA DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR (DKMP) GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (OGM) İŞBİRLİĞİNDE HAZIRLANACAK OLAN "EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL ÖZEL ORMAN AMENAJMAN PLANINDA" BELİRLENECEKTİR.

29. ORMANLARDA NORMALİN ÜZERİNDE MEYDANA GELEBİLECEK BÖCEK ZARARINA KARŞI BİYOLOJİK YÖNTEMLERLE MÜCADELE ESASTIR. DİĞER MÜCADELE YÖNTEMLERİ İSE ANCAK ZORUNLU HALLERDE İLGİLİ BİRİMLERCE DÜZENLENECEK BİLİMSEL VE/VEYA TEKNİK RAPORLAR DOĞRULTUSUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR.

30. MİLLİ PARK SINIRLARI İÇİNDE KALAN ORMAN ALANLARI BU PLAN HÜKÜMLERİ İLE BELİRLENEN FAALİYETLER DIŞINDA HİÇBİR AMAÇ İÇİN KULLANIMA AÇILAMAZ VE TAHSİSİ YAPILAMAZ.

31. MİLLİ PARKLAR İDARESİNCE BELİRLENECEK PROGRAMLAR DAHİLİNDE PLANDA BELİRLENEN GÜZERGAHLARDA, MİLLİ PARKLAR İDARESİNE KAYITLI LİSANSLI ALAN KILAVUZLARI İLE BİRLİKTE TURLAR DÜZENLENEBİLİR.

32. MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ ORMANLIK ALANLARDA YAPILACAK ORMANCILIK FAALİYETLERİ, BU PLAN HÜKÜMLERİNE AYKIRILIK TEŞKİL ETMEMESİ KAYDIYLA, OGM İLE DKMP ARASINDA İMZALANAN YÜRÜRLÜKTEKİ PROTOKOL ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLECEKTİR

33. YANGININ KONTROL VE DENETİMİ AMACI İLE KONTROL NOKTALARI OLUŞTURULABİLİR.

34. MİLLİ PARK ALANINDA, BU PLAN KARAR VE HÜKÜMLERİNDE TANIMLANAN FAALİYETLER HARİCİNDE, HANGİ AMAÇ İÇİN OLURSA OLSUN DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNE ZARAR VERİCİ VE YABAN HAYATINI TEHDİT EDİCİ HİÇBİR FAALİYET HİÇBİR SURETLE YAPILAMAZ.

35. YABANI FAUNA VE FLORANIN YETERLİ POPÜLASYON DÜZEYİNE ULAŞMASI AMACIYLA ALANDA MÜDAHALELER YAPILABİLİR.

36. DAHA ÖNCE ALANDA HİÇ BULUNMAYAN FLORA VE FAUNA TÜRLERİNİN ALANA GETİRİLMESİ YASAKTIR.

37. ALANDA GÖÇMEN TÜRLER İÇİN ÖNEM TAŞIYAN VE KIŞLAMA, TOPLANMA, BESLENME, ÜREME VE BENZERİ DURUMLAR İÇİN KULLANILAN ALANLARIN TESPİT EDİLMESİ HALİNDE BU ALANLARIN KORUNMASI İÇİN GEREKLİ TEDBİRLER ALINIR.

38. MİLLİ PARK ALANI İÇERİSİNDE MUTLAK KORUMA BÖLGESİ DIŞINDA EROZYONLA MÜCADELE ÇALIŞMALARİ YAPILABİLİR. BU KAPSAMDA YAPILACAK UYGULAMA VE MÜDAHALELER DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) İİİ. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ İLE AĞAÇLANDIRMA VE EROZYON KONTROLÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ORTAK ÇALIŞMASI İLE BELİRLENİR VE DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYI İLE UYGULANIR.

39. MİLLİ PARK ALANINDA, BU PLAN KARAR VE HÜKÜMLERİNDE TANIMLANAN HER TÜRLÜ YAPI VE TESİSLER İÇİN, UYGULAMANIN MİLLİ PARK İDARESİ DIŞINDA DİĞER KİŞİ VEYA KURULUŞLARCA YAPILMASI HALİNDE ALANIN BAŞKA BİR AMAÇLA KULLANILMAYACAĞI KONUSUNDA TESİS SAHİPLERİNCE İLGİLİ İDAREYE YAZILI TAAHHÜTTE BULUNULMADAN FAALİYETE BAŞLANAMAZ.

40. MİLLİ PARK ALANINDA ZİYARETÇİ GÜVENLİĞİ VE KAYNAK DEĞERLERDE YAŞANABİLECEK OLUMSUZLUKLARA KARŞI ACİL MÜDAHALE MERKEZİ KURULABİLİR. BU MERKEZ İDARE VE ZİYARETÇİ MERKEZİ BÜNYESİNDE YER ALABİLİR. ZİYARETLERİN YOĞUNLAŞTIĞI DÖNEMLERDE VE MEVKİLERDE GEÇİCİ MÜDAHALE BİRİMLERİ KURULABİLİR.

41. DENETİM, KONTROL VE BİLİMSEL AMAÇLI OLARAK ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) İİİ. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NCE GEREKLİ GÖRÜLEN SINIRLI ALANLAR ÇİTLE ÇEVİRİLİR VEYA KORUMA ALANI TEŞKİL EDİLEBİLİR. BU DURUM DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYI İLE YAPILABİLİR. ÇEVİRİLECEK ALANLARDA DOĞAL MALZEME VE AHŞAP ÇİT KULLANIMI TERCİH EDİLMELİDİR.

42. MİLLİ PARK İÇERİSİNDE BULUNAN HAZİNE ARAZİLERİNİN SATIŞI VE KİRALANMASI YAPILAMAZ.

4. ÖZEL HÜKÜMLER

4.1 MUTLAK KORUMA BÖLGESİ

KÜÇÜK GALA VE PAMUKLU GÖLLERİ GÖL YÜZEYLERİ MUTLAK KORUMA BÖLGESİ OLARAK BELİRLENMİŞTİR.

BU ALANLARDA;

1. MİLLİ PARK YÖNETİMİNCE İZİN VERİLEN BİLİMSEL ÇALIŞMALAR, ALANIN TANITIMINA VE KORUNMASINA YÖNELİK ARAŞTIRMALAR DIŞINDA HİÇBİR FAALİYETE İZİN VERİLMEZ.
2. BİLİMSEL ÇALIŞMA HARİÇ BÜTÜN FAALİYETLER YASAKTIR.
3. DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜ TAHRİP EDİCİ VE YABAN HAYATINI TEHDİT EDEBİLECEK FAALİYETLERE İZİN VERİLMEZ.
4. SU ORTAMLARINI KİRLETİCİ HİÇ BİR FAALİYETE İZİN VERİLMEZ.
5. İDAREDEN İZİN ALMAK KAYDI İLE İDARECE BELİRLENECEK GÜZERGAH VE KOŞULLAR DOĞRULTUSUNDA, BİLİMSEL AMAÇLI ARAŞTIRMA, İNCELEME, GÖZLEM VB. ÇALIŞMALAR YAPILABİLİR.

4.2 HASSAS KORUMA BÖLGESİ

KÜÇÜK GALA VE PAMUKLU GÖLLERİ ÇEVRESİNDEKİ SAZLIK VE BATAKLIK ALANLAR, BÜYÜK GALA GÖLÜ GÜNEYİNDEKİ VE DOĞUSUNDAKİ SAZLIK VE BATAKLIK ALANLAR, 1 NOLU TUR GÜZERGAHI (TG-1) İLE SAZLIK VE BATAKLIK ARASINDA KALAN ÇAYIR VE MAKİ ALANLARI, HİSAR DAĞI SIRTLARINDA YER ALAN FRANZİS DAĞ AKÇAĞACI GEN KORUMA ORMANI, MİLLİ PARK GÜNEYİNDE YER ALAN DOĞAL MEŞE KORU, BOZUK MEŞE, BOZUK MEŞE-AKÇAĞAĞAÇ, BOZUK KIZILÇAM-MEŞE KARIŞIK ORMANI HASSAS KORUMA BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR.

BU ALANLARDA;

1. ÇÖP VE MOLOZ BİRİKİNTİSİNE İZİN VERİLEMEZ.
2. HİÇBİR SURETTE OTLATMA YAPILAMAZ.
3. KARA VE SU ORTAMLARINI KİRLETİCİ HİÇ BİR FAALİYETE İZİN VERİLMEZ.
4. DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN İZİN ALMAK KAYDI İLE BİLİMSEL AMAÇLI ARAŞTIRMA, İNCELEME, GÖZLEM VB. ÇALIŞMALAR YAPILABİLİR.
5. DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜ TAHRİP EDİCİ VE YABAN HAYATINI TEHDİT EDEBİLECEK FAALİYETLERE İZİN VERİLMEZ.

4.2.1 SAZLIK ALANLAR

KÜÇÜK GALA VE PAMUKLU GÖLLERİ ÇEVRESİNDEKİ SAZLIK VE BATAKLIK ALANLAR İLE BÜYÜK GALA GÖLÜ GÜNEYİNDEKİ VE DOĞUSUNDAKİ YAKLAŞIK 1.925 HA SAZLIK VE BATAKLIK ALAN HASSAS KORUMA BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR. BU ALANLARDA DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜ TAHRİP EDİCİ VE YABAN HAYATINI TEHDİT EDEBİLECEK FAALİYETLERE İZİN VERİLMEZ. GÖLLERDE ÖTROFİKASYONUN ÖNÜNE GEÇİLMESİ VE GALA VE PAMUKLU GÖLLERİ ARASINDA SU SİRKÜLASYONUNUN SAĞLANMASI AMACIYLA DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN İZİNİ İLE SAZ KESİMİ ALT PLANI DAHİLİNDE SAZ KESİMİ YAPILABİLİR.

4.2.2 ORMAN (FRANZİS DAĞ AKÇAĞACI GEN KORUMA ORMANI - DOĞAL NİTELİĞİNİ KORUYABİLMİŞ MEŞE KORU ORMANI VE BOZUK MEŞE ORMANI) VE MAKİ ALANLARI

BU ALANLARDA;

1. DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜ TAHRİP EDİCİ VE YABAN HAYATINI TEHDİT EDEBİLECEK FAALİYETLERE İZİN VERİLMEZ.
2. MİLLİ PARK YÖNETİMİNCE İZİN VERİLEN BİLİMSEL ÇALIŞMALAR, ALANIN TANITIMINA VE KORUNMASINA YÖNELİK ARAŞTIRMALAR DIŞINDA HİÇBİR FAALİYETE İZİN VERİLMEZ. DOĞA KORUMA MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN UYGUN GÖRDÜĞÜ GÜZERGAHLARDA BİLİMSEL AMAÇLI YÜRÜYÜŞLER YAPILABİLİR. BU BÖLGEYE YAPILACAK BİLİMSEL ZİYARETLER BİR PROGRAM DAHİLİNDE, ALAN KILAVUZUNUN REHBERLİĞİNDE VE SINIRLI SAYIDA ZİYARETÇİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR. YENİ PATİKA OLUŞTURULMADAN, ALANDA BELİRTİLEN GÜZERGAHLARDA KONTROLLÜ GİRİŞ ÇIKIŞ DÜZENLEMESİ YAPILABİLİR.

3. YANGIN KONTROLÜ VE DENETİMİ AMACI İLE KONTROL NOKTALARI OLUŞTURULABİLİR.
4. BİLİMSEL AMAÇLA ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NCE GEREKLİ GÖRÜLEN YERLERDE ALAN ÇİTLE ÇEVİRİLİR VEYA KORUMA ALANI TEŞKİL EDİLİR.
5. GEN KORUMA ORMANINDA YAPILACAK ÇALIŞMALAR; ORMAN AĞAÇLARI VE TOHURLARI ISLAH ARAŞTIRMA MÜDÜRLÜĞÜ İLE DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN BELİRLENECEKTİR.
6. GEN KORUMA ORMANININ STATÜSÜNÜN DEĞİŞMESİ DURUMUNDA HASSAS KORUMA BÖLGESİ BÜNYESİNDE YER ALAN ORMANLAR İÇİN ALINAN KARAR VE HÜKÜMLER GEÇERLİ OLACAKTIR.

4.2.3 ÇAYIR ALANLARI

ÇAYIR ALANLARINDA AMACI HER NE OLURSA OLSUN YAPILAŞMAYA İZİN VERİLEMEZ.

4.3 SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ

BÜYÜK GALA GÖLÜ VE KUZEYİNDEKİ SAZLIK VE BATAKLIK ALANLAR, MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ KARIŞIK YAPRAKLI ORMAN ALANLARI, 1 NOLU TUR GÜZERGAHININ (TG-1) GÜNEYİNDE KALAN MAKİ ALANLARI VE ORMAN İÇİ AÇIKLIKLAR, 1 NOLU TUR GÜZERGAHININ GÜNEYİNDE YER ALAN ÇAYIR ALANLARI, MİLLİ PARK İÇERİSİNDE KALAN ÖZEL MÜLKİYET ALANLARI İLE TARIM ALANLARI, TUR GÜZERGAHLARI, MANZARA SEYİR NOKTASI, MOLA NOKTASI, MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ YOLLAR VE KUŞ GÖZLEM KULELERİ SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR.

4.3.1 ORMAN (KARIŞIK YAPRAKLI) VE MAKİ ALANLARI

BU ALANLARDA;

1. MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ ORMAN ALANLARININ UYGUN OLAN KESİMLERİNDE CANLANDIRMA KESİMLERİ İLE KORUYA DÖNÜŞTÜRME ÇALIŞMASI YAPILMALI VE BU ALANLAR OTLATMAYA KARŞI KORUNMALIDIR.
2. CANLANDIRMA KESİMİ İLE KORUYA DÖNÜŞTÜRME ÇALIŞMASI YAPILACAK ALANLAR EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL ÖZEL ORMAN AMENAJMAN PLANI'NDA BELİRLENİR.
3. MİLLİ PARK ALANI İÇERİSİNDEKİ ESKİ MADEN OCAKLARININ BULUNDUĞU ALANLARDA, DOĞAL TOPOĞRAFYA VE BİTKİ ÖRTÜSÜYLE BÜTÜNLÜK OLUŞTURACAK ŞEKİLDE PEYZAJ ONARIMI ÇALIŞMALARI YAPILABİLİR.

4. ÖZEL HÜKÜMLER

4.1 HASSAS KORUMA BÖLGESİ

4.1.1 HASSAS KORUMA BÖLGESİ – I

SARIKAMIŞ ALLAHUEKBER DAĞLARI MİLLİ PARKI ANA KAYNAK DEĞERLERİNDEN OLAN SARIÇAM ORMANININ YAYILIŞ GÖSTERDİĞİ AKGÜNEY TEPEŞİ GÜNEY YÖNLÜ YAMAÇLARI, BÖLÜKDORUK TEPEŞİ GÜNEY VE DOĞU YAMAÇLARI, KÜÇÜKHIZAR TEPEŞİ, BÜYÜKHIZAR TEPEŞİ VE KAYINLIK TEPEŞİ DOĞU YAMAÇLARI, BÜYÜKKUMRU TEPEŞİ KUZEY YAMAÇLARI, MİLLİ PARK ALANININ DOĞU SINIRINDA YER ALAN KARA TEPE'NİN BATI YAMAÇLARI ARASINDA KALAN ORMAN, ORMAN İÇİ AÇIKLARLA STEP VE ÇAYIRLIK ALANLAR HASSAS KORUMA BÖLGESİ - I OLARAK BELİRLENMİŞTİR. BU ALANDA MİLLİ PARK YÖNETİMİNCE İZİN VERİLEN BİLİMSEL ÇALIŞMALAR, ALANIN TANITIMINA VE KORUNMASINA YÖNELİK ARAŞTIRMALAR DIŞINDA HİÇBİR FAALİYETE İZİN VERİLMEZ. BU ALANDA BİLİMSEL ÇALIŞMA HARIÇ BÜTÜN FAALİYETLER YASAKTIR. BU ALANDA "EPİDEMİ, DEVRİK, KIRIK HALLERİNDE DAHİ MÜDAHALE EDİLEMEZ. ORMAN İÇİNDE TUR GÜZERGAHLARI BELİRLENEMEZ, YOL AÇILAMAZ. HİÇBİR SİLVİKÜLTÜREL MÜDAHALEDE BULUNULAMAZ. HASSAS KORUMA BÖLGESİ - I DE SADECE BELİRLENEN İZLEME PROGRAMI DAHİLİNDE İZLEME YAPILABİLİR.

BU ALANLARDA;

1. DOĞAL BİTKİ ÖRTÜSÜNÜ TAHRİP EDİCİ VE YABAN HAYATINI TEHDİT EDEBİLECEK FAALİYETLERE İZİN VERİLMEZ.
2. KARA VE SU ORTAMLARINI KİRLİTİCİ HİÇ BİR FAALİYETE İZİN VERİLMEZ.
3. DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN İZİN ALMAK KAYDI İLE BİLİMSEL AMAÇLI ARAŞTIRMA, İNCELEME, GÖZLEM VB. ÇALIŞMALAR YAPILABİLİR.
4. ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI XIII. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NCE BELİRLENECEK GÜZERGAH VE KOŞULLAR DOĞRULTUSUNDA BİLİMSEL AMAÇLI TANITMA, BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİ GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR. BU BÖLGEYE YAPILACAK BİLİMSEL ZİYARETLER BİR PROGRAM DAHİLİNDE, ALAN KILAVUZUNUN REHBERLİĞİNDE VE SINIRLI SAYIDA ZİYARETÇİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR.
5. ORMAN ALANLARINDA GENÇLEŞTİRME VE AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMASI YAPILAMAZ.
6. MEVCUT SU ALMA YAPILARI HARIÇ OLMAK ÜZERE SU ALINAMAZ.

4.1.2 HASSAS KORUMA BÖLGESİ – II

HASSAS KORUMA BÖLGESİ - I KAPSAMINA ALINMAYAN ORMAN VE ORMAN İÇİ AÇIKLIKLAR İLE PALDIR MEVKİNDE YER ALAN AĞAÇLANDIRMA SAHASI, MİLLİ PARK İLANINDAN ÖNCE TOHUM MEŞCERESİ OLARAK AYRILAN ATUÇURUMU SIRTINDA YER ALAN ORMAN ALANI, KIZILÇUBUK'UN GÜNEYİNDE YER ALAN GEN KORUMA ORMANI HASSAS KORUMA BÖLGESİ - II OLARAK BELİRLENMİŞTİR.

4.1.2.1 ORMAN VE ORMAN İÇİ AÇIKLIKLAR

1. BU ALAN İÇERİSİNDE HİÇBİR ŞEKİLDE OTLATMA YAPILAMAZ VE YENİ YOL AÇILAMAZ. MEVCUT YOLLARIN BAKIMI YAPILABİLİR.
2. YANGIN, EPİDEMİ, KAR KIRIĞI, RÜZGAR DEVRİĞİ GİBİ DURUMLARDA "DKMP GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE OGM ARASINDA İMZALANARAK 18.06.2010 TARİHİNDE YÜRÜRLÜĞE GİREN; DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN GÖREV ALANLARINDAN 2873 SAYILI MİLLİ PARKLAR KANUNU KAPSAMINDA KORUNAN ALANLAR İÇİNDE YER ALAN ORMAN ALANLARININ İDARESİNDEKİ İŞ BİRLİĞİ ESASLARININ BELİRLENDİĞİ PROTOKOL KAPSAMINDA VEYA SARIKAMIŞ ALLAHUEKBER DAĞLARI MİLLİ PARKI UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI PLAN RAPORUNUN GENEL KULLANIM KARARLARINDA YER ALAN "MİLLİ PARK ALANI BÜNYESİNDE YER ALAN ORMAN ALANLARINDA YAPILACAK FAALİYET VE DÜZENLEMELERE İLİŞKİN İLKE KARARLARI" UYARINCA İŞLEM YAPILACAKTIR.
3. BU ALANLARDA "EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL ORMAN AMENAJMAN PLANI" KAPSAMINDA SİLVİKÜLTÜREL MÜDAHALELERDE BULUNULABİLİR.
4. BU ALANLAR İÇİNDE GENÇLEŞTİRME ÇALIŞMALARININ YAPILIP YAPILAMAYACAĞI, EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL ORMAN AMENAJMAN PLANI SONUÇLARINA GÖRE BELİRLENECEKTİR.

4.1.2.2 TOHUM MEŞCERESİ

BU ALANLARDA YAPILACAK BAKIM VB. (TOHUM TOPLAMA) ÇALIŞMALAR ORMAN AĞAÇLARI VE TOHURLARI ISLAH ARAŞTIRMA MÜDÜRLÜĞÜ İLE DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN BELİRLENİR.

4.1.2.3 GEN KORUMA ORMANI

BU ALANLARDA YAPILACAK ÇALIŞMALAR; ORMAN AĞAÇLARI VE TOHURLARI ISLAH ARAŞTIRMA MÜDÜRLÜĞÜ İLE DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN BELİRLENECEKTİR.

4.2 SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ

MİLLİ PARK ALANININ KUZEY VE GÜNEYİNDE YER ALAN STEP-ÇAYIRLIK ALANLAR, BÜYÜKKUMRU TEPE'NİN GÜNEY YAMAÇLARINDAKİ STEP-ÇAYIRLIK ALANLAR KUMRULARINARDI MEVKİ VE KÖR BOĞAZI MEVKİLERİNDE YER ALAN TAŞLIK KAYALIK ALANLAR, TUR GÜZERGAHLARI, MANZARA SEYİR NOKTALARI, MOLA NOKTALARI, YOLLAR, TARIM ALANLARI SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR.

4.2 SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ

MİLLİ PARK ALANININ KUZAY VE GÜNEYİNDE YER ALAN STEP-ÇAYIRLIK ALANLAR, BÜYÜKKUMRU TEPE'NİN GÜNEY YAMAÇLARINDAKİ STEP-ÇAYIRLIK ALANLAR KUMRULARINARDI MEVKİ VE KÖR BOĞAZI MEVKİLERİNDE YER ALAN TAŞLIK KAYALIK ALANLAR, TUR GÜZERGAHLARI, MANZARA SEYİR NOKTALARI, MOLA NOKTALARI, YOLLAR, TARIM ALANLARI SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR.

4.2.1 STEP VE ÇAYIRLIK ALANLAR

1. STEP VE ÇAYIRLIK ALANLARDA; İL MERA KOMİSYONU TARAFINDAN BELİRLENEN VE ONAYLANAN MERA VASFINA SAHİP ALANLARDA, OTLATMA YÖNETİMİ ALT PLANI SONUÇLARINA GÖRE OTLATMA YAPILABİLİR. OTLATMA YÖNETİMİ ALT PLANI İL MERA KOMİSYONLARINCA ONAYLANIR.
2. OTLATMA YAPILAN ALANLARDA BELİRLENEN KAPASİTENİN ÜZERİNDE HAYVAN OTLATILAMAZ
3. MİLLİ PARK ALANINDAKİ MERALARIN TESCİL VE TAHDİDİNİN YAPILMASI HALİNDE İL MERA KOMİSYONLARININ KARARLARINA GÖRE BELİRLENEN ALANLAR, TARİH VE SAYIDA HAYVANIN OTLATMASINA İZİN VERİLECEKTİR. OTLATMA YÖNETİMİ ALT PLANI GEREKİRSE BU KOŞULLARA GÖRE REVİZE EDİLECEKTİR.
4. OTLATMA YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN ALANLARDA; OTLATMA PLANI YAPIMI SÜRECİNDE, ULUSAL VE ULUSLARARASI ÖLÇEKTE NESLİ TEHLİKE ALTINDA YA DA NESLİ TEHLİKE ALTINA GİREBİLECEK BİTKİ TÜRLERİ İLE ALANDA BU KORUMA STATÜLERİNDEKİ HAYVAN TÜRLERİNİN ÜREME ALANLARININ BELİRLENMESİ HALİNDE, BİLİMSEL RAPORLAR DOĞRULTUSUNDA GEREKLİ TEDBİRLER ALINIR.

4.2.2 TARIM ALANLARI

1. TARIM ALANLARI TARIM DIŞI AMAÇLA KULLANILAMAZ.
2. MEVCUT TARIM ALANLARI DIŞINDA YENİ ALANLAR AÇILAMAZ.
3. MEVCUT TARIM ALANLARINDA GELENEKSEL TARIMSAL FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR.
4. TARIM ALANLARINDA TARIMSAL KULLANIMA YÖNELİK OLMAYAN HER TÜRLÜ YAPILAŞMA YASAKTIR.
5. TARIM ALANLARINDA TARIMSAL ÜRETİME YÖNELİK YAPILACAK YAPILARDA (DEPO VB.) İLGİLİ YÖNETMELİK VE STANDARTLARA GÖRE YAPI BÜYÜKLÜKLERİ VE YÜKSEKLİKLERİ BELİRLENİR. UYGULAMA, DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYI İLE GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR.
6. TARIM ALANLARINDA ORGANİK TARIMA GEÇİŞ TEŞVİK EDİLİR.

4.2.3 ÇAYIR ALANLARI

ÇAYIR ALANLARINDA AMACI HER NE OLURSA OLSUN YAPILAŞMAYA İZİN VERİLEMEZ.

4.3 SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ

BÜYÜK GALA GÖLÜ VE KUZAYİNDEKİ SAZLIK VE BATAKLIK ALANLAR, MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ KARIŞIK YAPRAKLI ORMAN ALANLARI, 1 NOLU TUR GÜZERGAHININ (TG-1) GÜNEYİNDE KALAN MAKİ ALANLARI VE ORMAN İÇİ AÇIKLIKLAR, 1 NOLU TUR GÜZERGAHININ GÜNEYİNDE YER ALAN ÇAYIR ALANLARI, MİLLİ PARK İÇERİSİNDE KALAN ÖZEL MÜLKİYET ALANLARI İLE TARIM ALANLARI, TUR GÜZERGAHLARI, MANZARA SEYİR NOKTASI, MOLA NOKTASI, MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ YOLLAR VE KUŞ GÖZLEM KULELERİ SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR.

4.3.1 ORMAN (KARIŞIK YAPRAKLI) VE MAKİ ALANLARI

BU ALANLARDA;

1. MİLLİ PARK İÇERİSİNDEKİ ORMAN ALANLARININ UYGUN OLAN KESİMLERİNDE CANLANDIRMA KESİMLERİ İLE KORUYA DÖNÜŞTÜRME ÇALIŞMASI YAPILMALI VE BU ALANLAR OTLATMAYA KARŞI KORUNMALIDIR.
2. CANLANDIRMA KESİMİ İLE KORUYA DÖNÜŞTÜRME ÇALIŞMASI YAPILACAK ALANLAR EKOSİSTEM TABANLI FONKSİYONEL ÖZEL ORMAN AMENAJMAN PLANI'NDA BELİRLENİR.
3. MİLLİ PARK ALANI İÇERİSİNDEKİ ESKİ MADEN OCAKLARININ BULUNDUĞU ALANLARDA, DOĞAL TOPOĞRAFYA VE BİTKİ ÖRTÜSÜYLE BÜTÜNLÜK OLUŞTURACAK ŞEKİLDE PEYZAJ ONARIMI ÇALIŞMALARI YAPILABİLİR.
4. MİLLİ PARK ALANINDA ARICILIK DESTEKLENECEKTİR. SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGELERİNDE DOĞAL YAPIYA, ORMAN ALANLARINA ZARAR VERMEYECEK ŞEKİLDE KOVAN KONULABİLİR. ANCAK KOVAN YERLERİNİN VE SAYILARININ BELİRLENMESİ ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN DENETİMİ VE UYGUN GÖRÜŞÜ İLE GERÇEKLEŞİR. ARI KOVANLARI İÇİN SAHİPLERİNDEN ALANA ZARAR VERİLMEYECEĞİNE, İDARENİN ŞARTLARINA UYULACAĞINA DAİR TAAHHÜTNAME ALINMASI ZORUNLUDUR. MİLLİ PARK ALANINA KOVAN KOYMAK İSTEYEN ARICILARIN GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI VE TÜRKİYE ARI YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİNCE BELİRLENEN BELGELERİ İBRAZ ETMELERİ MECBURDİR.

4.3.2 GÖL ALANI (BÜYÜK GALA)

1. GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI TARAFINDAN 2/1 VE 2/2 NOLU SU ÜRÜNLERİ TEBLİĞLERİNDE BELİRTİLEN TÜR, BOY, AĞ MATERYALİ VE AVLANMA DÖNEMLERİ YASAKLARINA UYULMASI ZORUNLUDUR. AVLANMASINA İZİN VERİLEN BALIK TÜRLERİ İÇİN YUKARIDA BELİRLENECEK TEBLİĞLER GÖZ ÖNÜNE ALINARAK HAZIRLANACAK BALIKÇILIK ALT PLANINDA BELİRLENECEK MİKTARA UYULMASI ZORUNLUDUR.
2. SU ZEMİNİNİ TARANARAK ÇEŞİTLİ ORGANİZMALARIN YAŞAM DÜZENLERİNİ ALT ÜST EDEN, DOLAYISIYLA DİPTEKİ EKOLOJİK YAPİYİ BOZAN HER TÜRLÜ SÜRÜTME AĞLARININ (İGRİP, TRATA, MANYAT, TARLAKOZ), ÇEVİRME (GİRGİR) VE HER TÜRLÜ TROL AĞLARININ KULLANIMI YASAKTIR.
3. BÜYÜK GALA GÖLÜ'NDE YILAN BALIĞI AVLANMASI YASAKTIR.
4. BÜYÜK GALA GÖLÜ GÜNEY VE DOĞUSUNDAKİ HASSAS KORUMA BÖLGELERİNDE KALAN SAZLIK ALANLARA 100 M MESAFEDE BALIKÇILIK YAPILAMAZ. BALIK AĞI, KURŞUN VB. MADDELER ATILAMAZ.
5. BALIKÇILIK FAALİYETİ İÇİN KAYIKLARIN GÖL'E GİRİŞ VE ÇIKIŞLARI, TUZ TEPE'NİN KUZAYİNDE YER ALAN GALA GÖLÜ AYAĞINDAN YAPILACAKTIR.
6. BÜYÜK GALA GÖLÜ KUZAYİNDEKİ SAZLIK ALANLARDA BALIKÇILIK ALT PLANI ÇERÇEVESİNDE TAŞIMA KAPASİTESİ HESAPLANARAK KAYIK YANAŞMA YERLERİ DÜZENLENEBİLİR.
7. KIYIDA YAPILMASI ZORUNLU OLAN YAPILARDA (İSKELE VB.) DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN OLUMLU GÖRÜŞÜNÜN ALINMASI ZORUNLUDUR.
8. DOĞAL ALANLARDA YAPILACAK İSKELELERİN KIYI İLE BİRLEŞTİĞİ NOKTADA KIYININ DOĞAL YAPISINI BOZUCU RIHTIM, YOL, DUVAR, TAHKİMAT, DOLGU VB. YAPILAMAZ. KUMSALIN NİTELİĞİNİ DEĞİŞTİRİCİ KAPLAMA MALZEMESİ KULLANILAMAZ.
9. BÜYÜK GALA GÖLÜ'NDE FAALİYET GÖSTEREN KAYIKLARIN GÖLDE YARATTIĞI KİRLİLİĞİ ÖNLEMELER İÇİN KAYIKLARDA AŞAĞIDAKİ ÖNLEMLER ALINACAKTIR;

9.1 MOTORUN ALTINA SIZAN YAĞLARI TOPLAMAK İÇİN YAĞ TUTUCU YASTIKLARIN YERLEŞTİRİLMESİ ZORUNLUDUR.

9.2 BELİRLENEN DÜZENLEMELERE UYMADIĞI TESPİT EDİLEN KAYIKLARIN ÇALIŞMA RUHSATLARI İLGİLİ İDARECE İPTAL EDİLİR.

4.3.3 SAZLIK ALANLAR (BÜYÜK GALA GÖLÜ KUZAYI)

BÜYÜK GALA GÖLÜ'NÜN KUZAYİNDEKİ YAKLAŞIK 131 HA SAZLIK VE BATAKLIK ALAN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIM BÖLGESİ OLARAK BELİRLENMİŞTİR. BU ALANLARDA GEREK GÖRÜLMESİ DURUMUNDA DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN İZİNİ İLE SAZ KESİMİ ALT PLANI DAHİLİNDE SAZ KESİMİ YAPILABİLİR.

4.3.4 ÇAYIR ALANLARI

ÇAYIR ALANLARINDA AMACI HER NE OLURSA OLSUN YAPILAŞMAYA İZİN VERİLEMEZ.

4.3.5 TARIM ALANLARI

1. MEVCUT TARIM ALANLARI DIŞINDA YENİ ALANLAR AÇILAMAZ.
2. MEVCUT TARIM ALANLARINDA İYİ TARIM FAALİYETLERİ GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR.
3. İYİ TARIM UYGULAMALARINDA, İYİ TARIM UYGULAMA MEVZUATINA VE KRİTERLERİNE UYGUN GÜBRELEME VE İLAÇLAMA YAPILACAKTIR.
4. TARIM ALANLARINDA TARIMSAL KULLANIMA YÖNELİK OLMAYAN HER TÜRLÜ YAPILAŞMA YASAKTIR.
5. TARIM ALANLARINDA TARIMSAL ÜRETİME YÖNELİK YAPILACAK YAPILARDA (DEPO VB.) İLGİLİ YÖNETMELİK VE STANDARTLARA GÖRE YAPI BÜYÜKLÜKLERİ VE YÜKSEKLİKLERİ BELİRLENİR. UYGULAMA, DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN ONAYI İLE GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR.

4.3.6 TUR GÜZERGAHLARI

1. PLAN'DA GÖSTERİLEN TUR GÜZERGAHLARI ÜZERİNDE KAPLAMA YAPILAMAZ. ZORUNLULUK OLMASI DURUMUNDA DOĞAL MALZEME KULLANILARAK SATIĞ İYİLEŐTİRMESİ YAPILIR.
2. TUR GÜZERGAHLARINDA TAŞIMA KAPASİTESİNİN HESAPLANMASI ZORUNLUDUR. BU KAPASİTENİN ÜZERİNDE ZİYARETÇİ KABUL EDİLEMEZ.
3. PLANDA ÖNGÖRÜLENLER DIŞINDA YENİ TUR GÜZERGAHLARI OLUŐTURULAMAZ.
4. TUR GÜZERGAHLARI ÜZERİNDE BAKI NOKTALARI OLUŞTURULABİLİR. BU KULLANIMLARIN YERLERİ ALT PROJELERİN YAPIMI ESNASINDA KESİN LİK KAZANIR.
5. TUR GÜZERGAHLARINA ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN BELİRLERĐĐİ MOTORLU ARAÇLAR DIŞINDA MOTORLU ARAÇ GİRMESİ YASAKTIR.
6. TUR GÜZERGAHLARI ÜZERİNDE UYARI, TANITIM VE BİLGİLENDİRME LEVHALARI YER ALABİLİR.

4.3.7 MOLA NOKTALARI

1. UZUN DEVRELİ GELİŞME PLANI'NDA GÖSTERİLEN TUR GÜZERGAHLARINDA, YOLLARDA GENİŞLETME, KAPLAMA VB. FAALİYETLERE YÖNELİK OLARAK HİÇ BİR REVİZYON YAPILMADAN MOLA NOKTALARI OLUŞTURULABİLİR. BU ALANLARDA UYGULAMA PROGRAMLARI İLE TAŞIMA KAPASİTESİ HESAPLANMASI ZORUNLUDUR. TAŞIMA KAPASİTESİ ÜSTÜNDE ZİYARETÇİ KABUL EDİLEMEZ.
2. MOLA NOKTALARINDA; TEMEL İHTİYAÇLARIN KARŐILANMASINA YÖNELİK OLARAK ÇEŞME, AHŞAP OTURMA BİRİMLERİ (PİKNİK MASASI, BANK VB.), WC, YAĞMUR BARINAĞI, BİLGİLENDİRME VE TANITIM PANOLARI BULUNABİLİR.

4.3.8 MANZARA SEYİR NOKTALARI

1. TELESKOP, DÜRBÜN VB. ALETLERİN KULLANILABİLMESİ İÇİN, GEREKMESİ HALİNDE DOĞAL ZEMİNDE KAPLAMA MALZEMESİ KULLANILMADAN DÜZELTME YAPILABİLİR.
2. BU ALANLARIN KULLANIM DÜZENİ, ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR) III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI EDİRNE ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NCE BELİRLENİR VE GEREKLİ UYARI LEVHALARI KONULUR.
3. ZİYARETÇİLERİN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK İÇİN KALICI OLMAYAN KORKULUK/ÇİT GİBİ ÜNİTELER YAPILABİLİR.

4.4 KONTROLLÜ KULLANIM BÖLGESİ

ZİYARETÇİLERİN YOĞUN OLARAK KULLANDIĞI VE İNSAN ETKİLERİNİN YOĞUN OLARAK HİSSEDİLDİĞİ, MİLLİ PARK DONATILARININ YER ALMASI GEREKEN ALANLAR KONTROLLÜ KULLANIM BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR. BU KAPSAMDA MİLLİ PARK'IN ENEZ GİRİŞİ YAKINLARINDAKİ TUZ TEPE'DE YER ALAN İDARE VE ZİYARETÇİ MERKEZİ, GÜNÜBİRLİK KULLANIM ALANI, OTO PARKLAR, GİRİŞ KONTROL NOKTALARI, GELENEKSEL ÜRÜN SATIŞ NOKTALARI KONTROLLÜ KULLANIM BÖLGESİ OLARAK TANIMLANMIŞTIR. BU ALANLARDA; PLANDA BELİRTİLEN HER TÜRLÜ YAPI VE TESİSİN KONUMUNUN TAYİNİNİN EN AZ AĞAÇ KESİLECEK ŞEKİLDE VE DOĞAL TOPOGRAFYAYI EN AZ BOZACAK ŞEKİLDE YAPILMASI ZORUNLUDUR.

4.4.1 İDARE VE ZİYARETÇİ MERKEZİ

1. İDARE VE ZİYARETÇİ MERKEZİNDE, YÖNETİM BİRİMİ, DANIŐMA BİRİMİ, KONFERANS SALONU, SİNEVİZYON SALONU, DOĞA MÜZESİ, FOTOĞRAF SERĐİ ALANI, EĞTİM VE BİLİMSSEL ARAŞTIRMA BİRİMLERİ, EĞTİM VE BİLİMSSEL FAALİYETLERİN YAPILABİLECEĞİ ÇOK AMAÇLI SALON, BROŐUR, KİTAP, ANI AMAÇLI HEDİYELİK EŐYA SATIŞ, YÖRESEL ÜRÜN SATIŞ BİRİMLERİ, KAFETERYA, İLK YARDIM ÜNİTESİ VE OTO PARK GİBİ BİRİMLER YER ALABİLİR. BU MERKEZ, MİLLİ PARK'IN TANITIMINA VE GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK OLARAK DÜZENLENİR.
2. BU YAPILARDA HİÇBİR SURETTE MİSAFİRHANE, LOJMAN VB. KULLANIMLARA AİT BİRİMLER OLUŐTURULAMAZ. SADECE GECE GÖREVLİSİ İÇİN BİR ADET GECELEME BİRİMİ OLUŞTURULABİLİR.
3. YENİ YAPILARDA DOĞAL MALZEME KULLANIMI ESASTIR. TİPOLOJİ BELİRLENMESİ, DOĞAYLA BÜTÜNLEŐEN, YEREL MİMARİYİ BOZMAYAN MALZEME SEÇİMİ ZORUNLUDUR.
4. 3194 SAYILI İMAR KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI VE/VEYA 1/1.000 ÖLÇEKLİ İMAR PLANI HAZIRLANMADAN, AĞAÇ RÖLEVLİ 1/500 VEYA 1/200 ÖLÇEKLİ PLANKOTE ÜZERİNDE UYGULAMA PROJELERİ ÇİZİLMEYEN UYGULAMAYA GEÇİLEMEZ.

4.4.2 GÜNÜBİRLİK KULLANIM ALANI

1. BU ALANDA KONAKLAMA TESİSLERİ YAPILAMAZ YALNIZ GÜNÜBİRLİK KULLANIMA YÖNELİK SABİT TESİSLER (GİRİŞ, KONTROL VE DANIŐMA, KAFETERYA, SIZDIRMASIZ FOSSEPTİKLİ WC, BÜFE, SPOR VE OYUN SAHALARI) İLE SAYISI SAHA BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE DEĐİŐEBİLEN TESİSLER (SAĞLIK KABİNİ, ÇEŐMELER, PİKNİK MASASI, ÇÖP BİDONU, UYARI, TANITIM VE BİLGİLENDİRME LEVHALARI İLE ALT YAPI TESİSLERİ) YER ALABİLİR.
2. BİNALARDAKİ YÜKSEKLİK 1 KATI, HMAX: 4,50 METREYİ GEÇEMEZ.
3. YENİ YAPILARDA DOĞAL MALZEME KULLANIMI ESASTIR. TİPOLOJİ BELİRLENMESİ, DOĞAYLA BÜTÜNLEŐEN, YEREL MİMARİYİ BOZMAYAN MALZEME SEÇİMİ ZORUNLUDUR.
4. BU ALANDA YER ALACAK KULLANIMLARIN YERLERİ VE BÜYÜKLÜKLERİ UYGULAMA PLANLARINDA BELİRLENİR. 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI VE/VEYA 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANI ONAYLANMADAN VE ALAN SINIRLARI İLE TAŞIMA KAPASİTESİ İLE KULLANIM ALANLARININ BELİRLENDİĞİ AĞAÇ RÖLEVLİ 1/500 VEYA 1/200 ÖLÇEKLİ PLANKOTE ÜZERİNDE KENTSEL TASARIM UYGULAMA PROJELERİ HAZIRLANIP ONANMADAN UYGULAMAYA GEÇİLEMEZ.

4.4.3 GİRİŞ KONTROL NOKTALARI

1. GİRİŞ KONTROL NOKTALARINDA KONTROL, TANITIM, BİLGİLENDİRME VE ALAN KILAVUZLUĞUNA İLİŞKİN FONKSİYONLAR YER ALABİLİR. İHTİYAÇ DUYULMASI HALİNDE BU ALANLARDA OTO PARK DÜZENLEMESİ YAPILABİLİR.
2. BU YAPILARDA HİÇBİR SURETTE MİSAFİRHANE, LOJMAN VB. KULLANIMLARA AİT BİRİMLER OLUŐTURULAMAZ. SADECE GECE GÖREVLİSİ İÇİN GECELEME BİRİMİ OLUŞTURULABİLİR.
3. YAPI YÜKSEKLİĞİ HMAX: 4,5 M'Yİ AŐAMAZ.
4. 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI VE/VEYA 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANI ONAYLANMADAN, AĞAÇ RÖLEVLİ 1/500 VE 1/200 ÖLÇEKLİ PLANKOTE ÜZERİNDE KENTSEL TASARIM UYGULAMA PROJELERİ ONANMADAN UYGULAMAYA GEÇİLEMEZ.

ÖZGEÇMİŞ